

پرویشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

رابطه بیمه و رشد اقتصادی

مترجم:

ابتسام آل احمدی

ژورنال علمی و مطالعات فرهنگی
گزارش موردی، دوره جدید، شماره ۱۳
آذر و دی ۱۳۹۱
پایه علمی انسانی

پژوهشکده بیمه

معاونت پژوهشی

اداره کتابخانه، اسناد علمی و نشریات

پرویشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

پیشگفتار

پیشرفت و توسعه بیمه، با توسعه اقتصادی کشورها رابطه مستقیمی دارد. بهبود وضعیت اقتصادی و رشد سطح استانداردهای زندگی، موجب پیشرفت و توسعه بیمه خواهد شد. اهمیت صنعت بیمه برای یک اقتصاد، می‌تواند به وسیله تعداد کارکنان شاغل در این بخش، دارایی‌های تحت مدیریت یا سهم آن در تولید ناخالص داخلی، اندازه‌گیری شود. در حقیقت، این صنعت، نقشی اساسی در جوامع مدرن ایفا کرده و یک پیش شرط لازم برای وجود بسیاری از فعالیت‌هایی است که در نبود بیمه، انجام نمی‌شدند. با وجود طرح‌های تسهیم ریسک به شکل مدرن طی یک قرن اخیر، بیمه هنوز به‌طور کامل توسط ذی‌نفعان اصلی، درک نشده است. این عدم‌درک به عدم‌بهره‌برداری درست از یکی از مؤثرترین امکانات پیشرفت اقتصادی منجر شده است.

با بررسی مطالعات و پژوهش‌های انجام گرفته در زمینه اثرگذاری بخش مالی (بانک، بورس و بیمه) بر رشد اقتصادی می‌توان به سه دسته نظریه در خصوص توسعه مالی و رشد اقتصادی اشاره کرد: دسته اول، نظریه‌های تأییدکننده حمایت توسعه مالی از رشد اقتصادی که به نظریه‌های رهبری عرضه معروف‌اند. دسته دوم، نظریه‌های تأییدکننده حمایت رشد اقتصادی از توسعه مالی که به نظریه‌های تعقیب تقاضا معروفند و سوم نظریه لوکاس که توسعه مالی را در ایجاد رشد اقتصادی مهم نمی‌داند. با توجه به مطالعات بسیاری که در زمینه اثربخشی توسعه بخش مالی بر رشد اقتصادی صورت گرفته، بخش بیمه در مقایسه با دو بخش دیگر (بانک و بورس) کمتر مورد توجه واقع شده است؛ از این‌رو در این شماره از نشریه گزارش موردی، ضمن بررسی مقالات مربوط به بیمه و رشد اقتصادی و نیز شناسایی کانال‌های مربوط و مؤثر، رابطه بین بیمه و رشد اقتصادی بررسی می‌شود. امید است این شماره از نشریه مورد توجه دست‌اندرکاران و صاحب‌نظران صنعت بیمه قرار گیرد.

دکتر محمدجواد آقاجری

سر دبیر

پروہشگاہ علوم انسانی و مطالعات فرہنگی
پرتال جامع علوم انسانی

فهرست

صفحه	عنوان
۹	چکیده
۱۰	مقدمه
۱۳	۱. شبکه بیمه - رشد
۱۴	۱-۱. انتقال ریسک
۱۶	۱-۲. جانشینی پس انداز
۱۸	۱-۳. سرمایه‌گذاری و دارایی بیمه
۲۰	۱-۳-۱. گسترش طیف سرمایه‌گذاری
۲۱	۱-۳-۲. گسترش افق سرمایه‌گذاری
۲۱	۱-۳-۳. افزایش حجم سرمایه‌گذاری
۲۲	۱-۳-۴. گسترش بازار سرمایه
۲۲	۱-۳-۵. بهبود کارایی بازار مالی
۲۴	۱-۴. ویژگی‌های نهادی
۲۵	۱-۵. تهدیدها و نظارت
۲۸	۱-۵-۱. مقررات کمی
۲۹	۱-۵-۲. قواعد سرمایه‌گذاری فرد محتاط و / یا سرمایه‌گذاری احتیاطی
۲۹	۲. مدل‌های رشد - بیمه و شواهد تجربی
۳۰	۲-۱. مقالات با تمرکز بر مباحث نظری
۳۳	۲-۲. مطالعات تجربی
۴۱	۲-۳. نقطه عطف، شواهد ضعیف
۴۲	۲-۴. جمعیت‌شناسی و ریسک‌پذیری
۴۳	۲-۵. دیدگاه قانون - بیمه
۴۴	۳. چهارچوب تحلیلی
۴۴	۳-۱. شاخص‌های قابل قبول
۴۵	۳-۱-۱. حق بیمه‌ها (به صورت مجموع و تفکیک شده در بخش زندگی و غیرزندگی)
۴۵	۳-۱-۲. پرداخت غرامت از طریق بیمه

۳-۱-۳	مجموع سرمایه تحت پوشش	۴۵
۳-۱-۴	دارایی‌های بیمه (به صورت مجموع و تفکیک شده در بخش زندگی و غیرزندگی)	۴۵
۳-۱-۵	نسبت دارایی‌های بانکی به دارایی بیمه‌ای	۴۶
۳-۱-۶	وضعیت مالی خالص نسبت به GDP نمایه ریسک دارایی	۴۶
۳-۱-۷	عوامل تعیین کننده نظام قانونی و مقرراتی	۴۶
۳-۲	محاسبه رشد در سطح کشور	۴۶
۴	ارزیابی	۴۸
۴-۱	روش ارزیابی	۴۸
۴-۲	تفسیر داده‌ها	۴۹
۴-۳	نتایج ارزیابی	۵۱
۵	نتیجه گیری	۵۷
پیوست‌ها		۵۹
پیوست ۱		۶۱
پیوست ۲		۶۴
منابع		۶۹

چکیده

هر چند اهمیت واسطه‌گری‌های مالی رو به رشد است، اما به‌ندرت نقش شرکت‌های بیمه و جهت‌گیری متقابل و دوسویه رشد تولید ناخالص داخلی با رشد صنعت بیمه، بررسی شده است. ما با یک بازنگری و مرور متون و مقالات مربوطه به بیمه و رشد اقتصادی و نیز با شناسایی کانال‌های مربوط و مؤثر، این شکاف را رفع می‌کنیم. جهت تجزیه و تحلیل داده‌های مقطعی از داده‌های سالانه حق‌بیمه در طول سال‌های ۱۹۲۲ تا ۲۰۰۴ برای ۲۹ کشور عضو «سازمان توسعه و همکاری اقتصادی» استفاده شده است. تأثیر مثبت بیمه زندگی بر رشد تولید ناخالص داخلی در ۱۵ کشور عضو اتحادیه اروپا و سوئیس، نروژ و ایسلند را مشاهده کردیم و تأثیر کوتاه‌مدتی را در مصرف بیمه غیرزندگی در «کشورهای عضو کنسرسیوم ائتلاف صرفه‌جویی در مصرف انرژی و (اعضای جدید اتحادیه اروپا)» مشاهده کردیم. اما برداشت نهایی به‌صورت تلفیق‌شده ارائه می‌گردد. تجزیه و تحلیل رابطه تأمین مالی و رشد که پیش از این محدود به بانکداری و بازارهای سرمایه می‌شد، نشان می‌دهد که گسترش و توسعه این رابطه، سبب بهبود در رشد صنعت بیمه می‌گردد و در انتها، اینکه همانند بانکداری، تأثیر بیمه به سطح توسعه اقتصادی کشورها بستگی دارد.^۱

واژگان کلیدی: بیمه، واسطه‌گری مالی، رشد اقتصادی، رابطه تأمین مالی و رشد

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

۱. این مقاله ترجمه‌ای است از:

Hais, R.P. and Sumegi, k., 2007. The relationship of insurance and economic growth - A theoretical and empirical analysis. *Emprical Journal of Applied Economics and Economic Policy*, 35(4).

مقدمه

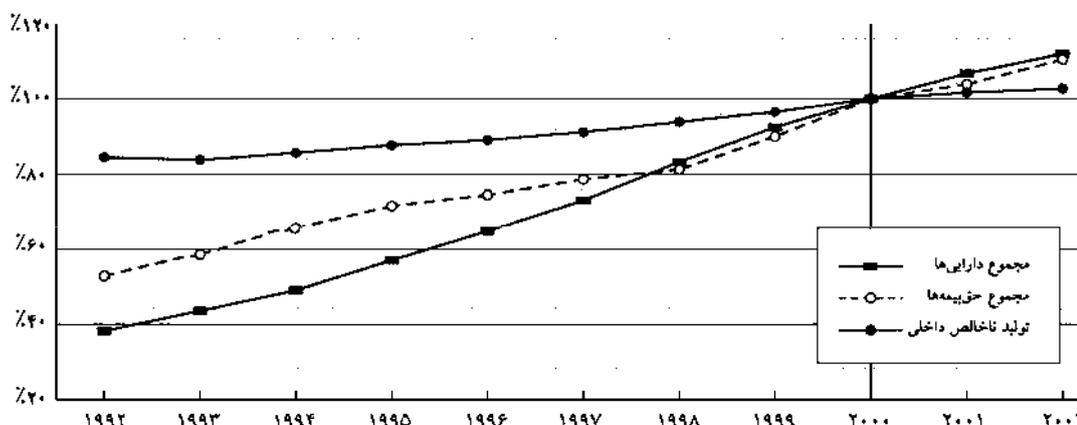
مطالعات نظری و شواهد تجربی نشان داده‌اند که کشورهایی که نظام‌های مالی‌شان توسعه یافته‌تر باشد از رشد اقتصادی بلندمدت سریع‌تر و با ثبات‌تری برخوردارند. بازارهای مالی‌ای که به خوبی توسعه یافته‌اند تأثیر مثبت و چشمگیری بر بهره‌وری کل عوامل تولید دارند که به رشد طولانی مدت بالاتری منجر می‌شود. براساس مطالعات سولو^۱، مرتون^۲ اظهار می‌دارد: «در فقدان یک نظام مالی که بتواند ابزارهای گذار از نوآوری فنی را به منظور اجرای گسترده‌تر آن فراهم آورد، پیشرفت فناوری تأثیر چشمگیر، باثبات و قابل توجه‌ای بر رشد و توسعه اقتصادی نخواهد داشت.» هدف مقاله حاضر پژوهش و بررسی رابطه بین توسعه بخش بیمه و رشد اقتصادی و متعاقباً بر طرف ساختن شکاف جاری در زمینه پژوهش‌های این بخش است.

اهمیت بررسی رابطه بخش بیمه با رشد اقتصادی به سبب افزایش سهم بخش بیمه در کل بخش مالی کشورهای در حال توسعه و توسعه یافته است. نمودار ۱ تصویری از رشد موازی^۳ و سریع مجموع حق بیمه‌ها و مجموع دارایی‌های بانک را نسبت به رشد تولید ناخالص داخلی^۴ را ارائه می‌کند. شرکت‌های بیمه همراه با شرکت‌های تعاونی سرمایه‌گذاری و صندوق‌های بازنشستگی از جمله یکی از بزرگ‌ترین سرمایه‌گذاران^۵ در بازارهای سهام، اوراق قرضه و بازار املاک و مستغلات محسوب گردیده و تأثیر احتمالی آنها بر توسعه اقتصادی به دلیل وجود مسائلی از قبیل سالخورده شدن جوامع، گسترش نابرابری درآمدی و جهانی شدن، بیشتر باعث رکود اقتصادی خواهد شد تا رشد اقتصادی.

پیوندهای روزافزون بین بخش‌های بیمه و دیگر بخش‌های مالی بر نقش احتمالی شرکت‌های بیمه در رشد اقتصادی تأکید دارند (Rule, 2001). سهام‌داری شرکت در شرکت^۶ و ضمانت بانکی به‌عنوان نمونه مهمی از ضمانت‌ها و ادغام‌های مالی، نقشی فزاینده در رشد اقتصادی ایفا می‌کند. از طریق معاوضات نکول اعتباری^۷ و سایر ابزارهای انتقال ریسک، شرکت‌های بیمه به‌طور قابل ملاحظه‌ای وارد بازارهای ریسک اعتباری می‌شوند، در حالی که این بازارها پیش از این قلمرو فعالیت بانک‌ها و بازارهای سرمایه بود.

-
1. Solow, 1956
  2. Merton, 2004
  3. Parallel
  4. Gross Domestic Product (GDP)
  5. Institutional Investor
  6. Cross – share Holding
  7. Credit Default Swaps (CDS)

نمودار ۱. مجموع دارایی‌ها، حق بیمه و تولید ناخالص داخلی (منطقه یورو، شاخص ۲۰۰۰=۱۰۰)

با این اوصاف بحث مربوط به تعامل بین بخش مالی و رشد اقتصادی فقط مربوط به بانک و بازارهای سهام است. نقش بخش مالی بر رشد اقتصادی به مبحث مهم پژوهش‌های تجربی در دهه اخیر تبدیل شده است، که به میزان زیادی در بررسی‌های کینگ و لوین^۱ و روسیو و واپل^۲ شرح داده شده است. تعداد پرشماری از مطالعات تجربی طی سال‌های ۱۹۶۰ تا ۱۹۸۰ نشان می‌دهند که توسعه بخش مالی می‌تواند تأثیر اقتصادی مهمی بر رشد داشته باشد. نقش بخش بانکی و توسعه بازار سهام در مقابل رشد تولید ناخالص داخلی از طریق روش داده‌های مقطعی^۳ (Levine and Zervos, 1998) و داده‌های تلفیقی^۴ (Beck and Levine, 2003) بررسی شد و نشان داده شد که بخش بانکی و نیز بازار سهام تأثیر چشمگیر، مثبت و مستقلی بر رشد اقتصادی دارند.

فینک و همکارانش^۵ و دی‌فیوره و اهیگ^۶ اخیراً به بررسی تأثیر اوراق قرضه بر رشد اقتصادی پرداخته‌اند. خان و سن‌هاجی^۷ یک شاخص توسعه جامع بخش مالی متشکل از بخش بانک، بازارهای سهام و همچنین بازارهای اوراق قرضه ارائه کرده‌اند که مجدداً یک رابطه مثبت بین بخش مالی با رشد اقتصادی مشاهده شد.

جدا از مسائل مربوط به هر بخش، طرفداران دیدگاه حقوق و بخش مالی (La Porta et al., 1997; Levin, Loayza and Beck, 2000) بر نقش مهم قانون و حسابداری در رشد اقتصادی تأکید می‌کنند. در این زمینه بیل و همکاران^۸ و جیانتی و همکاران^۹ شواهدی ارائه می‌کنند که ادغام مالی می‌تواند، سرعت تولید و رشد

1. King and Levine, (1993 a; 1993 b)

2. Rousseau and Wachtel, 1998

3. Cross – section Method

4. Panel Data

5. Fink, Haiss and Hristoforova, 2003; Fink, Haiss and Hristoforova, 2005; Fink, Haiss and Kirchner, 2005

6. De Fiore and Uhlig, 2005

7. Khan and Senhadji, 2000

8. Beale et al., 2004

9. Gianetti et al., 2002

اقتصادی را افزایش دهد. با این وجود روسیو و واپل^۱ دریافتند که رابطه بین رشد اقتصادی با بخش مالی و بانک/ بازار بورس که در مطالعات اولیه که با استفاده از داده‌های دهه ۱۹۶۰ تا ۱۹۸۰ انجام شده، بسیار قابل توجه بود، در مورد داده‌های ۱۵ سال گذشته صدق نمی‌کند. یکی از دلایل آن، رابطه نه چندان قابل استناد رشد اقتصادی با بخش مالی در دهه ۱۹۹۰ می‌باشد که می‌تواند به علت اهمیت بخش بیمه در واسطه‌گری مالی و نادیده انگاشتن آن در پژوهش‌های مربوط به بخش مالی و رشد اقتصادی باشد.

بیمه‌ها، مشابه بانک‌ها و بازارهای سرمایه می‌باشند، زیرا نیازهای واحدهای کسب‌وکار و خانوارها (بخش خصوصی) را در بخش واسطه‌گری برآورده می‌کنند. دسترسی به خدمات بیمه برای ثبات اقتصادی ضروری بوده و می‌تواند موجب شود که شرکای تجاری، ریسک‌های بیشتری را بپذیرند. با پذیرفتن ادعاهای خسارت، شرکت‌های بیمه همچنین حق بیمه‌ها را در یک صندوق مشترک گذاشته و صندوق‌های ذخیره^۲ را تشکیل می‌دهند. بنابراین شرکت‌های بیمه می‌توانند از طریق افزایش جریان‌های نقدی داخلی و نیز ایجاد مقادیر زیادی دارایی‌های تخصیص داده‌شده در بازار سرمایه نقش مهمی ایفا نموده و از این رو در رشد اقتصادی مشارکت کنند. میزان و پیچیدگی ارتباطات بیمه‌گر با دیگر نهادها و مؤسسات، با میزان روابط بانک‌ها یکسان است. با این وجود مباحث مربوط به رابطه بیمه با رشد اقتصادی، کم بوده و عمدتاً به سبب فقدان منابع و داده‌های مناسب، تحلیل‌های اقتصادسنجی از اهمیت کمی برخوردارند.

همان‌طور که واپل^۳ و فاوارا^۴ متذکر می‌شوند، تلاش‌های پژوهشی تا به حال به بررسی دقیق تأثیر دیگر بازارهای مالی یا ابزارهای مالی بر رشد اقتصادی نپرداخته‌اند. تلاش‌های پژوهشی اندکی در مورد رابطه بیمه با رشد اقتصادی صورت گرفته است، در حالی که تأکید بر اهمیت موضوع، متمرکز بر چند کشور یا افق‌های زمانی طولانی مدت می‌شود (Catalan et al, 2007; Ward and Zurbruegg, 2000) و تنها با زیر بخش‌های خاصی سروکار دارد (Beenstock, 1988; Browne, Chung and Frees, 2000) و اشاره به اثرات منفی احتمالی دارد که بخش بیمه می‌تواند به اقتصاد منتقل کند (Das, Davis and Podgier, 2003) و با رابطه بیمه با رشد اقتصادی مانند یک موضوع فرعی رفتار می‌کنند (Holsboer, 1999). با توجه به اهمیت ارتباط بخش بیمه با دیگر بخش‌های مالی، نقش شرکت‌های بیمه در رشد و ثبات اقتصادی باید اهمیت بیشتری برای سیاست‌گذاران و ناظران داشته باشد. با توجه به اقتصادهای نوظهور و در حال گذار، چگونگی اصلاحات و نقش بخش بیمه باید به‌عنوان موضوع مهمی در تلاش برای دستیابی به رشد اقتصادی و ثبات سیستمی تلقی شود.

1. Rousseau and Wachtel, 2005
2. Reserve Fund
3. Watchel, 2007
4. Favara, 2003

کمیسیون اروپا (ECB, 2005a and 2005b) فرض کرده که یک رابطه بین رشد GDP سرانه و رشد بانکداری و بخش بیمه وجود دارد و باتلاش فزاینده‌ای به دنبال تغییرات نهادی، قانونی و بازار است. این حقیقت فرصت‌های بازار در کنسرسیوم ائتلاف کشورهای اروپایی باید مدنظر قرار گیرند، جستجو در مورد (جوانب مثبت و منفی) بایدها و نبایدهای خدمات بیمه، جهت اجتناب از عوارض جانبی منفی و همچنین تسهیل و پیشرفت‌های مطلوب ضروری به‌نظر می‌رسد. این مقاله به این ترتیب سازماندهی شده است: در ابتدا به بحث و بررسی در زمینه حوزه‌های نفوذ و تأثیر بخش بیمه در اقتصاد پرداخته شده است. (انتقال ریسک، جاننشینی پس‌اندازها، سرمایه‌گذاری و...)، پس از آن به بازنگری مباحث مربوط به مدل‌های رابطه بیمه با رشد اقتصادی و همچنین مطالعات تجربی پرداخته شده و با تأکید بر جنبه‌های اجتماعی و قانونی، این بحث گسترش یافته است و یک مدل نظری پس از طرح نظریه رشد درونی ارائه و نتایج ارزیابی شده، سپس بخش پایانی نتیجه‌گیری آورده شده است.

۱. شبکه بیمه - رشد

بخش مالی مانند شبکه‌ای است که هدایت منابع مالی سپرده‌گذاران را به پروژه‌های سرمایه‌گذاری ممکن کرده است. کارکردهای بخش مالی:

- نظارت بر متقاضیان تأمین بودجه مالی و همچنین نظارت بر دریافت‌کنندگان منابع مالی را بهبود بخشیده و در نتیجه تخصیص منابع را بهبود می‌بخشد؛
- سپرده‌ها را تجهیز می‌کند؛
- هزینه سرمایه‌گذاری را از طریق صرفه‌مقیاس و تخصیص کاهش می‌دهد؛
- مدیریت ریسک و نقدینگی را فراهم می‌آورد (Wachtel, 2003).

شرکت‌های بیمه، نقش مهمی در این کارکردها دارند و در نتیجه باید نقش مهمی در رشد اقتصادی ایفا نمایند. در مقایسه با دیگر بخش‌های مالی (Blum et al, 2002) رابطه بین بیمه و رشد اقتصادی را می‌توان از نظر علیت با توجه به ۵ فرضیه محتمل دسته‌بندی کرد:

- بدون هیچ‌گونه رابطه علی؛
- تبعیت از تقاضا، برای نمونه؛ رشد اقتصادی منجر به افزایش تقاضا برای بیمه می‌گردد؛
- رهبری عرضه؛

(به‌عنوان مثال رشد بیمه، موجب رشد اقتصادی در بلندمدت می‌شود، علاوه‌براین، رشد سرمایه‌گذاری توسط شرکت‌های بیمه، موجب رشد اقتصادی می‌شود).

- رابطه علی منفی از سمت بیمه به رشد (به‌عنوان مثال رشد بیمه منجر به مخاطره اخلاقی می‌شود که پیامد آن اقتصاد نه‌چندان کارآمد و دارای نوسان بیشتر است)؛

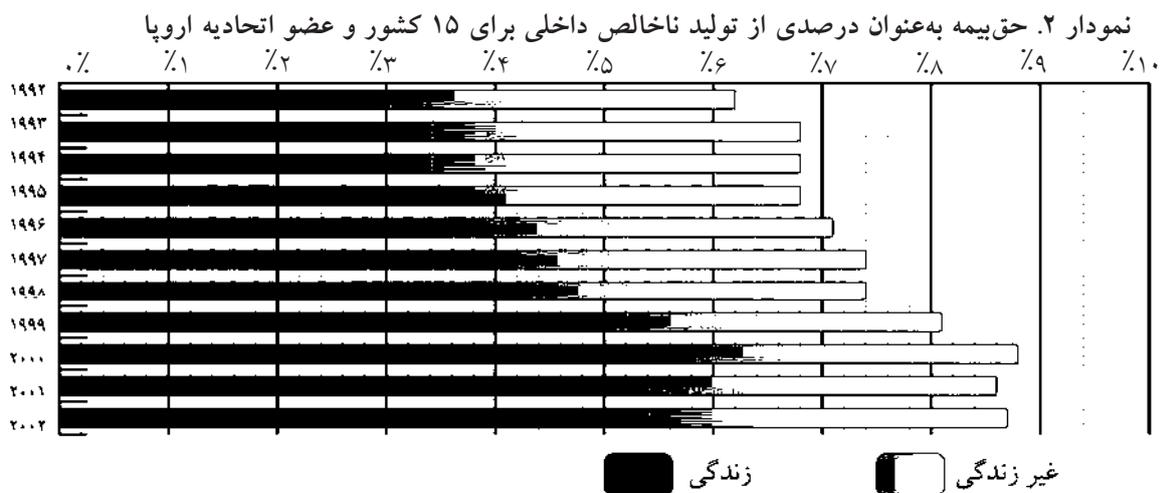
- وابستگی بینابین (اتکای متقابل).

در ادامه به بحث و بررسی کارکردهای گوناگون بخش بیمه و پیوند و ارتباط احتمالی آن با رشد اقتصادی می‌پردازیم.

سازماندهی زیربخش‌های فصول چندین بار به سبب پیچیدگی موضوع، تعداد زیاد ارتباط موضوعی و مرزهای نامشخص کارکردهای تشریح شده، مورد بازنگری قرار گرفت. به این علت که از تقسیم‌بندی مطابق با چشم‌انداز عملکرد واسطه‌گری مالی پیروی نمی‌کنیم، تشریح این راهکار به‌طور اجمالی مفید است: ابتدا به بررسی مشتریان شرکت بیمه می‌پردازیم و سپس به تشریح جریان نقدی دارایی‌های بیمه‌گذار به بازارهای سرمایه در هر زیر بخش و هر مرحله به تشریح پیامدهای مثبت و منفی مربوط به طرفین عامل و نتایج رشد اقتصادی می‌پردازیم.

۱-۱. انتقال ریسک

عمده عملکرد بیمه برای مشتری، انتقال ریسک است. معمولاً فرد بیمه‌گذار یک حق بیمه پرداخت کرده و در برابر یک نااطمینانی خاص، بیمه می‌گردد. اهمیت انتقال ریسک مبتنی بر بیمه که از نظر حق بیمه‌های پرداخت شده نسبت به GDP اندازه‌گیری می‌شود تا حدود یک سوم بین سال‌های ۱۹۹۲ و ۲۰۰۲ در اروپا رشد کرد. این معیار می‌تواند به‌منظور ترسیم تأثیر بخش بیمه بر اقتصاد استفاده شود. شرکت‌های بیمه، با کاهش نااطمینانی و نوسانات، چرخه اقتصادی را هموار ساخته و از تأثیر شرایط بحرانی در سطح خرد و کلان می‌کاهند. بیش از همه، تقاضا برای حمایت در قبال خسارت اموال ناشی از بلایای طبیعی، جرم، خشونت، تصادفات و... وجود دارد. خرید و فروش کالا، دارایی‌ها و خدمات از طریق ضمانت و پرداخت خسارت از جانب بیمه تسهیل می‌شوند. بنابراین تضمین امنیت اموال، برای مثال موجب ارتقای دادوستد و انتقال سرمایه شده و موجب اتکای بسیاری از بخش‌ها به خدمات بیمه می‌شود. علاوه بر کاهش ترس افراد ریسک‌گریز در خرید اتموبیل یا املاک و مستغلات و در نتیجه افزایش مصرف ملی، بیمه‌ها به شرکت‌ها در مقابله با تهدیدات ناشی از فعالیت‌های اقتصادی، مانند مطالبات، شکست ماشین‌آلات، خطرات حمل و نقل - که همگی نشان‌دهنده خسارات اموال و دارایی‌ها هستند - نیز کمک می‌کنند.

شرکت‌های بیمه همچنین در برابر پیامدهای منفی احتمالی فعالیت‌های افراد یا شرکت‌هایی که توانایی‌شان را تهدید می‌کنند، مقابله می‌کنند. این امر نگرانی‌های پیرامون فعالیت‌های خطرناک طی اوقات فراغت، یا ریسک امنیت شغلی و سرمایه‌گذاری‌های توأم با ریسک و... را می‌کاهد. همان‌طور که وارد و زوربروگ^۱ ذکر کرده‌اند «بدون دسترسی به بیمه مسئولیت تولید، شرکت‌ها، به‌ویژه شرکت‌های دارویی، تمایلی به ارتقا و بازاریابی همراه با سودمند بسیار نخواهند داشت». در این موارد به‌وسیله بهبود اثربخشی (کارایی) ممکن، ایجاد و توسعه کالاها و خدمات جدید و کسب منافع تحصیل شده از طریق جبران ریسک کسب‌وکار، از رشد و توسعه شرکت‌ها حمایت می‌شود.

از آنجایی که بیمه‌گرها یک مکانیسم انتقال ریسک را ارائه می‌کنند، از اهداف اصلی آنها مدیریت و اندازه‌گیری ریسک‌ها است که باید حداقل بهتر از مشتریان خود در آن مهارت داشته باشند. بنابراین بیمه‌گرها می‌توانند از حق بیمه به‌عنوان یک اثر غیرمستقیم بر گردآوران منابع و همچنین کاهش مجموع ریسک پیش‌روی اقتصاد استفاده کنند. افراد و شرکت‌های بسیار ریسک‌پذیر نیز باید نسبت به مشتریان آگاه از ریسک، و مشتریان ریسک‌گریز هزینه‌های بیمه‌ای بیشتری را متقبل شوند. گرایش افراد در معرض ریسک اغلب برای داشتن پوشش بیمه‌ای بیشتر، نسبت به افراد در معرض ریسک کمتر نیز می‌تواند منجر به «انتخاب نامساعد» شود؛ به‌عنوان مثال با توجه به حفاظت در برابر سیل یا آلودگی زیست محیطی و زیان‌ها و خسارات ناشی از آنها. شرکت‌های بیمه ممکن است از حمایت این ریسک‌ها امتناع کرده یا جبران خسارت (پرداخت غرامت) را محدود نمایند. همچنین برخی اتحادیه‌ها یا انجمن‌های بیمه‌گری مشترک^۲ را تشکیل می‌دهند تا قادر به درج محدودیت‌های بیشتر و بالاتری باشند. دولت‌ها می‌توانند از طریق ایجاد پوشش بیمه‌ای تحت عنوان «حمایت‌های ملی عادلانه» برای شهروندانی که تحت تأثیر خطرات خاصی می‌باشند، حمایت ایجاد کنند.

1. Ward & Zurbruegg, 2000

2. Joint Underwriting Associations (JUA'S)

به‌طور خلاصه، بیمه‌ها امکانات مشتریان خود را افزایش می‌دهند. گرچه در کوتاه‌مدت ممکن است مخارج زیادی در پی داشته باشد، اما در بلندمدت می‌تواند موجب افزایش درآمد و کارایی اقتصادی به سبب محصولات و خدمات جدید شوند. همه این ویژگی‌ها می‌تواند موجب رشد اقتصادی شوند. ما برای روش مدل‌سازی اقتصادسنجی خود از درآمد حق‌بیمه سالانه به‌صورت مجموع مقادیر در بیمه‌های زندگی و غیرزندگی (که شبیه به یک معیار به‌نسبت دقیق برای تأثیرات خدمات بیمه بر اقتصاد می‌باشد) استفاده خواهیم کرد.

درنهایت، باید برخی پیامدهای منفی را در ارتباط با انتقال ریسک و جبران خسارت (پرداخت غرامت) متذکر شویم. امکان تأثیر منفی بیمه‌ها در اقتصاد می‌تواند ناشی از گرایش بیمه‌گذاران به تغییر رفتارشان به سبب پوشش بیمه باشد. انتقال ریسک نه تنها فرد بیمه‌شده را قادر می‌سازد تا خسارت‌هایش در مورد حادثه خاص را پوشش دهد، بلکه او را از انجام اقدامات پیشگیرانه در قبال بروز رویداد و جبران حد و میزان خسارت‌های آن بی‌نیاز می‌کند. تحقیق باتلر و گاردنر و گاردنر^۱ راجع به تأثیر پوشش بیمه جبران خسارت کارکنان نشان می‌دهد که در ازای این بیمه‌نامه‌های مفیدی که میزان پوشش آنها پائین است، تعداد و دامنه آسیب‌ها و صدمات شدید بیشتر بوده و شرکت‌هایی که این بیمه‌ها را ارائه نمی‌کنند، دوره‌های رکورد بیشتری دارند.

۲-۱. جانشینی پس‌انداز

ظهور شرکت‌های بیمه، رقیب دیگری برای بازار مالی ایجاد می‌کند که مشتری را قادر می‌سازد تا (سبد دارایی) داشته‌مان خود را متنوع نماید یا سرمایه‌گذاری‌های مختلف را جایگزین کند. از آنجایی که ضمانت پرداخت غرامت احتمالی از طریق بیمه تضمین می‌شود، وابستگی به صندوق‌های سپرده احتیاطی تحت اختیار شرکت‌ها یا خانوارها کاهش می‌یابد. میزان و اندازه جایگزینی به چگونگی تأمین مالی حق‌بیمه‌ها بستگی دارد. حق‌بیمه‌ها ممکن است ناشی از یک جریان اضافی از درآمد به بازار مالی بوده (بدون جایگزینی) یا ممکن است نشان از یک تغییر ساده از دارایی‌های واسطه‌ای (یعنی با برداشت از حساب بانکی) به دارایی‌ها و درآمدهای بیمه‌ای باشند. بنابراین ارائه خدمات بیمه می‌تواند، موجب افزایش مصرف خانوارها گردد یا ممکن است موجب بالا رفتن رقابت بازار یا اثربخشی بازار شود.

«اثر جانشینی پس‌انداز» بخش بیمه به‌وضوح مرتبط با بیمه زندگی است. عمدتاً شرکت‌های بیمه زندگی

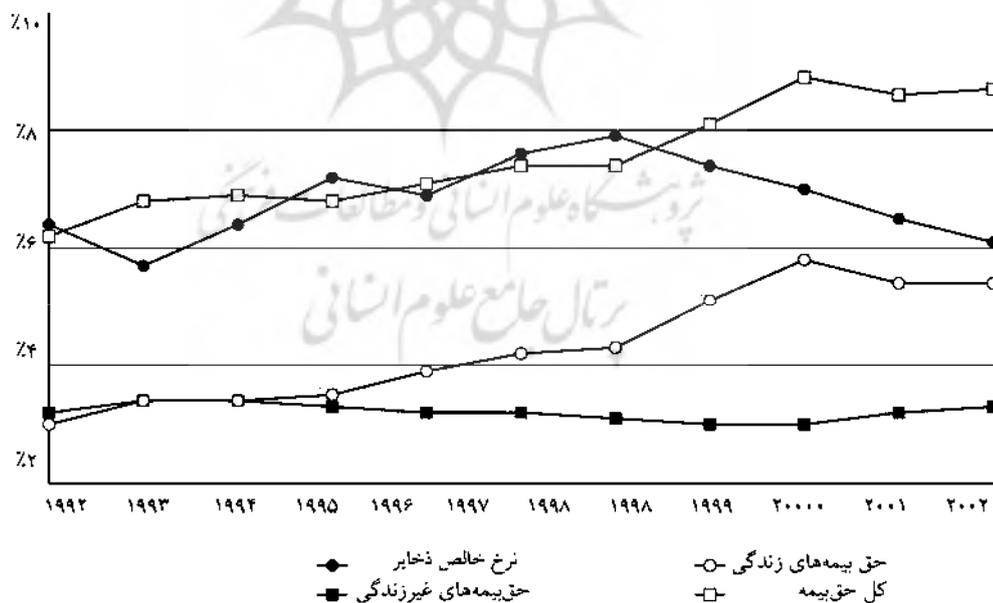
بازار پس‌اندازهای واسطه‌ای را تصرف کرده و سهم بانک‌ها را کاهش می‌دهند

(Van den Bergh, 1999; Allen and Santomero, 1999).

بنابراین شرکت‌های بیمه نیز تلاش می‌کنند تا از این تأثیرات در راستای کسب سهم بازار از رقبای بازار جانشین بهره‌برداری کنند. حجم حق بیمه‌های پرداخت شده برای بیمه زندگی نسبت به GDP در طول دهه ۱۹۹۰ در اروپا تقریباً دو برابر شد، که یک نقش برجسته‌تر در زمینه واسطه‌گری مالی را برای شرکت‌های بیمه فراهم می‌آورد. بیمه‌گرها با الحاق عناصر بیمه و سرمایه‌گذاری از جذابیت پس‌اندار جهت به‌دست آوردن مشتریان جدید و همچنین افزایش درآمد حق بیمه بهره می‌برند. ورود به بازارهای مکمل شامل خدماتی از قبیل خدمات بانکی و ارائه فعالیت‌های سرمایه‌گذاری مالی بوده که متعاقباً شامل کلیه اثرات جانبی مثبت و منفی نیز می‌شود. به‌طور خاص بیمه‌گران زندگی و صندوق‌های بازنشستگی، ابزارهای جایگزین پس‌انداز بوده و از این رو به رقابت در بخش‌های بانکداری و سرمایه‌گذاری می‌افزایند.

دگرذیسی بانک‌ها و بیمه‌ها گاهی اوقات شامل اقدامات کاملاً تحول‌گرا است، زیرا تصویر مشتری از شرکت باید شدیداً تغییر کرده باشد. این شامل شبکه‌های جدید توزیع، تمرکز مشاوره مشتری و خدمات و راه‌اندازی شعبه‌های اضافی می‌شود. تأثیرات مثبت ناشی از همیاری‌های حاصل شده در بخش مالی سبب افزایش رقابت و آرامش برای مشتری می‌شوند. همان‌طور که فان دن برگ^۱ اشاره می‌کند «شرکت‌های مالی در حقیقت به‌صورت سوپرمارکت‌های مالی عمل می‌کنند که دامنه گسترده‌ای از محصولات را عرضه می‌کنند». نمودار ۳. حق بیمه کل و حق بیمه زندگی و غیرزندگی در مقایسه با نسبت ذخایر به‌عنوان درصدی از تولید ناخالص

داخلی

به طور خلاصه واسطه‌گری بیمه بر رقابت بازار افزوده، مشتریان را قادر به دسترسی به سبدهای دارایی و دارمتهانهای گوناگون کرده و در نتیجه از میانگین ریسک پیش روی اقتصاد می‌کاهد. این مسئله ممکن است کاهش نیاز به ذخیره و کاهش نرخ ذخیره داخلی را در پی داشته باشد (Ward and Zurbruegg, 2000). طرح توسعه جانشین را می‌توان در نرخ دارایی‌های بیمه و دارایی‌های بانک ترسیم کرد و تأثیر اقتصادی را می‌توان از طریق مقایسه حق بیمه‌های زندگی و نرخ صندوق‌های ذخیره نسبت به GDP اندازه‌گیری کرد. در حالی که هر دو - حق بیمه‌های کل و نرخ صندوق‌های ذخیره - جهت توازن تا سال ۱۹۹۸ استفاده شدند، حق بیمه زندگی (زندگی) و از این رو درآمد حق بیمه کل افزایش یافته است، در حالی که میزان نرخ ذخیره‌ها کاهش یافته‌اند (هر دو نسبت به تولید ناخالص داخلی، نمودار ۳ را ببینید). اما یافته‌ها ممکن است به سبب سقوط نرخ‌های بهره در ابتدای هزاره سوم که کاهش تمایل برای ذخیره و سپرده‌گذاری را در پی دارند، همراه کننده باشند.

۳-۱. سرمایه‌گذاری و دارایی‌های بیمه

در نگاه اول به نظر می‌رسد که درون هر شرکت بیمه بسیار ساده باشد. بیمه به عنوان یک واسطه، به فردی که خسارت دیده کمک می‌کند، یعنی خسارت وارده را از طریق ذخایر جمع‌آوری شده از حق بیمه‌های دیگر بیمه‌گذاران جبران می‌کند. بر اساس «قانون اعداد بزرگ» و تئوری آمار بیمه، مجموع جبران خسارات پرداخت شده، کمتر (کوچک‌تر) یا معادل (مساوی) با تعداد زیاد حق بیمه‌های دریافت شده است. در یک مدل ایده‌آل، جریان حق بیمه در طی زمان همواره ثابت بوده و مقدار افزایش به قدری زیاد است که می‌تواند خسارت‌ها را پوشش دهد. با فروش انواع مختلف قراردادهای بیمه‌گر می‌تواند ریسک درآمدی خود را متنوع ساخته و جریان درآمدی‌اش را مدیریت کند.

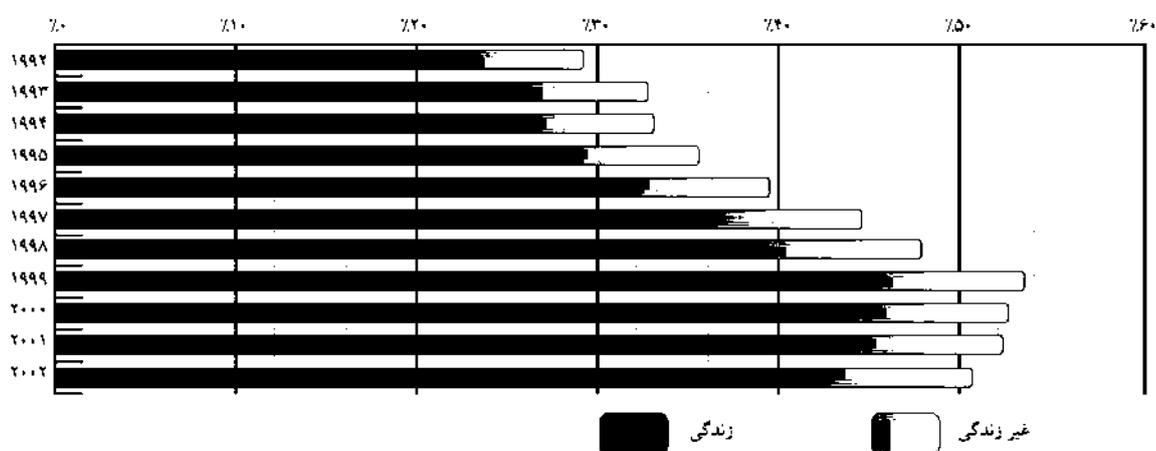
بنابراین حق بیمه‌های جمع‌آوری شده، سرمایه اصلی شرکت را ایجاد می‌کنند که از طریق آنها خسارات جبران می‌شوند و می‌توان آنها را به دو قسمت تفکیک کرد (Dickinson, 1998). نخستین و مهم‌ترین بخش، ذخیره فنی است که حق بیمه‌های گردآوری شده را ایجاد کرده و به معنی درصد معینی از تعهدات آینده بیمه‌گر بر اساس قراردادهای فروخته شده است. علاوه بر آن مقررات کشورهای میزبان می‌توانند اندازه و کیفیت ذخیره‌های فنی را تغییر داده و تعریف کنند. دومین بخش از سرمایه اصلی به صورت مازاد تعیین شده و می‌تواند ناشی از منابع مختلف مانند تأمین بیمه‌ای، مازاد سرمایه‌گذاری و ... به علاوه یک حداقل قانونی ممکن باشد. از آنجایی که بیمه‌نامه به بیمه‌گذار حق دریافت مبلغ معینی پول در آینده را می‌دهد و این مسئولیت اصلی بیمه‌گر است، بدیهی است که نه جریان سرمایه، بلکه تغییرات آینده، ویژگی دارایی‌های بیمه‌گر را تعریف می‌کند. بنابراین جهت درک ماهیت دارایی‌های بیمه، آگاهی از ویژگی‌های تعهدات بیمه‌گر امری مهم است. ارزش تعهدات برای مدت محدود (به عنوان مثال بیمه مسئولیت تولید) یا از نظر اسمی یا شرایط واقعی ممکن است معین یا نامعین باشد یا می‌توان آن را به درآمدهای کار (به عنوان مثال تعریف سود

قرارداد) یا دیگر شاخص‌ها ربط داد و قراردادها می‌توانند شامل یک حداقل تضمین شده باشند. علاوه بر آن سیاست وام که در کسب‌وکار بیمه زندگی متداول می‌باشند ممکن است در طول دوره قرارداد الزامات سرمایه‌ای را افزایش دهند. سررسید ممکن است نامعین باشد (به‌عنوان مثال برای کسب‌وکار بیمه‌های غیرزندگی) و بین مهیا کردن منابع مالی و برداشت پول شناور باشد (به‌عنوان مثال از نظر بازنشستگی برای طرح حقوق بازنشستگان).

جهت برآورده ساختن الزامات افزایش قیمت و نیز جهت تطبیق سررسید دارایی‌ها و تعهدات و جهت پیشگیری از در تنگنا قرار گرفتن به‌منظور تصفیه حق بیمه‌ها گردآوری شده، شرکت باید به شیوه‌ای حرفه‌ای عمل کند. ممکن است تصفیه حق بیمه‌ها روی دهد (پرداخت یک جا و کامل تمام حق بیمه‌های پوشش مورد تقاضا). زیرا دریافت حق بیمه‌ها و پرداخت تعهدات بیمه مستقل می‌باشند و ظهور ناگهانی یک حادثه می‌تواند موجب تقاضای حداکثری برای تأمین مالی شود. افزایش ارزش نیز توسط امکانات سرمایه‌گذاری بیمه‌گرها و در نتیجه بازده به‌دست‌آمده فعالیت‌های صورت‌گرفته در بازار مالی حاصل می‌شود. از این رو شرکت‌های بیمه، سرمایه‌گذاران اصلی در اقتصاد بوده و از این رو، مجموع سرمایه‌گذاری‌های صورت‌گرفته توسط شرکت‌های بیمه تا $\frac{1}{3}$ نسبت به GDP در اروپا در سال‌های ۱۹۹۲ تا ۲۰۰۲ رشد کرد. سرمایه‌گذاری توسط شرکت‌های بیمه زندگی در همین مدت تقریباً دو برابر شد (نمودار ۴) به همین منظور تلاشی قابل توجه در ترسیم تأثیر سرمایه‌گذاری بیمه بر اقتصاد مشاهده می‌شود.

شیوه انجام فعالیت سرمایه‌گذاری بر مجموع عملکرد شرکت‌های بیمه و اقتصاد تأثیرگذار است. براساس اراده بیمه‌گران در تقبل ریسک‌های کارآفرینی آنها می‌توانند فعالیت‌های سرمایه‌گذاری خود را به دو شیوه متفاوت انجام دهند. آنها می‌توانند به عنوان یک مدیر صندوق ذخایر عمل کرده و از کاهش ارزش دارایی‌ها جلوگیری کرده و مطالبات افراد محق را برآورده ساخته و حق بیمه‌ها را جهت تداوم یک مبنای مالی رضایت‌بخش گردآوری کنند (Hanekope, 1998). نفع بیمه‌گران می‌تواند به‌صورت درصدی از حق بیمه‌های گردآوری شده، براساس میانگین سالانه دارایی‌های مدیریت شده، باشد. همچنین شرکت‌های بیمه می‌توانند به‌صورت یک شرکت بیمه مشترک تأسیس شوند و به‌عنوان سرمایه‌گذار فروشنده ریسک‌های حاد و نیز جبران‌کننده خسارت در صورت وقوع رویدادی خاص باشند. بیمه‌گران می‌توانند از تفاوت بین مخاطره اخلاقی بیمه‌گذار و خطر فیزیکی محاسبه‌شده بر مبنای اکچوئری، به بازده مازاد دست یابند.

نمودار ۴. سرمایه‌گذاری به‌عنوان درصدی از تولید ناخالص داخلی برای پانزده کشور عضو اتحادیه اروپا

از این رو، بخش قابل ملاحظه‌ای از سهم شرکت‌های بیمه در رشد GDP ناشی از دارایی آنها تعریف می‌شود، که در بازارهای مالی از طریق سرمایه‌گذاری و راه‌اندازی شرکت به‌دست می‌آید.

آنچه که آنها سرمایه‌گذاری می‌کنند (بازار املاک و مستغلات، سهام، سهام صنایع)، مکانی که آنها در آن سرمایه‌گذاری می‌کنند (داخل یا خارج کشور) و سررسید سرمایه‌گذاری‌ها، در نهایت توانایی بهره‌برداری از تفاوت بین مخاطره اخلاقی و مخاطره فیزیکی، بازده شرکت و نقش شرکت در رشد را تعریف می‌کند.

از سال ۱۹۹۰ مجموع دارایی‌های شرکت‌های بیمه بسیار سریع‌تر از بانک‌ها رشد کرده است (Raikes, 1996) بنابراین علاوه بر رشد سرمایه‌گذاری بیمه، رشد دارایی بیمه را نیز می‌توان با توجه به تعامل با رشد اقتصادی بررسی کرد. اما برخلاف دارایی‌های تحت مالکیت بانک‌ها و تعهدات بانک‌ها، تعهدات و دارایی‌های بیمه دارای برخی ویژگی‌های متفاوت بوده و احتمالاً بر اقتصاد تأثیر گذارند:

۱-۳-۱. گسترش طیف سرمایه‌گذاری

سپرده‌های بانکی معمولاً تعهدات بانک را مشخص می‌کند و پوشش بیمه را می‌توان به ارزش و مقداری خاص محدود کرد (Kashyap, Rajan and Stein, 1991). تعداد مشتری‌ها کمتر از تعداد بیمه‌گذارها بوده و میانگین سپرده بیشتر از میانگین حق بیمه پرداخت شده برای عقد قراردادهای بیمه است (Hanekopf, 1998). تعهدات شرکت بیمه به احتمال خطر بیمه‌شده و همچنین زیان‌های غیرقابل پیش‌بینی بستگی دارند. طبق تشریح تعهدات فوق و بررسی‌های رایگز^۱ بانک‌ها تمایل دارند تا دارایی‌هایی داشته باشند که قیمت‌گذاری آنها دشوار باشد (به علت تغییرات شدید قیمت در بازار املاک و مستغلات و سهام)، درحالی‌که شرکت‌های بیمه تعهدات نامعین دارند. بنابراین ریسک‌های مالی نامشخص‌تر بوده و نوسان می‌تواند برای بیمه‌گران در

1. Raikes, 1996

مقایسه با بانک‌ها بیشتر باشد. خطمشی سرمایه‌گذاری، متمرکز بر ثبات‌پذیری بوده و دارایی‌ها معمولاً بیشتر نقدی هستند.

۲-۳-۱. گسترش افق سرمایه‌گذاری

دارایی‌های تحت مالکیت هر شرکت معمولاً منعکس‌کننده سررسید بدهی‌ها و تعهدات آن شرکت‌اند (Miles, 2003). بدهی بیمه‌ها مدت زمان بیشتری نسبت به بانک‌ها به طول می‌انجامد. این مسئله به‌طور خاص در مورد بیمه‌گران زندگی یا خطرات خاص از قبیل بیمه مسئولیت تولید صدق می‌کند که در آنها افزایش تعهدات طی سال‌های متمادی ادامه داشته و گاهی اوقات هرگز نمی‌توان از طریق یک عنصر سرمایه‌گذاری مناسب آن را تحت پوشش قرار داد. بنابراین بیمه‌ها باید متکی به سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت باشند؛ از این رو به‌طور خاص برای ایفای نقش در بازارهای مالی - که به دادوستد دارایی‌های بلندمدت می‌پردازند - صلاحیت دارند.

علاوه بر آن اثر ذخایر جایگزین مجدداً زمانی مطرح می‌شود که توسعه مشاهدات بر مشتریان متمرکز می‌یابد. مشتریان بانک که از سپرده بانک به محصولات سپرده‌گذاری ارائه‌شده از طرف بخش بیمه روی می‌آورند، سررسید دارایی‌های خود را نیز افزایش می‌دهند. ممکن است برای مشتری بدیهی نباشد، اما اموال خانوارها که معمولاً در سررسیدهای کوتاه‌مدت متمرکزند، هنگامی که در ذخایر فنی بیمه‌گران مورد استفاده قرار می‌گیرند، به سررسیدهای مدیریت‌شده بلندمدت تبدیل می‌شوند.

۳-۳-۱. افزایش حجم سرمایه‌گذاری

شرکت‌های بیمه، سرمایه‌گذاران اصلی سهام اوراق قرضه و املاک و مستغلات در اروپا محسوب می‌شوند. در نتیجه ربط‌دادن مجموع سرمایه‌گذاری توسط بخش بیمه به رشد GDP مسیری مهم جهت تحلیل رابطه بیمه و رشد اقتصادی است. بیمه‌گران مستقیم و غیرمستقیم، منابع مالی جهت سرمایه‌گذاری تهیه نموده و بر تقاضای ابزارهای بازار مالی مربوط می‌افزایند. آنها با تأمین نقدینگی و ورود به عمق بازارهای مربوطه، مجموع عملکرد بازارهای مربوط را بهبود می‌بخشند. به سبب نقدینگی بالا، دسترسی به (سبد دارایی) داشته‌مان‌های متنوع سرمایه‌گذاری و همچنین سرمایه‌گذاری در پروژه‌های دارای ریسک بالا و بهره‌وری بالا، برای سرمایه‌گذاران خصوصی بسیار آسان‌تر به‌نظر می‌رسد. ممکن است در اوایل تحقق منابع مالی (پولی) دارایی‌ها، سرمایه‌گذاران را از کشمکش‌های موجود در زمینه فروش دارایی‌های دارای ریسک در بازارها پرریسک رها سازد. از یک سو این مسئله فشار بر اقتصاد، جهت محدود کردن هدر رفت منابع به سبب افزایش رقابت در بازار را تشدید کرده و از سوی دیگر از طریق تسهیل جریان صندوق‌های مالی به سمت پروژه‌های سرمایه‌ای، موجب رشد اقتصادی می‌شود.

۴-۳-۱. گسترش بازار سرمایه

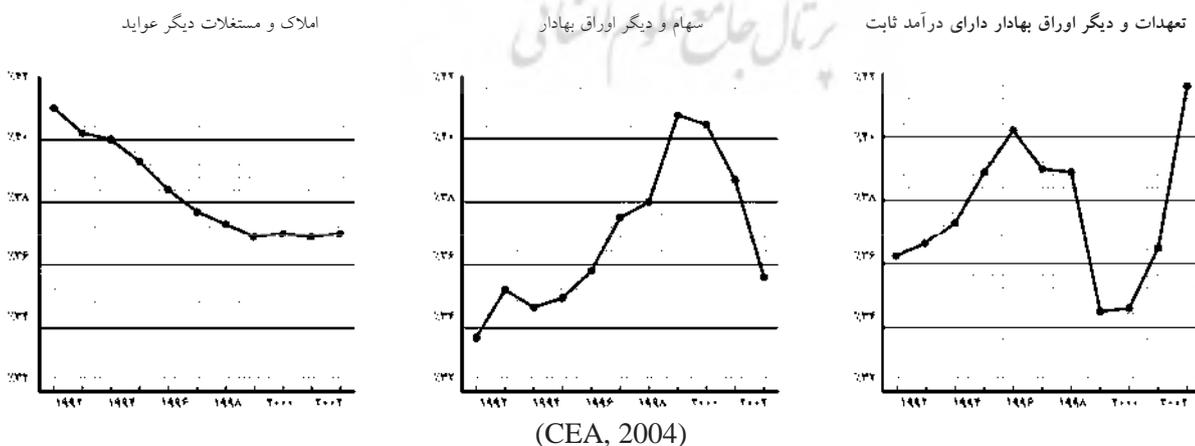
باتوجه به اینکه شرکت‌های بیمه نقش عمده‌ای در بازارهای سهام و اوراق قرضه دارند، تأثیرات رشد منتسب به آنها در بحث امورتأمین مالی - رشد می‌تواند حداقل تا حدی ناشی از سرمایه‌گذاری شرکت‌های بیمه باشد. بنابراین تجزیه و تحلیل تأثیر سرمایه‌گذاری بیمه بر اساس طبقه‌بندی اقتصاد (سهام، اوراق قرضه، وام املاک و مستغلات) مبحث دیگری است که باید مورد واکاوی قرار گیرد. به‌عنوان مثال کاتلان، ایمپاویدو و مازالم^۱ شواهدی را برای ارتباط سببی بین گسترش صندوق‌های سپرده (ذخیره) قراردادی و توسعه بازار از طریق فرایند تحلیل پیشرفت تأمین سرمایه برای بازار و ارزش دادوستد انجام‌شده در بازارهای سهام و دارایی‌های صندوق‌های بازنشستگی و بیمه‌های زندگی به‌دست‌آوردند

(Levine and Zervos, 1996 and 1998; Arestis and Demetriades, 1997).

۵-۳-۱. بهبود کارایی بازار مالی

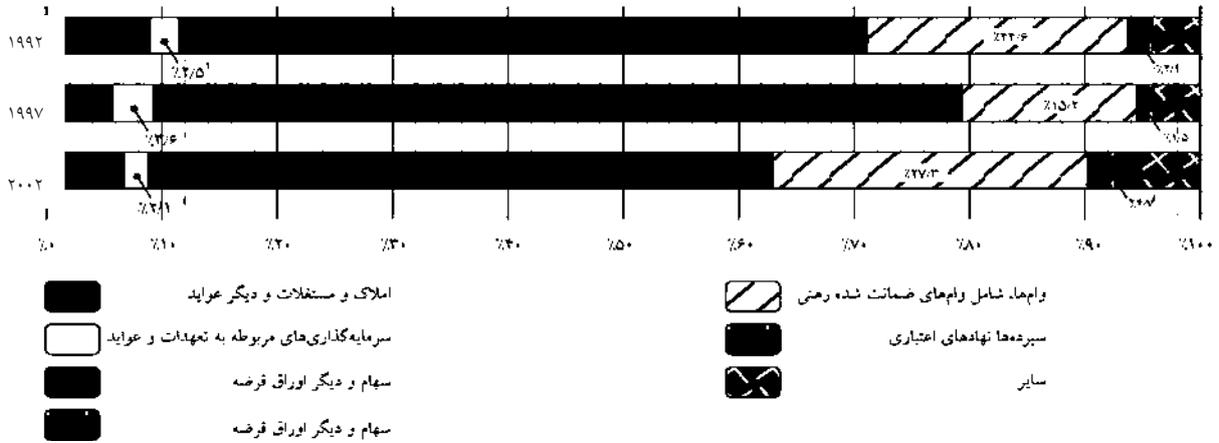
در راستای مباحث پیرامون دیگر واسطه‌هایی که مالک دارایی می‌باشند می‌توان تأثیر مثبت افزایش به‌کارگیری سرمایه، فشار بر نرخ بهره داخلی و مزایای نهادهای نظارتی برای شرکت‌های بیمه را بیان کرد (Grace and Rebello, 1993; Leung and Young, 2002). بهبود بهره‌وری در بازار بیمه می‌تواند فشار فزاینده‌ای بر واسطه‌های مالی وارد کرده و نقش بخش مالی در رشد واقعی را بهبود بخشد. با این تفاسیر همان‌طور که در نمودارهای ۷ و ۸ نشان داده شده است، به‌طور متوسط بازده و بهره‌وری نیروی کار برای بیمه‌گران اصولاً در کشورهای گوناگون متغیر است.

نمودار ۵. سرمایه‌گذاری در هر طبقه به‌صورت درصدی از سرمایه‌گذاری کل - میانگین کشوری CEA

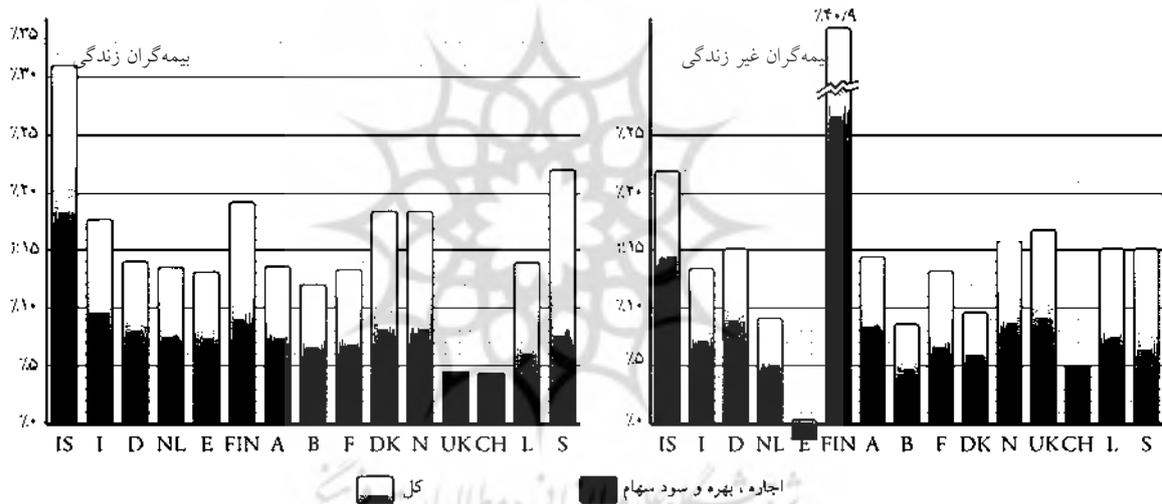

1. Catalan, Impavido and Musalem, 2000

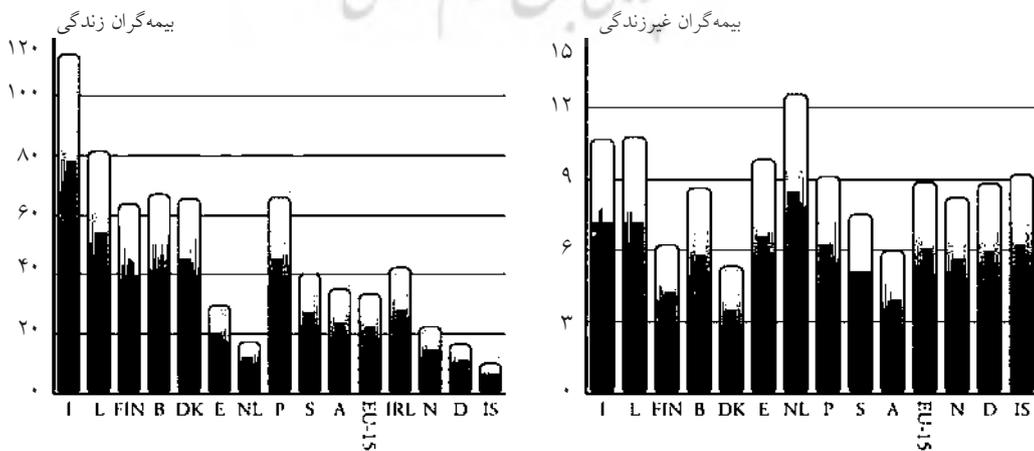
نمودار ۶. سرمایه‌گذاری‌ها در هر دسته به صورت درصد مجموع سرمایه‌گذاری - میانگین کشوری CEA

نمودار ۷. میانگین بازده برای بیمه‌گران، ۱۹۹۹

نمودار ۸. بهره‌وری کار / هزینه‌ها در سال ۱۹۹۹

بالاخره، فعالیت‌های سرمایه‌گذاری شرکت‌های بیمه تأثیرات گوناگونی بر بازارهای سرمایه و همچنین بر اقتصاد به صورت فراگیر داشته‌اند: توسعه بازار از طریق گسترش و انتقال دانش با محاسبه سطوح دقیق

ریسک و شناخت موانع و مقررات فعالیت سرمایه‌گذاری، ممکن است تا حد زیادی نقطه قوت رابطه بیمه و رشد اقتصادی باشد و اندازه و میزان رابطه بیمه - رشد را تغییر دهند. جهت اندازه‌گیری این تأثیر، مجموع دارایی‌های بیمه یک رقم کافی برای برآورد کیفیت سرمایه مدیریت شده و تأمین شده توسط بیمه‌ها در رشد درون‌زا است. کاتالان، ایمپاویدو و مازالم^۱ به بررسی توسعه بازار سرمایه و تأثیر نسبت GDP بر دارایی بیمه پرداختند و برخی شواهد را در مورد تأثیر مثبت تأمین سرمایه بازار و ارزش دادوستدی یافتند.

۴-۱. ویژگی‌های نهادهای

رشد بخش بیمه نسبت به بخش بانکداری از طریق آزادسازی، خصوصی‌سازی و تثبیت و یکپارچه‌سازی‌های مالی که اخیراً اتفاق افتاده‌اند، تسهیل شده است (Raikes, 1996). فعالیت‌هایی نظیر بانکداری، به‌ویژه برای بیمه‌گران زندگی بر اهمیت بخش بیمه بازار سرمایه افزود. مدل‌های سازمانی - نهادی از مجموعه‌های بزرگ مالی عبارت‌اند از؛ مدل تضمین بانکی و مدل تضمین مالی در منطقه یورو، که اغلب معاملات فرامرزی میان واسطه‌های مالی، توسط شرکت‌های بیمه‌ای که در پی فعالیت‌های مالی و خدماتی بانک‌ها جهت توزیع محصولات بانکی خود و همچنین تنوع‌بخشی جریان‌های درآمدی‌شان بودند، آغاز گردید. (ECBA, 2005).

جدول ۱. ارزش مجموع ادغامات و تحصیل و اکتساب فعالیت‌ها در اتحادیه اروپا به میلیارد یورو

یافته‌های بانک	هدف							
	داخلی		داخل اتحادیه اروپا		خارج از اتحادیه اروپا		کل	
	بانک	بیمه‌گر	بانک	بیمه‌گر	بانک	بیمه‌گر	بانک	بیمه‌گر
	۴۴۶/۳	۴۰/۷	۷۵/۱	۴/۳	۶۰/۰	۵/۱	۵۸۱/۴	۵۰/۱
بیمه‌گر	۲۵/۳	۱۱۵/۳	۲۰/۲	۳۶/۹	۳/۹	۷۶/۵	۲۲۵/۶	

نهادهای نظارتی به همین ترتیب واکنش نشان می‌دهند و بسته‌های بانکی و بازار سرمایه و نظارت فزاینده بیمه تحت یک مجموعه و شاخه قرار می‌گیرد. در اروپا، دستورالعمل مجموعه‌های بزرگ مالی در ماه دسامبر ۲۰۰۲، این مسئله را بررسی می‌کند. در ایالات متحده، ابتدا، مصوبه گلس - استیگال^۲ و سپس قانون شرکت‌های هولدینگ بانکی^۳ تلاش نمودند تا مانع بانک‌ها و بیمه‌ها از مشارکت در هولدینگ‌های متقابل^۴ خرید و فروش اوراق بهادار شوند، اما مقررات در اثر تصمیمات گوناگون دادگاه‌ها و قانون‌گذاران تضعیف

1. Catalan, Impavido and Musalem, 2000
 2. Glass-Steagall Act, 1933
 3. Bank Holding Company Act, 1956
 4. Cross Holdings

شد و در نهایت گارمن - لیچ - بیلی^۱، مسیر را برای شرکت‌های هولدینگ مالی هموار نمود. با این اوصاف، این شرکت‌ها تحت کنترل و نظارت سختگیرانه بوده و باید توسط بانک مرکزی تأیید شوند.

مجموع فعالیت‌های ادغام و تحصیل و اکتساب فعالیت در بخش‌های بانکداری و بیمه به حدود ۹۵۰ میلیارد یورو در دوره سال‌های ۱۹۹۰ تا ۲۰۰۳ رسید (جدول ۱). اگر چه این فعالیت‌ها عمدتاً شامل معاملات بخش‌های مشابه در کشور مشابه می‌شوند، اما تعداد قابل ملاحظه‌ای از مجموع ادغامات و تحصیل و اکتساب فعالیت‌ها در سطح کشورها و بخش‌ها روی داده‌اند (Dierick, 2004).

یک ویژگی همواره مرتبط با واسطه‌های مالی باید مدنظر قرار گیرد: صرفه در مقیاس می‌تواند بر شرکت‌های وام‌گیرنده بسیار بیشتر از نهادهای کوچک‌تر تأثیر داشته باشد. بنابراین، تشکیل مجموعه‌های بزرگ در بخش مالی، صرفاً می‌تواند واکنشی به تحولات در سایر بخش‌های اقتصادی باشد. بهبود اثربخشی درون شرکتی در این اندازه می‌تواند سؤال برانگیز باشد، اما با بازگشت به اصطلاحات واسطه‌گری‌های مالی، صرفاً می‌توان چنین گفت که مجموعه‌های بزرگ دارای نقطه قوت، جهت افزایش اثربخشی نیروها در شرکت‌های تحت نظارت خود می‌باشند ولی ممکن است شرکت‌های کوچک‌تر فاقد زمینه و پشتیبانی‌های مالی لازم جهت خروج از خطوط تعیین‌شده اعتباری باشند و این موضوع بر مشتری‌های ناکارآمد بزرگ، فشار وارد می‌کند.

به نظر می‌رسد که مجموعه‌های بزرگ بیشتر به پیش‌زمینه قانونی متکی باشند، در مقایسه با نهادهای مالی «ساده» یا «عادی» این بحث با افزودن تمرکز ناظران، ابتدا از اهمیت دیدگاه قانون و مالیه مطرح شده توسط لاپورتا و همکاران^۲ حمایت کرده و ثانیاً به بررسی رابطه رشد - بیمه مستقل از اهمیت جایگاه اقتصادی بیمه‌گران در توسعه و رشد اقتصادی کشورها می‌پردازد.

۱-۵. تهدیدها و نظارت

در این فصل تلاش می‌کنیم تا تهدیدهای ضمنی در سیستم و همچنین در اقدامات به عمل آمده توسط بیمه‌گران و واکنش قانون‌گذاران به حداقل‌سازی این خطرات را بررسی کنیم. با فرض چارچوب‌های دائمی، دلایل ناتوانی بیمه را می‌توان هم از نظر تعهدات و هم از جنبه دارایی به دست آورد. اگرچه تعهدات را به دشواری می‌توان ارزیابی کرد، اما صندوق‌های ذخیره باید جهت پیشگیری از عدم وجود نقدینگی کافی موجود باشند. بنابراین محاسبات نادرست دیون، تهدید مهمی است که تحت اصطلاح «ریسک‌های فنی» به ترتیب زیر خلاصه می‌شود:

- ریسک‌های فنی: تحت قیمت‌گذاری‌های حق بیمه‌ها، ناتوانی در بیمه اتکایی، ریسک‌های انحراف معیار و ...؛

1. Gramm-Leach-Bliley Act
2. La Porta et al., 1996, 1997 & 1999

- ریسک‌های سرمایه‌گذاری: ریسک‌های دارایی مؤثر بر ارزش، عملکرد یا نقدینگی و ریسک‌های بازار و ...

- سایر ریسک‌ها: ریسک‌های ناشی از همه‌گیری گروه، ریسک‌های قانونی، ریسک‌های مدیریت و ...

تهدیدهای ناشی از سمت دارایی، عمدتاً ریسک‌های سرمایه‌گذاری را تعریف می‌کنند، اما اصولاً مربوط به موفقیت یک شرکت بیمه می‌باشند. همان‌طور که متذکر شدیم، بیمه‌گران علاقه‌ای خاص به فعالیت‌های ارتقا یافته در بازارهای سرمایه بین‌المللی دارند (IMF, 2002 and Davis, 2000). این تحول، نه تنها مبتنی بر جذابیت فعالیت‌های سرمایه‌گذاری است، بلکه به دلیل ماهیت تعهدات خاص، ضروری است. سرانجام، طی سال‌های اخیر، شرکت‌های بیمه پس از یک دوره مستمر نرخ پایین بهره به دلیل بهبود بازده از طریق سودهای بالاتر در دارایی‌های پرخطرتر تشویق شده‌اند (EU, 2005). بنابراین، یک تغییر تمرکز سرمایه‌گذاری به سرمایه‌گذاری‌های نه چندان تضمین‌شده متعاقباً موجب می‌شود تا به توضیح معاوضات نکول اعتباری برسیم. دیگر ریسک‌ها ناشی از محیط پیرامون شرکت‌اند و مرتبط با چهارچوب قانونی و ساختار اجتماعی - اقتصادی جاری کشور هستند.

ابزارهایی از قبیل بیمه اعتباری، ابزارهایی مقرر شده برای انتقال ریسک اعتباری. در طول سال‌های گذشته مقدار رو به فزونی از ریسک اعتبار در کل نظام مالی از طریق بازار مشتقات اعتباری انتقال یافته است (Rule, 2001; Stulz, 2004).

معاوضات نکول اعتباری و اوراق قرضه با پشتوانه رهنی^۱ و سایر ابزارها اجازه گذر از ریسک اعتباری را فراهم می‌آورند. بخش بانکداری عمدتاً، خریدار حمایت است، در حالی که بخش بیمه عمدتاً فروشنده حمایت برای سرمایه‌گذاری یا اهداف مدیریت دارایی است (Rule, 2001). در پایان سال ۲۰۰۳ بخش بیمه به ویژه حامیان مالی، یک وضعیت مالی خالص، معادل ۴۶۰ میلیارد دلار ایالات متحده را گزارش داده بودند (EU, 2005). تقریباً ۶۵٪ از وضعیت‌های مالی اعتباری فروخته شده از بخش شرکت، ۱۷٪ از نهادهای مالی و مابقی مستقل بودند. در نتیجه، ریسک اعتباری در مقیاس گسترده از بانک‌ها به شرکت‌های بیمه انتقال یافته است (ECB, 2003).

مواجهه با ریسک بخش بانکداری بر عملکرد و ثبات بخش بیمه می‌تواند مسائل منفی را نیز به طور گسترده وارد اقتصاد کند؛ به‌عنوان مثال ناتوانی یک بیمه‌گر برجسته ممکن است پیامدهای منفی برای هر بیمه‌گذار داشته باشد، اما می‌تواند تأثیرات نظام‌مندی روی کل بخش مالی و اقتصاد نیز داشته باشد، بیمه‌گر به‌عنوان فروشنده CDS می‌تواند ریسک‌های بزرگ پیش‌بینی‌نشده در ترازنامه و در نتیجه سود بهره‌های پرداخت‌شده برای وام‌های نامشهود را متقبل شود (Carey and Stulz, 2004). سرانجام CDS شامل یک گزینه تحویل برای فروشنده است که خریدار را نسبت به عدم مطابقت دارایی - بدهی آسیب‌پذیر می‌سازد، زیرا پیشنهاد (عرضه) می‌تواند شامل ارزان‌ترین اوراق سهام جهت تحویل باشد.

روابط بین بانک‌ها و بیمه‌ها، نه تنها از طریق ابزارهای بازار مالی میسر است، بلکه از طریق پیدایش بانک- بیمه و سایر ابزار، ممکن است (IMF, 2003; IAIS, 2003). این توسعه بیشتر پیوندهای بین دارایی‌های کوتاه‌مدت و تعهدات بلندمدت در کل گروه و همچنین رشد ریسک اعتباری به شرکت‌های بیمه را افزایش می‌دهد. یک تهدید دیگر موجود در مجموعه‌های بزرگ که می‌توان با CDS آن را بر طرف ساخت، عدم کفایت سرمایه است، زمانی که گروه‌های مختلف از سرمایه استفاده می‌کنند، این مسائل باید باتوجه به تأثیرات منفی احتمالی برای بیمه‌گذاران و ثبات نظام‌مند، مدنظر قرار گیرند مجراهای انتقال ریسک بین نهادهای مالی را در جدول ۲ مرور می‌کنیم.

جدول ۲. احتمالات انتقال ریسک بین بانک‌ها، بیمه‌ها و بازارهای سرمایه

شبکه بیمه	شبکه بازار	شبکه اعتباری	شبکه انتقال / سمت و سوی انتقال ریسک
بیمه دارایی‌های بانکی، تعهدات قانونی، مانند: بیمه ارائه شده به وام‌گیرندگان	سهام و اوراق قرضه، اختیارات صدور بیمه‌گران و خریداری اوراق قرضه با اختیارات نهفته (برای مثال اوراق قرضه قابل استرداد)	سهام بانک و اوراق قرضه، بیمه اعتباری تجاری، اوراق بهادار با پشتوانه دارایی، تعهد بدهی با پشتوانه رهنی و داشته‌های معاوضات نکول اعتباری، تضمین‌های مال، بیمه ارزش باقی مانده، سایر اشکال بیمه اعتباری و ضمانت‌نامه‌ها	بانک‌ها به شرکت‌های بیمه
اوراق قرضه حوادث فاجعه‌آمیز	مصون‌سازی اختیارات نهفته در داشته‌های بیمه‌های زندگی و محصولات بازنشستگی	اعتبار اسنادی، تسهیلات نقدینگی	شرکت‌های بیمه (بیمه‌گران) به سمت بانک و دیگر مؤسسات

بدون توجه به چگونگی شکل‌گیری رابطه، بیمه‌گذار باید خطر ناتوانی بیمه را به سبب جایگزینی ذخیره‌های اوراق بهادار خود با پوشش قرارداد بیمه متقبل شود. این مسئله او را آسیب‌پذیر می‌سازد و می‌توان آن را یک انتقال ریسک ذخیره تفسیر کرد (Das, Davies and Padgier, 2003) زیان‌های احتمالی هر مشتری ممکن است مرتبط با اقتصاد نباشد، اما این تهدید، خطرات (منفی) را برای کل نظام مالی در پی دارد.

چهارچوب‌های مقرراتی در همه کشورها یکسان نیستند. مباحث متعددی در این زمینه از مهم‌ترین سازمان‌ها و توسط هر کشور در اختیار بوده و بیان آن‌ها در حوصله این مقاله نمی‌گنجد. بنابراین، صرفاً می‌خواهیم برخی اصول گنجانده شده در متداول‌ترین نظام‌های مقرراتی را مطرح کنیم تا به دیدگاهی در مورد چگونگی تأثیرگذاری این قواعد بر شرکت‌های بیمه و در نتیجه تأثیر مثبت احتمالی آنها بر اقتصاد بپردازیم.

تنظیم مقررات، به مرحله توسعه شرکت بستگی داشته و مؤسسه تجاری در هنگام شکل‌گیری (اخذ مجوز)، عملکرد عادی (نظارت مداوم) و انحلال یا مشکلات آن همراه است (Sterling, 2000). اصول کسب مجوز، ورود نهادهای جدید را محدود کرده و کسب‌وکار صدور بیمه را برای شرکت‌های بیمه محدود می‌کند. معمولاً، شرکت بیمه زندگی و غیرزندگی باید به شیوه‌هایی از هم جدا شوند، فعالیت‌های مقطعی را می‌توان قانونمند کرد و الزامات رسمی گوناگون شامل تصویب طرح کسب‌وکار و ریسک‌هایی که شرکت قصد پوشش دادن آنها را دارد، باید برآورده شوند. این گونه مقررات با اثرگذاری بر تعداد رقبا، تعداد محصولات هم‌ارز و تعیین استانداردها برای کیفیت مدیریت کسب‌وکار بیمه تأثیر می‌گذارند.

فرایند نظارت مستمر عمدتاً متمرکز بر نظارت مالی جهت حفظ یک سرمایه پایه کافی در راستای انجام تعهدات بیمه‌ای است. در کلیه کشورهای عضو سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی حداقل سرمایه لازم در زمان دریافت مجوز باید همواره در کلیه دوره‌ها در اختیار بوده و در برخی کشورها باید مطابق با رشد فعلی شرکت باشد. در کشورهای عضو اتحادیه اروپا، شرکت‌های بیمه باید حاشیه‌های توانگری را برآورده سازند که به معنای نسبت دارایی به بدهی، به‌ویژه در بیمه اتکایی، است. نظام سرمایه ریسک‌محور^۱ در ایالات متحده، همچنین ریسک‌های موجود در دارایی‌ها را با یکدیگر ترکیب می‌کند. نشانگرهای احتیاطی کلان (مانند نسبت سرمایه به ذخیره فنی) و صحت مالی که در برنامه ارزیابی بخش مالی بانک جهانی و صندوق بین‌المللی پول ایجاد شده‌اند جهت محاسبه ریسک‌های موجود در سرمایه‌گذاری هر نهاد اقتصادی و به‌طور کلی اقتصاد به‌کارگرفته می‌شوند (IMF, 2000; IMF, 2003 a,b).

از آنجایی که تنظیم مقررات داشتن معمولاً بر توانگری تأثیرگذار است، هنگام بحث در مورد حاشیه توانگری، اشاره به دو نوع متفاوت از مقررات (سبد دارایی) داشتن، که معمولاً اتخاذ شده‌اند، ارزشمند است زیرا مقررات سبد دارایی می‌توانند بر توانگری تأثیرگذار باشند: (Sterling, 2000; Davis, 2000)

۱-۵-۱. مقررات کمی

اجباری کردن انواع خاصی از متنوع‌سازی دارایی‌ها می‌تواند منجر به ممنوعیت سرمایه‌گذاری‌های خاص شود (مثلاً طبقه دارایی، سرمایه‌گذاری‌های خارجی یا داخلی). مزایای این مقررات، قابلیت حسابرسی آسان و اجرای آسان آنها در جایی است که امکانات سرمایه‌گذاری شرکت‌ها کاهش یافته و می‌تواند بر کارایی کل تأثیر بگذارد.

۲-۵-۱. قواعد سرمایه‌گذاری فرد محتاط و / یا سرمایه‌گذاری احتیاطی

روش خاصی از مدیریت سبد سرمایه‌گذاری را اجرا می‌کنند اما حاشیه‌ها، ارزش‌ها یا روش‌های خاصی را تدوین نمی‌کنند. این امر به شرکت‌های بیمه، حداکثر آزادی در تصمیمات سرمایه‌گذاری را می‌دهد. اما می‌تواند مشکلاتی را در ارزیابی و همچنین قضاوت مطرح کند. براساس قواعد و مقررات قانونی رسمی، شرکت‌ها می‌توانند راهبردهای سرمایه‌گذاری خود را تغییر داده و بر دارایی‌های قابل توجیه و اصلاح تمرکز نمایند و نه بر دارایی‌هایی که دارای بالاترین نسبت ریسک هستند.

این دو اصل به‌عنوان ارکان اصلی تنظیم مقررات داشت‌مان محسوب شده و جایگاه مقررات کشور، بینابین آنهاست، درجایی که نظارت اتحادیه اروپا، گرایش به اتخاذ محدودیت‌های کمی بیشتری داشته و کشورهای آمریکا و بریتانیا بر قواعد سرمایه‌گذاری احتیاطی تمایل دارند.

عوامل تعیین‌کننده، از قبیل دارایی‌های در معرض ریسک، خالص وضعیت مالی شرکت‌های بیمه نسبت به GDP یا نظام مقرراتی، نشان‌دهنده متغیرهای بالقوه است که باید در مدل‌های رشد گنجانده شوند. اما نخستین عامل، تحت تأثیر تفاوت‌های قواعد حسابداری و قانون‌گذاری ملی است، بنابراین نتایج ممکن است گمراه‌کننده باشند. دومین عامل ممکن است نشان‌دهنده شاخص «آزادی اقتصادی» باشد که توسط بیمه‌گران برای کل اقتصاد ارائه شده است و باوجود دشواری‌ها در اندازه‌گیری آن، عاملی بسیار مطرح است، که در زمان رشد اقتصادی و ثبات، مورد توجه قرار گرفته و در زمان رکود یا ورشکستگی به دلیل عوامل نظام‌مند مورد توجه قرار نمی‌گیرد. برخی پژوهشگران به بررسی مضامین نظام مقرراتی و چهارچوب قانونی و ادغام نتایج پرداختند. (Davis, 2000; Ranade and Ahuja, 2001; Das, Davies and Podgier, 2003) لاپورتا و همکارانش^۱ به بررسی جامع چگونگی تأثیرگذاری قانون بر رشد اقتصادی می‌پردازند.

۲. مدل‌های رشد - بیمه و شواهد تجربی

درحالی‌که به مرور اهمیت و نقش بیمه در واسطه‌گری و اقتصاد در بخش قبل پرداخته‌ایم، در ادامه بحث به‌طور اجمالی به مدل‌های نظری می‌پردازیم که با بررسی عناصر خاص فرایندهای واسطه‌گری (مانند تمرکز بر چهارچوب قانونی) به این موضوع اشاره دارند. بررسی تحلیل‌های تجربی در مورد رابطه بیمه - رشد، اطلاعاتی راجع به پوشش نمونه در زمان و فضا، روش تحقیق و کاربرد و وابستگی متغیر ارائه می‌کند.

۱-۲. مقالات با تمرکز بر مباحث نظری

هولزبوئر^۱ تغییرات اخیر در محیط خارجی شرکت‌های بیمه اروپایی را مورد بررسی قرار داده است. وی بیان می‌کند که تغییر اهمیت خدمات بیمه در اقتصاد به مقدار روزافزون دارایی‌ها و افزایش رقابت بین بخش‌های مالی متکی می‌باشد. اما نویسنده بر نقش برجسته ضعف خدمات تأکید کرده و بر توسعه بخش بیمه به عنوان یک عامل تعیین‌کننده برای رشد اقتصادی تأکید دارد.

هولزبوئر (۱۹۹۹)، مدلی مبتنی بر مدل آرون^۲ ارائه می‌دهد که در آن نرخ بهره (r)،

رشد جمعیت شاغل (n)، نرخ رشد اقتصادی (g) می‌باشد؛

- که اگر $r < n + g$ در نتیجه استفاده از منافع سیستم نظام توازن درآمد با هزینه^۳ نسبت به سیستم و پرداخت صندوق بازنشستگی ارجحیت دارد؛

- اگر $r > n + g$ باشد، در نتیجه استفاده از مزایا و منافع سیستم صندوق بازنشستگی مزیت دارد،

- و اگر $r = n + g$ باشد، در نتیجه استفاده از هر دو سیستم پرداخت، مزیت یکسان دارند.

با سالمندی جمعیت و حرکت از نظام (PAYG) به سمت طرح‌های تأمین مالی خصوصی، از رشد صنعت بیمه حمایت کرده و توسعه بازار سرمایه، نیز از افزایش میزان صندوق‌های ذخیره و سپرده بلندمدت حمایت می‌کند، هولزبوئر تعامل بین بیمه و رشد اقتصادی را به صورت دوطرفه تصور می‌کند.

کاتالان و ایمپاویدو و مازالم^۴ به واکاوی توسعه و رشد ذخایر قراردادی و تأثیر آنها بر بازارها و دیگر واسطه‌های مالی می‌پردازند. به سبب ماهیت نهادهای ذخایر قراردادی، این نهادها با احتمال کاهش مقدار نقدینگی در مقابل دارایی‌هایشان روبه‌رو هستند، اما از طرف دیگر، باید تعهدات بلندمدت در مدل خود را مدنظر قرار دهند. این دو عامل می‌توانند به آنها در اقدام انجام سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت کمک کنند تا این که بتوان سررسید دارایی‌ها را در مقابل تعهدات متوازن کرد. بیمه‌گذار (خانوار) به عنوان دومین شرکت‌کننده، وارد سیستم شده و نیت او برای نگه داشتن دارایی‌های نقدی مستقیم در سطح خاصی، او را مجبور می‌کند تا وضعیت نقدینگی خود را احیا نموده و دارایی‌های غیرنقدی را به برای افزایش نقدینگی به فروش برساند. بنابراین ذخایر قراردادی و سطح نقدینگی دقیق خانوارها رشد بازار سرمایه را هدایت می‌کند. کاتالان و همکارانش از بررسی رابطه بین بیمه و رشد اقتصادی با تأکید بر کارکرد واسطه‌ای نهادها، یا با کاربرد مستقیم شبکه فروش در وضعیت پرتفو، و یا با استفاده از دیگر شبکه‌ها، توسعه بازار سرمایه مربوط به بیمه را تأیید کردند.

1. Holsboer, 1999

2. Aaron, 1966

3. Pay As You Go (PAYG)

4. Catalan, Impavido and Musalem, 2000

راناد و آهوچا^۱، به تحلیل شکل‌گیری بخش بیمه هندوستان در گذر زمان و تحت تأثیر کاهش الزامات قانونی پرداختند. در شرایط اولیه، بخش بیمه شبه قاره هندوستان تحت نظارت انحصاری دولت بود، از این رو رقابت وجود نداشت و قیمت، مانع از دسترسی به خدمات بیمه برای خانوارهای خصوصی می‌شد. چهارچوب قانونی جدید از پیشنهادات مک‌کینون^۲ و شاو^۳ برای افزایش ذخایر و بهبود تخصیص دارایی‌ها برای ارتقای رشد اقتصادی تبعیت می‌کرد. نویسندگان تلاش می‌کنند تا با تحقیق در مورد شواهد دو برآوردی که هر دو جزئی از نظریه مک‌کینون و شاو می‌باشند نتایج را اعتبار ببخشند:

الف- یک خدمت مالی قابل دسترس برای خانوارها که باید تخصیص دارایی را افزایش دهد.

ب- افزایش رقابت در بخش بیمه به کارآیی کمک می‌کند.

بررسی یک مدل دو دوره‌ای به آزمون و ارزیابی برآوردهای زیر می‌پردازد:

- اعتبارسنجی برآوردها و شاخص‌های تخمینی

- برآورد کردن از طریق مقایسه ویژگی‌ها و شاخص‌های ناکارایی و ورشکستگی شرکت‌های بیمه و بانک‌ها

در کوتاه‌مدت جایی که هیچ‌گونه درآمد یا بهبود کارآیی تا به حال پدیدار نشده است، صندوق‌های ذخیره و سپرده‌گذاری کاهش یافته و به سبب کاهش الزامات و شرایط اعتباری، اتلاف منابع افزایش می‌یابد. نتایج می‌تواند شامل مواردی کاربردی برای سیاست‌گذاران باشد، زیرا نتایج به این شکل بیان می‌شود که ورشکستگی شرکت‌های بیمه موجب نوسان بیشتر شده و واسطه‌گری صندوق‌ها و رفاه مصرف‌کننده کمتر از بانک‌ها خواهد شد.

هدف اصلی مدل داس و داویدز و پودگی^۴، تعریف کارکردهای فراگیر و ویژگی بیمه‌هاست، آنها همچنین شاخص‌های جدید سلامت مالی برای شرکت‌های بیمه را از طریق پیوند تجربیات خود طبق برنامه ارزیابی و بررسی بخش مالی^۵ ناکامی‌های اخیر در این بخش مطرح می‌کنند. در مدل آنها، نقش بیمه‌ها به‌عنوان یک منتقل‌کننده ریسک تخصیص‌دهنده دارایی بیمه‌گران و تغییر مشتریان موجب رشد اقتصادی می‌شود. طبق نظر این پژوهشگران، این موارد می‌توانند شاخص‌های مهمی برای ورشکستگی احتمالی بیمه همراه با پیامدهایی برای اقتصاد باشند:

- آزادسازی و مقررات‌زدایی مالی که فعالیت‌هایی از نوع فعالیت‌های بانکی را ممکن می‌سازد؛

- نوسانات بزرگ اقتصاد کلان در تولید محصول و قیمت؛

- رابطه تنگاتنگ بین بانک‌ها و بیمه‌گران.

1 Ranad and Ahuja, 2001

2. Mckinnon, 1973

3. Shaw, 1973

4. Das, Davies and Podgier, 2003

5. Financial Sector Assessment Program (FASP)

کونگ و سینگ^۱ بر تخصیص دارایی و فرایند مدیریت بیمه‌گران زندگی و تمایل به تطبیق دارایی‌ها با تعهدات شرکت تمرکز می‌کنند. مقاله پیش‌رو به مقایسه توانمندی‌ها در بازارهای رشدیافته^۲ و نوظهور^۳ پرداخته و بین شرکت‌های داخلی محلی و شعبات محلی، با فعالان جهانی و بیمه‌گرانی که صرفاً در بازارهای رشدیافته فعالیت می‌کنند و در رشد بازارهای نوظهور شرکت دارند، تمایز قائل می‌شود. وابستگان نهادهای MM معمولاً راهبرد تجاری شرکت هلدینگ^۴ را اتخاذ کرده و بنابراین به همراه رقبای داخلی، بازارهای اوراق بهادار را هدایت می‌کنند. علاوه‌بر آن، در اغلب کشورهای دارای بازارهای نوظهور مقررات و قوانین، سرمایه‌گذاری در دارایی‌های منطقه‌ای را تا حد معینی الزامی نموده و از این‌رو رشد و توسعه بازار را تسهیل می‌کنند، اما از طرف دیگر، این مسئله منجر به محدودیت‌هایی در سرمایه‌گذاری شده و تنوع در دارایی‌ها را کاهش داده و این امر به نوبه خود هزینه‌های بالاتر بیمه‌ای را به دنبال دارد.

چهارچوب مقرراتی، زمانی نقشی مهم ایفا می‌کند که بیمه‌گران مجبورند به بحث و بررسی مشکلات بپردازند. از نظر تعهدات، سیاست‌گذاران تلاش می‌کنند تا شرکت‌های بیمه و صندوق‌های بازنشستگی را قدرت ببخشند تا محصولات با حداقل بازده تضمین‌شده را عرضه نمایند. از منظر دارایی، حرکت آزادی که با محدودیت همراه باشد، دستیابی به دارایی لازم را دشوار می‌سازد. شرکت‌هایی که در کشورهای دارای بازارهای نوظهور فعالیت می‌کنند، باید بر موانعی مانند بازارهای اوراق قرضه غیرنقدی و سهام و مقادیر اندک سرمایه‌گذاری بلندمدت غلبه نمایند. الزامات توانگری بین کشورهای دارای بازارهای نوظهور که چهارچوب‌های مبتنی بر چهارچوب‌های ایالات متحده یا اروپا را به کار می‌بندند، متفاوت بوده و این الزامات باعث ایجاد ضعف و شکاف در برابر ابزارهای درآمد ثابت می‌شوند. تفاوت بین سیاست سرمایه‌گذاری داخلی و مقررات داخلی یا تفاوت‌های بین مقررات کشور مبدأ و کشور دارای بازار در حال رشد را زمانی که شرکت بیمه دچار نوسانات مالی است را می‌توان به عنوان یکی از مشکلات بیمه‌گری خارجی، در نظر گرفت. شرکت‌های محلی می‌توانند در کوتاه‌مدت از طریق تغییر گرایش خود به تصمیم‌گیری تاکتیکی، به دارایی‌هایی اضافی دست یابند. در حالی که بیمه‌گران خارجی متعهد به سیاست‌های سرمایه‌گذاری داخلی می‌باشند. از طرف دیگر، بازیگران جهانی عمدتاً دارایی متنوع‌تر، مدیریت ریسک پیچیده‌تر و پشتوانه مالی بهتری جهت مقابله با بحران مالی دارند که به آنها اجازه می‌دهد هنگامی که شرکت‌های داخلی مشغول کشمکش هستند، سهم بازار خود را گسترش دهند.

نویسندگان، تسهیل رشد شرکت‌های بیمه را از طریق فراهم آوردن توانمندی‌های سرمایه‌گذاری بلندمدت، و کاهش الزامات و قید و بندهای قانونی را برای کمک به متنوع‌سازی، دارایی‌ها و لحاظ کردن محاسبات

1. Kong and Singh, 2005
 2. Mature Market (MM)
 3. Emerging Market (EM)
 4. Holding Company

سرمایه‌گذاری در معرض ریسک در برنامه‌های نظارتی را پیشنهاد می‌کنند. آنها، این نهادها را به‌عنوان سرمایه‌گذاران کیفیت، البته با توجه به تمرکز سرمایه‌گذاری بلندمدت آنها و افزایش پایه سرمایه به شکل مستمر تعریف می‌کنند. اما کونگ و سینگ^۱ با پیشنهادات راناد و آهو جا^۲ جهت همراهی بانک‌ها با بیمه‌ها در ثبات اقتصادی توافق دارند. آنها هم عقیده دارند که شرکت‌های بیمه نسبت به رکوردهای مالی آسیب‌پذیرتر می‌باشند، زیرا باید با فشارهایی هم بر تعهدات و هم بر دارایی‌های موجود در ترازنامه مواجه شوند.

۲-۲. مطالعات تجربی

بین‌استاک، دیکسون و خاجوریا^۳، تحلیل مقطعی و مجموعه‌های زمانی مشترک را در مورد داده‌های سال‌های ۱۹۷۰ تا ۱۹۸۱ (که عمدتاً ۱۲ کشور را دربرمی‌گیرند) به‌کار می‌برند. آنها افزایش حق‌بیمه‌های مربوط به بیمه تعهدات اموال و مسئولیت نسبت به تولید ناخالص ملی را با عدم افزایش نرخ بهره و درآمد مورد بررسی قرارداد و دریافتند که حق‌بیمه‌ها با نرخ بهره و GNP دارای همبستگی بوده و تمایل نهایی به بیمه‌گری (در بلندمدت و کوتاه‌مدت) با افزایش درآمد سرانه افزایش یافته و این افزایش، در بلندمدت بیشتر است، آنها دریافتند که استفاده از بیمه تحت تأثیر چرخه‌های اقتصادی یا تغییرات و درآمد دوره‌ای نمی‌باشد. اوترویل^۴ یک تحلیل مقطعی در مورد حق‌بیمه‌های اموال و مسئولیت مربوط به سال‌های ۱۹۸۳ و ۱۹۸۴ در مورد ۵۵ کشور در حال توسعه، قیمت بیمه و دیگر ارقام اقتصاد کلان انجام داد. نتایج مشابه به نتایج تحقیق بین‌استاک و همکارانش بود و از اهمیت ارتقای درآمد و رشد مالی حمایت می‌کرد. دیگر متغیرهای تبیینی ظاهراً مهم به‌نظر نمی‌رسند. مشکلات در کشورهای بررسی شده، عبارت از تقاضای ناکافی خدمات بیمه و در نتیجه دارایی‌های نامتوازن بیمه‌گر است.

براون و کیم^۵ به تحلیل تقاضای بیمه زندگی در سرانه جمعیت در ۴۵ کشور طی سال‌های ۱۹۸۰ و ۱۹۸۷ پرداختند. آنها تحلیل رگرسیونی از داده‌های مقطعی در مورد اعداد و ارقام کشورهای گوناگون انجام دادند، یعنی درآمد با مخارج و در تکفل و تأمین اجتماعی دارای رابطه مثبت و درآمد با تورم دارای رابطه منفی در هر دو سال بودند. خاستگاه مذهبی همواره دارای ارتباط منفی با تقاضای بیمه داشته است، بنابراین این یافته بررسی‌های هافستد^۶ و فوکویاما^۷ را به لحاظ ارتباط «حمایت اجتماعی و تقاضای بیمه» را تایید می‌کنند. اوترویل^۸ به بررسی همبستگی حق‌بیمه‌های زندگی با GDP و دیگر عوامل برای سال ۱۹۸۶ در مورد ۴۸

1. Kong and Sing, 2005
2. Ranad and Ahuja, 2001
3. Beenstock, Dickinson and Khajuria, 1988
4. Outre Ville, 1990
5. Brown and Kim, 1993
6. Hofstede, 1995 & 2004
7. Fukuyama, 1995
8. Outreville, 1996

کشور در حال توسعه پرداخت. نتایج تحلیل مقطعی در تناقض با بررسی‌های پیشین او بوده و فقط کشتش درآمد، مشابه با یافته‌های مشاهده شده در بررسی‌های قبلی است (Been Stock, Dickinson and Khajuria, 1981; Outreville, 1990; Brown and Kim, 1993) شاخص‌هایی از قبیل جمعیت روستایی یا سطح تحصیلات نمی‌توانند تقاضا را تشریح کنند.

ژی‌ژو^۱ در بررسی‌های خود بر چین تمرکز کرده و یک مطالعه منطقه‌ای برای سال ۱۹۹۵ انجام داده و یک تحلیل مجموعه زمانی برای دوره سال‌های ۱۹۸۶ تا ۱۹۹۵ انجام داده است. مطابق با دیگر یافته‌ها، هم تحلیل منطقه‌ای و هم تحلیل مجموعه‌های زمانی نشان دادند که GDP سرانه و شاخص قیمت مصرف‌کننده و به‌طور چشمگیری با مصرف بیمه همبستگی دارند. علاوه بر آن، نسبت تکفل کودکان نیز مهم است، در حالی که سطح تحصیلات بی‌اثر بوده است.

براون، چانگ و فریز^۲ یک مدل تجمیع شده داده‌های مقطعی و تلفیقی را برای وسایل نقلیه و بیمه مسئولیت عمومی در کشورهای عضو سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی در طی دوره ۱۹۸۶ تا ۱۹۹۳ بررسی کردند. آنها به تحلیل رگرسیونی تقاضای بیمه مسئولیت از منظر چند عامل پرداختند، از جمله درآمد، سرمایه و نظام قانونی درآمد. نظام قانونی دارای ارتباط مثبت با تقاضای بیمه است، در حالی که احتمال زیان و سرمایه دارای ارتباط منفی با تقاضای بیمه است. شرکت‌های خارجی بازار و ریسک‌گریزی، دارای ارتباط مثبت با تقاضای بیمه وسایل نقلیه و در نتیجه دارای ارتباط واقعی با تقاضای بیمه مسئولیت عمومی می‌باشند. همبستگی برای گریز از ریسک از نظر کارایی برای تقاضای بیمه وسایل نقلیه مهم بی‌اثر و در مدل سطح مقطعی تقاضای بیمه مسئولیت عمومی دارای ارتباط منفی است.

کاتالان، ایمپاویدو و موزالم^۳ (۲۰۰۰)، به تحلیل علیت گرنجر^۴ در مورد دارایی‌های بیمه برای ۱۴ کشور عضو OECD و ۵ کشور در حال توسعه در طی دوره ۱۹۷۵ تا ۱۹۹۷ در مقایسه با رشد GDP پرداختند. طبق تحلیل آنها، ذخایر قراردادی^۵ با ارزش بازار کل سرمایه^۶ و ارزش دادوستدی^۷ در اغلب کشورها ارتباط دارند. همبستگی بین MC و صندوق‌های بازنشستگی رابطه‌هایی مشابه با ارتباط آن با ذخایر قراردادی را نشان می‌دهد، اما رابطه صندوق‌های بازنشستگی و VT، رابطه‌ای پیچیده است. در تحلیل کاتالان و همکارانش، ۹ کشور OECD از بیمه زندگی حمایت می‌کنند. شواهد مربوط به ارتباط بیمه زندگی با VT در کشورهای OECD قوی نیست، در حالی که برای اغلب کشورهای غیر عضو OECD است رابطه‌گری را نشان می‌دهند. تأثیر کسب‌وکار بیمه غیرزندگی تقریباً مشابه با تأثیر کسب‌وکار زندگی برای MC ولی برای VT

1. Zhi Zhuo
2. Browne, Chung and Frees, 2000
3. Catalan, Impavid and Musalem, 2000
4. Granger Causality
5. Contractual Savings
6. Market Capitalization (MC)
7. Value Traded (VT)

ارتباط کمتری را نشان می‌دهد. رابطه پیشنهاد شده توسط نویسندگان، بین ذخایر قراردادی و MC یا VT ظاهراً برای کشورهای OECD نیز صدق می‌کند، به‌ویژه در مورد کشورهای دارای بازارهای کوچک که در عین حال محیط قانونی را مهیا می‌سازند. نتایج مربوط به مجموعه کوچک کشورهای غیر عضو OECD ادغام شده می‌باشند و ممکن است مربوط به محدودیت‌های مختلف قانونی آنها باشند. دومین گزارش پیشنهادی نیز از طریق نتایج تأیید شده است و نویسندگان را بر آن می‌دارد تا ترکیب مناسبی از توسعه نهادهای مالی را پیشنهاد نمایند.

وارد و زوربروگ^۱ به تحلیل علیت گرنجر بین مجموع حق‌بیمه‌های واقعی و GDP واقعی برای ۹ کشور OECD بین سال‌های ۱۹۶۱ تا ۱۹۹۶ پرداختند. طبق بررسی‌های آنها، در دو کشور ژاپن و کانادا، حق‌بیمه، تأثیر زیادی بر GDP دارد و آن را هدایت می‌کند. در مورد ایتالیا یک رابطه دو طرفه را مشاهده نمودند. نتایج مربوط به دیگر کشورها هیچ‌گونه رابطه‌ای را نشان نمی‌داد. نتایج به‌دست‌آمده از طریق مدل تصحیح خطا، نتایج مشابه را نشان می‌دهند و به‌علاوه استرالیا و فرانسه به گروه کشورهایی اضافه می‌شوند که شواهد مربوط به نوعی رابطه را ارائه می‌کنند.

بک و وب^۲ یک تحلیل در سطح کشوری و تحلیل سری زمانی برای رابطه بین نفوذ بیمه زندگی، تراکم و درصد آن در ذخایر خصوصی انجام دادند. شواهدی در مورد GDP، نسبت تکفل کهنسالان، تورم و توسعه بخش بانکداری مشاهده شد. از گروه متغیرهای تبیینی اضافی، تورم پیش‌بینی شده، نرخ بهره واقعی و نرخ ذخایر خصوصی مهم بودند. نتایج مربوط به دیگر متغیرهای وابسته و تحلیل مجموعه‌های زمانی و کشوری یافته‌ها را تأیید می‌کنند. در زمان تحلیل سهم بیمه زندگی در ذخایر خصوصی، نتایج پیشنهاد می‌کنند که این نسبت با افزایش ذخایر، کاهش می‌یابد، اگرچه نرخ سپرده و ذخیره دارای ضریب مثبت است. این مسئله می‌تواند مربوط به رفتار خانوار به محدود کردن هزینه‌های بیمه زندگی و انتقال درآمد اضافی به دیگر ابزارهای ذخیره باشد. در این تحلیل یک ضریب منفی برای اسلامی بودن کشور ارائه کرده و توسعه نهادی و سازمانی به شاخص‌های دارای ارتباط مثبت با تقاضای بیمه اضافه می‌کنند.

پارک، بورد و چوی^۳، در بررسی‌های خود بر رابطه بین نفوذ بیمه و GNP و برخی عوامل اجتماعی - اقتصادی برگرفته شده از مباحث هافستد (۱۹۹۵) توجه می‌کنند. نتایج حاصل از تحلیل داده‌های مقطعی از ۳۸ کشور در سال ۱۹۹۷، نشان می‌دهد که GNP، جنسیت (مذکر بودن)، بی‌ثباتی اجتماعی و اقتصادی و آزادی اقتصادی را دارای اثر و دیگر عوامل فاقد تأثیر هستند. مقررات زدایی به‌عنوان فرآیندی در نظر گرفته شد

1. Ward and Zurhruegg, 2000

2. Beck and Webb, 2002

3. Park, Bored and Choi, 2002

که قادر به تسهیل رشد در صنعت بیمه بوده و پیش‌بینی‌های کونگ و سینگ^۱ را تأیید می‌کرد. بی‌ثباتی اجتماعی سیاسی، بیشتر به‌عنوان یک جایگزین برای فقر محسوب می‌شد، تا شاخص برای تأمین نیاز زندگی. زابلیکی^۲ یک تحلیل مقطعی و یک رگرسیون تلفیقی را برای علیت بین سه شکل مختلف بیمه زندگی و درآمد و متغیرهای اجتماعی اقتصادی کشورها برای دوره زمانی ۱۹۶۰ تا ۱۹۹۶ انجام داد. تحلیل داده‌های حاصل از ۶۳ کشور توسعه یافته و در حال توسعه، یکی از چند مورد تحقیق جهت یافتن سطح قابل حصول برای ورود به شکل چشمگیر در بازار بودند. علاوه بر آن، یافته‌ها بر اهمیت توسعه بخش بانکداری تأکید داشته و نقش سطح درآمد مطابق با نتایج بررسی‌های قبل بوده است. رگرسیون داده‌های تلفیقی عمدتاً نتایج ارزیابی مقطعی را تأیید می‌کنند.

وب، گریس و اسکیر^۳ از یک مدل سولو - سوان^۴ استفاده می‌کنند و همچنین از بخش بیمه و بانکداری استفاده می‌کنند که بیمه‌ها به گروه‌های زندگی و اموال و مسئولیت تقسیم می‌شوند. یافته‌های آنها نشان می‌دهند که واسطه‌گری مالی اهمیت بسزایی دارد. در هنگام تقسیم واسطه‌گری مالی به سه بخش، بخش بانکداری و زندگی همچنان برای رشد GDP مهم هستند، درحالی‌که بیمه‌های اموال و مسئولیت اهمیت خود را از دست می‌دهند. علاوه بر آن نتایج نشان می‌دهند که ترکیبی از بانکداری و بیمه، قوی‌ترین تأثیر را بر رشد دارد.

لیم و هابرمان^۵ به بررسی بازار بیمه زندگی مالزی پرداختند. درحالی‌که نرخ بهره سپرده‌های پس‌اندازی و قیمت به شکل چشمگیری در معادله وارد شدند، نشانه مثبت مربوط به نرخ بهره نویسندگان را سردرگم کرد. این واحد می‌تواند همسو با یافته‌های وب و همکارانش باشد که در زمان تلفیق بخش بانکداری و بیمه در برآوردها به بهترین نتایج دست یافتند. کشش قیمتی تأثیری فراتر از حد انتظار دارد.

پروژه گاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

-
1. Kong and Singh, 2005
  2. Szablicki, 2002
  3. Webb, Grace and Skipper, 2002
  4. Solow – Swan Model
  5. Lim and Haberman, 2003

جدول ۳. ارتباط بین بیمه و رشد اقتصادی

نویسنده	سال	نمونه پوشش: منطقه	نمونه پوشش: زمان	متغیرهای وابسته	متغیرهای تبیینی	سایر متغیرها	روش شناسی
بین استاک دیکینسون و خاجوریا	۱۹۸۸	۱۲ کشور و ۴۵ کشور	۱۹۷۰ تا ۱۹۸۱ و ۱۹۸۱	حقوق بیمه اموال و مسئولیت	- در آمد - نرخ بهره - تولید ناخالص ملی	بیکاری	حداقل مربعات معمولی در سری‌های زمانی تجمع شده و داده‌های مقطعی
اوترویل	۱۹۹۰	۵۵ کشور در حال توسعه	۱۹۸۳ تا ۱۹۸۴	حق بیمه اموال و مسئولیت	تولید ناخالص داخلی - حجم نقدینگی به تولید ناخالص داخلی - حجم نقدینگی به سپرده‌های دیداری - قیمت بیمه	- انحصار طلبی - نیروی کار - کشاورزی - آموزش	حداقل مربعات معمولی در داده‌های مقطعی
براون و کیم	۱۹۹۳	۴۵ کشور	۱۹۸۰ تا ۱۹۸۷	سراجه بیمه زندگی	- وابستگی - مذهب - درآمد ملی - سراجه هزینه تأمین اجتماعی - نرخ تورم انتظاری - آموزش و پرورش - متوسط امید به زندگی - قیمت (فقط ۱۹۸۷)		حداقل مربعات معمولی در داده‌های مقطعی
اوترویل	۱۹۹۶	۴۸ کشور در حال توسعه	۱۹۸۶	حقوق بیمه زندگی ناخالص	- تولید ناخالص داخلی - نرخ بهره - امید به زندگی - تورم - توسعه مالی - متغیرهای ساختار بازار	- جمعیت روستایی - سطح آموزش - بهداشت - جمعیت مربوط به مذهبی خاص - سایر شاخص‌های کشور	حداقل مربعات معمولی در داده‌های مقطعی
ژی ژو	۱۹۹۸	۲۹ منطقه و ۱۴ شهر بزرگ برای سال ۱۹۹۵ و در سایر سال‌ها، کل چین	۱۹۹۵ تا ۱۹۸۶ و ۱۹۹۵	حقوق بیمه زندگی سراجه	تولید ناخالص داخلی سراجه نرخ وابسته پیری به جوانان - سطح ثبت نام مدارس - شاخص قیمت		حداقل مربعات معمولی در داده‌های مقطعی و سری‌های زمانی

نویسنده	سال	نمونه پوشش: منطقه	نمونه پوشش: زمان	متغیرهای وابسته	متغیرهای تبیینی	سایر متغیرها	روش شناسی
					- مصرف کننده - تأمین اجتماعی		
براون چانگ فریز	۲۰۰۰	OECD	۱۹۸۶ تا ۱۹۹۳	وسیله نقلیه موتوری و بیمه مسئولیت عمومی	- درآمد شرکت‌های خارجی موجود در بازار - بیزاری (فرار) از ریسک - احتمال خسارت	ثروت نظام حقوقی	اثرات ثابت و مدل تجمیع شده داده‌های تلفیقی و مقطعی
کاتالان، ایمپاویدو و موزالم	۲۰۰۰	۱۴ کشور OECD و ۵ کشور توسعه یافته	۱۹۷۵ تا ۱۹۹۷	دارایی‌های بیمه (قراردادی)، مستمری، زندگی و غیرزندگی)، ارزش بازار کل بازار سرمایه شرکت، ارزش سهام دادوستدی	- تولید ناخالص داخلی - دارایی‌های بیمه (قراردادی)، مستمری بیمه زندگی (و غیرزندگی) - ارزش بازار کل بازار سرمایه شرکت - ارزش سهام دادوستدی	-----	حداقل مربعات معمولی برای مدل علیت گرنجر دو طرفه
وارد و زوربروگ	۲۰۰۰	۹ کشور OECD	۱۹۶۶- ۱۹۹۶	- کل حق بیمه واقعی - تولید ناخالص داخلی	- تولید ناخالص داخلی واقعی - حق بیمه کل واقعی	جمعیت نرخ پس انداز	VAR دو متغیره برای علیت گرنجر
بک و وب	۲۰۰۲	۶۸ کشور شامل ۱۴ کشور عضو اتحادیه اروپا	۱۹۶۱ تا ۲۰۰۰	میزان نفوذ بیمه زندگی، تراکم، بیمه زندگی در پس انداز خصوصی و نسبت به تولید ناخالص داخلی	- تولید ناخالص داخلی - نرخ وابستگی جوانان و سالخوردگان - امید به زندگی - تحصیلات - نرخ تورم - توسعه بخش بانکی	شهرنشینی تأمین اجتماعی انقلاب‌ها نوسانات تورم نرخ واقعی بهره	حداقل مربعات معمولی و ارزیابی اثرات ثابت، تحلیل سری‌های زمانی و بین کشوری
پارک بوردر و چویی	۲۰۰۲	۳۸ کشور شامل ۱۲ کشور عضو اتحادیه اروپا	۱۹۹۷	میزان نفوذ بیمه	- تولید ناخالص ملی - پرهیز از نااطمینانی و عدم قطعیت - فرد و جمع‌گرایی - فاصله اطمینان	-----	حداقل مربعات معمولی در داده‌های مقطعی

نویسنده	سال	نمونه پوشش: منطقه	نمونه پوشش: زمان	متغیرهای وابسته	متغیرهای تبیینی	سایر متغیرها	روش شناسی
					- مرد و زن گرایی - شاخص آزادی اقتصاد		
زابلیکی	۲۰۰۲	۶۳ کشور در حال توسعه و توسعه یافته	۱۹۸۰ تا ۱۹۹۶ تا ۱۹۹۶	میزان نفوذ بیمه زندگی، تراکم بیمه زندگی، نسبت به تولید ناخالص داخلی	- درآمد - نرخ وابستگی جمعیت جوان - متوسط سال‌های تحصیل - امید به زندگی - تورم - توسعه بخش بانکداری	شهرنشینی - تأمین اجتماعی - ارتشا - مذهب - نرخ وابستگی جمعیت مسن - منطقه (آسیا آفریقا و امریکای لاتین)	حداقل مربعات معمولی در داده‌های مقطعی و رگرسیون تلفیقی
وب گریس اسکیر	۲۰۰۲	۵۵ کشور شامل ۱۷ کشور عضو اتحادیه اروپا	۱۹۸۰ تا ۱۹۹۶	سرنانه تولید ناخالص داخلی و سرنانه درآمد ناخالص داخلی	- اعتبار بانکی - حق بیمه زندگی و اموال و مسئولیت به‌عنوان درصدی از تولید ناخالص داخلی	آموزش‌های ابتدایی ۱۹۸۰	حداقل مربعات معمولی در داده‌های تلفیقی و بین‌کشوری برای علیت گرنجر دو طرفه
لیم و هابرم	۲۰۰۳	مالزی	۱۹۶۸ تا ۲۰۰۱	تقاضای بیمه زندگی	- توسعه مالی - درآمد - تورم - نرخ بهره - قیمت - بازده بازار بورس	- تولد - نرخ زادوولد و مرگ‌ومیر - امید به زندگی	حداقل مربعات معمولی در سری‌های زمانی
دیویس و هو	۲۰۰۴	۱۸ کشور عضو OECD و ۲۰ کشور شامل ۱۰ کشور عضو اتحادیه اروپا	۱۹۶۰- ۲۰۰۳	تولید به‌ازای هر نیروی کار	- دارایی‌های صندوق - بازنشستگی - سهام سرمایه هر نیروی کار	-----	حداقل مربعات معمولی پویا، مدل گشتاورهای تعمیم‌یافته، آزمون هم‌جمعیتی، ناهمگنی پویا
ژو و آدامز	۲۰۰۴	چین	۱۹۹۷- ۱۹۹۹	- تمایل به بیمه کردن اموال - حق بیمه	- قدرت نفوذ - فرصت‌های رشد - فرصت - مالکیت‌های دولتی	- اندازه شرکت - مالکیت خارجی - ساختار دارایی	ارزیابی اثرات ثابت ناهمگن در داده‌های تلفیقی
ایشو،	۲۰۰۴	۴۴ کشور شامل	۱۹۸۴-	بیمه اموال و	- ماهیت حقوقی	ریسک‌گریزی،	حداقل مربعات

نویسنده	سال	نمونه پوشش: منطقه	نمونه پوشش: زمان	متغیرهای وابسته	متغیرهای تبیینی	سایر متغیرها	روش شناسی
کریویسکی وارد و زوبروگ		۱۲ کشور عضو اتحادیه اروپا	۱۹۹۸	حوادث	- تولید ناخالص داخلی واقعی - حق مالکیت - قیمت بیمه	فقدان احتمال خسارت	معمولی، ارزیابی اثرات ثابت و مدل گشتاورهای تعمیم یافته در داده‌های تلفیقی
بون	۲۰۰۵	سنگاپور	۱۹۹۱- ۲۰۰۲	تولید ناخالص داخلی واقعی، اطلاعات سرمایه واقعی ثابت ناخالص	- صندوق بیمه کل - بازار سرمایه بورس - تولید ناخالص داخلی - وام‌ها	-----	مدل تصحیح خطای برداری بر سری‌های زمانی

زو و آدامز^۱، دیدگاه‌هایی را در مورد بازار بیمه اموال در چین برای سال‌های ۱۹۹۷ تا ۱۹۹۹ ارائه می‌کنند. باتوجه به سیر تدوین مقررات بازار و ویژگی‌های بازار چین، این بررسی برای ارائه شواهد در مورد دیدگاه قانون و مالیه لاپورتا^۲ یا مدل تصمیم اجتماعی - سیاسی هافستد^۳، مناسب‌تر است. نتایج، گرایش به شرکت‌هایی را نشان می‌دهد که به شدت اهرمی^۴ شده یا گرایش به تولیدات فیزیکی جهت تقاضای بیمه اموال دارند. افزایش مالکیت خارجی یا مدیریتی و گزینه‌های رشد بهتر، تقاضا را تسهیل می‌کنند، درحالی‌که اندازه شرکت به‌طور معکوس وارد مدل می‌شود.

ایشو و همکارانش^۵ بر چهارچوب قانونی در کنار رابطه GDP با تقاضای بیمه اموال و حوادث تمرکز کردند. تحلیل علیت‌مبندی بر داده‌های به‌دست‌آمده از ۴۴ کشور در یک دوره زمانی از سال ۱۹۸۴ تا ۱۹۸۸ بوده و شامل ارزیابی‌های حداقل مربعات معمولی و تأثیرات ثابت و ارزیابی مدل گشتاورهای تعمیم‌یافته در مورد داده‌های تلفیقی است. بدون توجه به نوع روش تحقیق استفاده‌شده، GDP واقعی و حق مالکیت در هر کشور دارای همبستگی مثبت با تقاضای بیمه است. تقاضای بیمه، ارتباط چشمگیری با احتمال زیان دارد، اما رابطه با ریسک‌گریزی بسیار ضعیف‌تر است. قیمت با ارزیابی مدل گشتاورهای تعمیم‌یافته یک تأثیر منفی و کم را نشان می‌دهد. اگر چه مجموعه داده‌ها تفاوت‌های عمده بین تحولات کشورهای در حوزه‌های مختلف مقرراتی را نشان داده‌اند، (سرانه بیمه اموال و حوادث، GDP، قیمت بیمه اموال و حوادث) اما هیچ‌گونه سرنخی در مورد اینکه ماهیت قانونی به‌عنوان شاخصی مهم برای تقاضای بیمه اموال و حوادث است، به

1. Zou and Adams, 2004
2. La Porta, 1998
3. Hofstede, 1995
4. Leveraged
5. Esho et al., 2004

دست نیامده. برخلاف دیگر بخش‌ها، اهمیت حق مالکیت نشان می‌دهد که وجود فضای قانونی منجر به افزایش تقاضای بیمه می‌شود.

بون^۱ به بررسی نقش حمایت از رشد بانک‌های تجاری و بازارهای سهام بر بخش بیمه پرداخت. یافته‌های این نویسنده نشانگر رابطه کوتاه‌مدت و بلندمدت وام‌های بانک با GDP و یک رابطه دو سویه بین تشکیل سرمایه و وام‌هاست. به نظر می‌رسد که رشد GDP موجب ارتقای ارزش کل بازار سرمایه در کوتاه‌مدت شده و بر ارزش کل بازار سرمایه شرکت در زمان تشکیل سرمایه در بلندمدت به طور چشمگیری مؤثر است. مجموع ذخایر بیمه بر رشد GDP در تشکیل سرمایه در کوتاه‌مدت و بلندمدت تأثیر گذارند.

۲-۳. نقطه عطف، شواهد ضعیف

از دیدگاه نظری، بخش بیمه باید به ثبات و رشد اقتصادی کمک نماید. در مقایسه با مباحث متمرکز بر بانکداری و بازار سهام، نقش بخش بیمه در رشد اقتصادی به ندرت از دیدگاه تجربی بررسی شده است. مقالات اندکی به رابطه بیمه - رشد تخصیص یافته که متمرکز بر چند کشور در افق زمانی کوتاه‌مدت یا بلندمدت است. کاتالان، ایمپاویدو و موزالم^۲ و همچنین واردو زوربروگ^۳ بر انتقال و دیگر تأثیرات احتمالی منفی که بخش بیمه می‌تواند به اقتصاد منتقل کند، توجه کرده‌اند (Das, Davies and Podgier, 2003). روش بررسی غالب برای تحقیق در مورد همبستگی و محاسبه عوامل وابستگی، عبارت است از به‌کارگیری مدل حداقل مربعات معمولی که قرار است در یک مجموعه داده‌های مقطعی استفاده شود. همان‌طور که بسیاری از نویسندگان متذکر گردیدند، این امر به سبب فقدان سری‌های زمانی مناسب برای تعداد کافی از کشورهاست. اغلب پژوهشگران زمانی با مشکل مواجه می‌شوند که تلاش می‌کنند تا یک جایگزین مناسب برای مخارج بیمه طی هر سال، دارایی‌های بیمه و درآمد قابل مصرف^۴ جهت اجتناب از تورش بیابند. مجموعه حق‌بیمه‌های ناخالص و GDP سرانه از جمله پر کاربردترین شاخص‌هاست.

میزان رابطه بین بخش بیمه و رشد اقتصادی، ثابت نیست. از آنجایی که رابطه بین بانک و تأمین مالی بازار سرمایه و رشد اقتصادی همراه با سطح توسعه اقتصادی تغییر می‌کند، رابطه بیمه - رشد نیز تغییر می‌کند. بخش بیمه در کشورهای توسعه‌یافته مجموعه‌ای کامل از محصولات تخصصی را برای مشتریان تحصیل کرده و با سابقه ارائه نموده و پوشش بیمه به صورت یک ارزش مهم ارج نهاده می‌شود. پیوند تنگاتنگ مالی بین نهادها، بسیار زیاد و پیچیده بوده و سرمایه‌گذاری بین‌المللی و روابط به فال نیک گرفته می‌شوند. قابلیت

1. Boon, 2005
2. Catalan, Inpavido and Musalem, 2000
3. Ward and Zurbruegg, 2000
4. Disposal Income

درآمد شخصی منهای پرداخت مالیات بر درآمد و سایر کسور دولتی، خالص این درآمد مبلغی است که شخص می‌تواند آن را خرج نموده یا پس‌انداز نماید.

رشد بسیار بالاتر از آن کشورهای در حال توسعه است که در آنها بخش بیمه به ندرت به مرحله اهمیت و تکامل مشابهی می‌رسد.

در مجموع، درآمد یا GDP سرانه ظاهراً مهم‌ترین تأثیر را بر مصرف بیمه، نرخ بهره و نرخ تورم دارد. اهمیت قیمت بیمه برای تقاضای بیمه مبهم است، اما اغلب مقالات و بررسی‌ها، بیمه را یک کالای عالی^۱ یافته‌اند که بیشتر دلالت بر کشش درآمدی بیش از واحد دارد. با توجه به اینکه فقط تعداد اندکی مقالات صراحتاً به بررسی رابطه بیمه - رشد پرداخته‌اند و اغلب نتایج در مورد پیوستگی متقابل، نسبیّت یا وابستگی درونی مورد بررسی قرار نگرفته‌اند، برداشت عمومی مبنی بر اینکه خدمات بیمه‌ای موجب GDP یا درآمد می‌شود، صرفاً از طریق شواهد تجربی ضعیف پشتیبانی می‌شود. جهت تأیید بررسی‌های قبل کاتالان، ایمپاویدو و موزالم^۲، وارد و زوربروگ^۳ دیویس و هو^۴، بررسی‌های بیشتری باید برای درک مفهوم بخش بیمه برای کل اقتصاد انجام شود.

۲-۴. جمعیت‌شناسی و ریسک‌پذیری

تا به حال به بررسی علیت‌های کارکرد بخش بیمه بر رشد اقتصادی و بالعکس پرداخته‌ایم. به منظور مقایسه تقاضا و عرضه خدمات بیمه در بازارهای گوناگون، عوامل دیگری باید لحاظ شوند. تغییر و تحولات در جمعیت و تعداد مشتریان و تفاوت‌های موجود در کشور در مورد ریسک‌پذیری، از جمله بارزترین ویژگی‌های مدنظر است. رابطه بین رشد بخش بیمه و رشد جمعیت را براون، چانگ و فریز^۵ بررسی کردند. آنها به یک همبستگی مثبت بین رشد بیمه و درآمد سرانه، ثروت و ویژگی‌های نظام قانونی دست یافتند. دیگر همبستگی‌ها، مانند شهرنشینی، تحصیلات دانشگاهی و ... به نوع بیمه بررسی شده، کشورها و دیگر اعداد و ارقام بستگی دارند. پای^۶ در مطالعه تشریحی خود به چگونگی تأثیر درآمد سرانه و تأثیرات خاص ویژگی‌های کشور بر مصرف بیمه پرداخته است. نه تنها عوامل معاصر، بلکه تحولات سیاسی و تاریخی نیز می‌توانند بر بیمه تأثیرگذار باشند.

اوترویل^۷ فرض می‌کند که یک رابطه مثبت بین توسعه مالی و توانایی و تمایل افراد به خرید بیمه وجود دارد. در تحقیق دیگر، به بررسی تأثیر محیط اجتماعی پرداخته می‌شود که به طور خاص می‌تواند تفاوت‌های بین کشورهای دارای ساختار جمعیت مشابه را تشریح نماید. فوکویاما^۸ درمی‌یابد که تفاوت‌های موجود در

1. Superior Good
2. Catalan, Impavido and Musalem, 2000
3. Ward & Zurbruegg, 2000
4. Davis & Hu, 2004
5. Browne, Chang and Frees, 2000
6. Pye, 2003
7. Outreville, 1990
8. Fukuyama, 1995 & 2001

ریسک‌پذیری، ریشه در شرایط فرهنگی کشور مورد نظر دارد. هافستد^۱ و فوکویاما^۲ چهارچوب‌هایی را برای تشریح فرهنگ هر جامعه مطرح کرده‌اند که می‌توان برای تحلیل تأثیرات بر بازار بیمه به‌کاربرد. علاوه بر ابعاد فرهنگی، «اجتناب از نااطمینانی و بردباری در برابر ابهامات» و «جهت‌گیری‌های موقتی» که دارای ارتباط مستقیم با ریسک‌پذیری می‌باشند، به‌نظر می‌رسد که ویژگی‌های دیگری مانند «فردگرایی یا جمع‌گرایی» یا «فاصله قدرت» تأثیر مهمی بر تقاضای جوامع جهت پوشش بیمه داشته باشند.

بنابراین، ممکن است جوامع از نااطمینانی اجتناب داشته باشند، مانند فرهنگ‌های انگلیسی^۳، اروپای شمالی^۴ و چینی و بنابراین نسبت به ریسک بی‌تفاوت باشند. از طرف دیگر، انتقال ریسک به نهادهای خارجی در مناطق خاص متداول نیست، زیرا جامعه به شکل جامع‌تری ساماندهی شده و بر اهمیت خانواده و دوستی تأکید می‌کند و معاملات اقتصادی فراتر از این افق، نادر بوده و پوشش بیمه در این فرهنگ‌ها مهجور است. هافستد با تمرکز به تأثیرات بر بخش بیمه، فرهنگ‌ها را به چند گروه تقسیم می‌کند. گروه اول به میزان کم و گروه دوم به میزان زیاد از نااطمینانی اجتناب می‌کنند. اصطلاح اولیه دلالت بر تأکید گروه‌ها بر فردگرایی داشته و از این رو شدیداً به خدمات بیمه خصوصی متکی هستند مانند اروپا و آمریکا. اصطلاح دوم به کشورهای مرتبط است که در آنها ابزارهای بازار محور مرتبط با ریسک متداول نبوده و دولت باید خدمات بیمه‌ای پایه را ارائه کند. سرانجام، گرایش هر جامعه به قدرت، دولت و حاکمیت قانون نیز در بررسی موفقیت احتمالی خدمات بیمه مهم است.

۲-۵. دیدگاه قانون - بیمه

علاوه بر ویژگی‌های اجتماعی مانند ریسک‌پذیری و محیط اقتصادی، چهارچوب قانونی ایجادشده توسط دولت، عمدتاً محیط شرکت‌های بیمه را تعریف می‌کند. این محیط قانونی نه تنها متشکل از قواعد مستقیماً تأثیرگذار بر مقررات بیمه است، بلکه شامل عناصر حقوق خصوصی است که بر حقوق مصرف‌کننده تأثیرگذارند. تمایل برای ایجاد یک پوشش بیمه قانونی در پاسخ به نیاز نهادهای مالی در واکنش به تهدیدهای پیش‌رو و همچنین تضمین انتقال ریسک برای مشتریان و یا بیمه‌گذاران نه چندان مجهز و آماده برای مقابله با ریسک را می‌توان مشاهده کرد. قانونمند ساختن فعالیت‌های بیمه تأثیر مهمی بر هر انتقال ریسک از طریق شرکت‌های بیمه و هم‌توانایی آنها در تأثیرگذاری بر اقتصاد از طریق سرمایه‌گذاری دارد. براوین، و چانگ و فریز^۵ از دیدگاه قانون و مالیه «لاپورتا و همکاران»^۶ در مورد بیمه استفاده کردند و

1. Hofstede, 1995 & 2004
2. Fukuyama, 1995
3. Anglo
4. Nordic
5. Browne, Chung and Frees, 2000
6. La Porta et al., 1995

دریافتند که نفوذ بیشتر بیمه به قدرت نظام مقرراتی بستگی دارد. پای^۱ این دیدگاه را از طریق تفکیک کشورهای مرکزی و شرقی اروپا^۲ و کشورهای تازه استقلال یافته اتحاد جماهیر شوروی سابق^۳ در ۳ گروه، براساس مرحله تکامل نظام قانونی و نظارتی شان مورد بحث و بررسی قرارداد که در آن همبستگی چشمگیری بین کیفیت نظارت و شفافیت می توان بیان کرد.

باتوجه به تأثیر قوانین و مقررات، دامنه راهکارهای کشور گسترده است، ازیک سو شامل بازار آزاد است که منجر به پوشش ذخایر ناچیز شده (مانند آنچه در انگلستان وجود دارد)^۴ و ازسوی دیگر بازار حمایتی را دربرمی گیرد (مانند ژاپن). که این امر به کاهش کارآیی منجر می شود.^۵ توسعه مستمر چهارچوب قانونی و معرفی و عرضه محصولات و فعالیت های جدید بیمه ای، نیروی پیش برنده در این عرصه است. از آنجایی که پیوند بین چهارچوب قانونی و عملکرد بیمه بسیار محکم بوده و محصولات بسیار تخصصی هستند، تغییرات غیرمترقبه سریع این چهارچوب می تواند منجر به نوسانات شدید شده و موجب شود که بیمه گران در بازارهای مالی به میزان زیادی با مشکلات مواجه شوند. طبق بررسی های دایس، دیویس و پودپیرا^۶، مقررات زدایی مالی موجب گردید که شرکت های بیمه محصولات بانکی بیشتری را به کارگیرند و تعهدات خود را بیشتر عملی کنند. نیاز به دستیابی به بازده های رقابتی، موجب گردید که بیمه گران در دارایی های پر ریسک از قبیل بازار تجاری و اوراق قرضه سرمایه گذاری کنند. در نتیجه، بیمه گران نسبت به شوک های اقتصادی آسیب پذیرتر شدند. بنابراین یک تنظیم صحیح و به موقع از چهارچوب قانون بسیار مهم است و موجب هماهنگی با توسعه محصولات بیمه ای نوین و نیز یافتن شرکت هایی می شود که بتوانند خطرات نامعلوم را برای مشتریان و سیستم های مالی پوشش دهند.

از طرف دیگر، عملکرد و قدرت بخش بیمه می تواند بر رفتار دولت از طریق تکمیل محصولات معادل تأثیرگذار باشد. همانند بانک هایی که فشار را بر دولتی کردن بدهی ها کم می کنند، بیمه ها نیز از تقاضای برنامه های دولتی تأمین اجتماعی، بیمه زندگی، صندوق های بازنشستگی و بیمه غرامت های تجاری می کاهند.

۳. چهارچوب تحلیلی

۳-۱. شاخص های قابل قبول

در بخش ۲، به تحلیل کارکردهای اصلی بیمه ها برای اقتصاد پرداختیم. براساس این یافته ها، برخی عوامل تعیین کننده شناسایی شدند که می توانیم از آنها در تابع تولید داخلی استفاده کنیم.

1. Pye, 2003

2. Central & East European (CEE) Countries

3. Newly Independent States (NIS)

۴. در انگلستان تعیین حق بیمه و پوشش به سازوکار بازار سپرده شده است و تحت هیچ مقررات زدایی قرار ندارد.

5. Hayawka, Fischbeck and Fischhoff, 2000

6. Das, Davies and Proderia, 2003

۳-۱-۱. حق بیمه‌ها (به صورت مجموع و تفکیک شده در بخش زندگی و غیرزندگی)

درآمد حق بیمه شرکت‌های بیمه که به طور مستقیم، منافع شرکت در پوشش بیمه را نشان می‌دهد، می‌تواند یک معیار نسبتاً دقیق برای پرداخت به مشتریان بوده و نشان‌دهنده تأثیر سرمایه بر دارایی‌های بیمه‌گران می‌باشد. اگر چه در برخی موارد، پوشش بیمه اختیاری نیست (برای مثال بیمه‌های اتومبیل) و قیمت‌گذاری بیمه‌نامه ممکن است مشمول محدودیت‌ها باشد (برای مثال ژاپن)، اغلب حق بیمه‌ها از طریق نظریه‌های اکچوئری، عرضه و تقاضا، سیاست‌های قیمت‌گذاری شرکت تعیین می‌شوند.

۳-۱-۲. پرداخت غرامت از طریق بیمه

مقدار غرامت پرداخت شده، معیاری مستقیم از درآمد اضافی کسب شده بیمه‌گذار بوده و می‌تواند نشانگر ارزش ذخایر احتیاطی باشد که مشتری در مقابل پوشش بیمه‌ای تصمیم به استفاده از آن گرفته است. به عبارت دیگر، در زمان پرداخت، غرامت نشانگر مقدار کاهش اجباری و شاخصی برای سرمایه‌گذاری در آینده جهت جایگزینی ارزش ازدست‌رفته است. به سبب ابهام در این شاخص، از نظر نوع ارزشی که نشانگر آن است، و همچنین از نظر برهه زمانی و زمان تفویض پرداخت و فقدان داده‌های مناسب، این شاخص در زمان، مدل‌سازی نادیده گرفته شد.

۳-۱-۳. مجموع سرمایه تحت پوشش بیمه

مجموع ارزش دارایی‌های تحت پوشش بیمه، معیاری مناسب برای اندازه‌گیری دارایی‌های تضمین شده^۱ در اقتصاد است، اما نمی‌تواند عامل تعیین‌کننده مناسبی از نقش بیمه‌گر به عنوان ذی‌نفع باشد. تفاوت در مقررات قانونی و مقررات حسابداری، مسئله ارزشیابی صحیح دارایی‌ها در برهه‌ای معین از زمان و مسئله کفایت دقیق سرمایه، این معیار را به معیاری مبهم از تأثیر احتمالی خدمات بیمه‌ای تبدیل می‌کند. علاوه بر آن، سری‌های زمانی کافی در اختیار نبودند.

۳-۱-۴. دارایی‌های بیمه (به صورت مجموع و تفکیک شده در بخش زندگی و غیرزندگی)

در مواجهه با برخی مشکلات از نظر کفایت سرمایه همانند سرمایه تحت پوشش، (که در بالا به آن اشاره شد) حجم دارایی‌های بیمه شاخصی مناسب برای مشارکت و ارزش اقتصادی است. همان‌طور که کاتالان، ایمپاویدو و موزالم^۲ بحث کرده بودند، مقدار دارایی‌های بیمه یک عامل تعیین‌کننده معتبر برای توسعه تأمین سرمایه بازارهای مالی و ارزش دادوستد شده است.

1. Secured Asset

2. Catalan, Musalem and Impavido, 2000

۳-۱-۵. نسبت دارایی‌های بانکی به دارایی‌های بیمه‌ای

نسبت دارایی بانکی به دارایی بیمه‌ای، علاوه بر بررسی یک «ذخیره جایگزین فرضی» می‌تواند این مسئله را شفاف سازد که یا دارایی‌های بانکی ارزش بیشتری دارند یا دارایی‌های بیمه‌ای و نیز آیا بانک‌ها و بازارهای سهام در تسهیل رشد، عملکرد بهتری دارند یا دارایی‌های بانکی.^۱ همچنین بررسی اینکه تفاوت‌های موجود در زمینه عملکرد مدیریت، ممکن است به‌طور چشمگیری در هر بخش، از شرکتی به شرکت دیگر و از هر کشوری به کشور دیگر بیشتر از این دو بخش متفاوت بوده و از این رو، نمی‌توان پیش‌بینی دقیقی انجام داد.

۳-۱-۶. وضعیت مالی خالص نسبت به GDP، نمایه ریسک دارایی

همان‌طور که گفتیم، ارزش هر دو عامل تعیین‌کننده برای بررسی رشد، به سبب ویژگی بعد دوگانه آنها چندان شفاف نیست. علاوه بر آن، هنگام تطبیق این ارقام، چند شکل بروز می‌کند. علاوه بر مسائل مربوط به محاسبه ریسک سرمایه‌گذاری، ارزیابی ریسک‌ها، تنها زمانی معنادار است که درآمد احتمالی را نیز بررسی کنیم، که در متغیر وضعیت مالی نسبت به GDP گنجانده نشده است. در زمان به‌کارگیری تشریح ریسک در یک مدل رشد و انجام پیش‌بینی‌هایی در مورد کشش و اهمیت، این مسئله نیز پیش‌بینی خواهد شد که یک سطح ریسک خاص برای اقتصاد و سرمایه‌گذاری‌ها، ایدئال است، درحالی‌که می‌تواند برای مقامات قانونی و دولتی کاملاً سؤال برانگیز باشد.

۳-۱-۷. عوامل تعیین‌کننده نظام قانونی و مقرراتی

عوامل تعیین‌کننده دارای منشأ قانونی، آزادی اقتصادی و مقررات بازار اغلب زمانی استفاده می‌شوند که تحلیل‌های رگرسیون رشد صورت می‌گیرند. به‌عنوان یک شاخص، تحقیقات لاپورتا و همکاران^۲ و بک و همکاران^۳ را متذکر می‌شویم. پس از بررسی عوامل تعیین‌کننده احتمالی نقش بیمه، مجموعه درآمد حق بیمه و به‌طور جداگانه، اعداد و ارقام حق بیمه زندگی و غیرزندگی مورد استفاده قرار خواهد گرفت. به‌عنوان شاخص‌های جانبی، نرخ بهره و نرخ تورم را به آنها اضافه می‌کنیم.

۳-۲. محاسبه رشد در سطح کشور

اغلب مقالات بازنگری‌شده از تحلیل‌های رگرسیون OLS ساده یا آزمون‌های علیت گرنجر استفاده کرده و عوامل تعیین‌کننده تقاضای بیمه را بررسی می‌کنند. از آنجایی‌که بحث اصلی این مقاله، بررسی خدمات بیمه به‌عنوان یک شاخص اصلی برای رشد اقتصادی است، باید از روش استاندارد تغییر موضع می‌دادیم و

1. Levine and Zervos, 1998

2. La Porta et al. 1996, 1997 & 1999

3. Beck et al., 2003

یک چهارچوب عمدتاً استفاده شده در دیگر تحلیل‌های رابطه مالی - رشد را انتخاب می‌کردیم. با استفاده از بررسی‌های الر^۱، فینک^۲ یا وب و همکارانش^۳ یک مدل رشد درونی که همان تابع تولید اصلاح شده کاب - داگلاس است را انتخاب نمودیم، با فرض بازده‌های مقیاس ثابت برای رقابت کامل:

$$(۱) Y = AK^\alpha H^\beta L^{1-\alpha-\beta}$$

که در آن Y نشان‌گر (GDP) بوده، A دلالت بر پیشرفت تکنولوژیکی داشته، K سرمایه فیزیکی است، H اختصار برای سرمایه I انسان و در نهایت L به جای نیروی کار استفاده می‌شود. پس از تبدیل معادله ۱ به شکل فشرده ۲ و در نظر گرفتن لگاریتم‌ها در هر دو طرف و متمایز کردن (۳)، می‌توانیم دو سهم فاکتور (α, β) را تخمین بزنیم.

$$(۲) y = Ak^\alpha h^\beta$$

$$(۳) \Delta \ln(y) = \Delta \ln(A) + \alpha \Delta \ln(k) + \beta \Delta \ln(h)$$

یک کارایی تکنولوژیکی اولیه مورد نیاز نبوده و مقادیر بعدی A را نیز می‌توان ارزیابی کرد. به منظور وارد کردن رقم اصلی خود در معادله (۳)، تصمیم گرفتیم تا عبارت $\Delta \ln(A)$ را به دو بخش متمایز قابل مشاهده تفکیک کنیم:

$$(۴) \Delta \ln(A) = \gamma_{Ao} + \gamma_{Al} \Delta \text{PREM}$$

$$(۵) \Delta \ln(y) = \gamma_{Ao} + \gamma_{Al} \Delta \text{PREM} + \alpha \Delta \ln(k) + \beta \Delta \ln(h)$$

در این مورد درآمد حق بیمه، به‌عنوان بخشی از فرایند تکنولوژیکی است که می‌توان این روش را به شیوه‌های گوناگون تفسیر کرد. از آنجایی که حق بیمه‌ها دو نوع متغیر در اقتصاد وجود دارد: (۱) انبار ۲) جریان. که در جریان کمیتی که در هر لحظه از زمان اندازه‌گیری تعیین می‌شود (در یک بازه زمانی) می‌باشند، می‌توانند بیشتر به‌عنوان یک عامل درون‌زا تشبیه شوند که عملکرد سرمایه فیزیکی و انسانی را تضمین می‌کنند. علاوه بر آن، انباشت و انتقال حق بیمه‌ها به دارایی‌های اضافه شده به سرمایه فیزیکی نامطمئن بوده و تفکیک سرمایه فیزیکی هیچ‌گونه تفاوتی را در معادله ایجاد نمی‌کند. حداقل، می‌توان درآمد حق بیمه را به صورت عامل تأثیرگذار در نتیجه دو درون‌داد اصلی (سرمایه فیزیکی و انسانی) و کار در نظر گرفت.

$$(۶) Y = e^{\gamma_{Ao} + \gamma_{Al} \text{PREM}} K^\alpha H^\beta L^{1-\alpha-\beta}$$

تفسیر گوناگون از این تأثیر در معادلات (۷) و (۸) نشان داده شده‌اند. در معادله (۷)، حق بیمه‌های گردآوری شده در دوره قبل در این معادله تفویض شده و در معادله (۸) نرخ تراکم بیمه موجب تغییر نتیجه می‌شود. معادله (۹) ترکیبی از هر دو احتمال است.

$$(۷) \Delta \ln(y_u) + \gamma_{Ao} + \gamma_{Al} \Delta \text{PREM}_{u-1} + \alpha \Delta \ln(k_u) + \beta \Delta \ln(h_u)$$

1. Eller, 2005
2. Fink 2004, 2005
3. Webb, Grace and Skipper, 2002

$$(۸) \Delta \ln(y_u) \gamma_{AO} + \gamma_{AI} \Delta \left(\frac{PREM_u}{y_u} \right) + \alpha \ln(k_u) + \beta \ln(h_u)$$

$$(۹) \Delta \ln(y_u) \gamma_{AO} + \gamma_{AI} \Delta \left(\frac{PREM_{u-1}}{y_u} \right) + \alpha \ln(k_u) + \beta \ln(h_u)$$

در بخش بعدی، خلاصه‌ای از نتایج ارزیابی‌هایی که از معادله (۵) و (۷) برای مجموع درآمد حق بیمه و برای درآمد حق بیمه زندگی و غیرزندگی استفاده می‌شوند را به شکل جداگانه ارائه خواهیم کرد.

۴. ارزیابی

۴-۱. روش ارزیابی

در زمان جستجو برای داده‌ها جهت ارزیابی، مشخص شد که به سبب سری‌های زمانی اندک در دسترس و به منظور استفاده از متغیرهای وقفه‌ای^۱، مجموع تعداد مشاهدات باید به روش‌هایی افزایش یابد. با استفاده از داده‌های تلفیقی برای تحلیل رگرسیون، مجموعه داده‌ها به بعد مقطعی بسط داده شد که مجموعاً بیشتر از ۱۶۰ مشاهده قابل استفاده را به دنبال داشت. بنابراین به منظور بهبود کارایی تخمین‌های تأثیر نوسانات کوتاه‌مدت هنگام به‌کارگیری یک روش داده‌های تلفیقی با سری‌های زمانی کوچک سالانه، تغییرات و جابجایی‌های کوتاه‌مدت در بعد زمانی، باید لحاظ شوند و متغیرهای خاص زمانی باید به‌کارگرفته شوند. تنش‌های مختص به هر کشور می‌توانند در نتایج، اختلال ایجاد کنند و باید از طریق به‌کارگیری مدل‌های کشوری مانع بروز آنها شد. در عوض، این اعداد و ارقام اضافی می‌توانند متغیرهای حذف‌شده را شفاف‌سازی کنند که از لحاظ زمانی و بین کشورهای مختلف متفاوت‌اند.

یک مدل تلفیقی پویا می‌تواند برای بررسی ارزیابی تأثیر متغیر حذف‌شده و تأثیر احتمالی درونی مطلوب باشد، اما برای نخستین ارزیابی، تمایل داریم تا به معادلات انتخاب‌شده متکی باشیم که حاوی هیچ‌گونه متغیر مستقل وقفه‌ای نبوده و به‌کارگیری داده‌های وقفه‌ای حق بیمه همچنان امکان‌پذیر است. به سبب دوره زمانی کوتاه تحت پوشش، ضرایب شیب در معادله رشد را به صورت توزیع شده مستقل و همگن در هر سال فرض می‌کنیم. تفاوت‌های بین کشورها با تغییر عرض از مبدأ مشخص می‌شوند. اضافه‌کردن متغیرهای کنترل و متفاوت به منظور افزایش قدرت تبیینی آنها موجب افزایش کارایی مدل خواهد شد.

کشورهای انتخاب‌شده جهت بررسی، همگی از یک منطقه بوده و ارتباط تنگاتنگی با همدیگر دارند. نمونه، ۱۵ کشور قدیمی عضو اتحادیه اروپا، اکثریت اعضای جدید و کشورهایمانند کرواسی و ترکیه را نیز دربرمی‌گیرد. با یک دوره نمونه ۱۲ سال و یک گروه کشورهای همگن، عرض از مبدأ کشورها را به صورت ثابت‌های معین در طول زمان در نظر می‌گیریم. آزمون‌های مربوط به تأثیرات ثابت و مدل‌های خاص

کشورها انجام می‌شوند. خودهمبستگی‌های احتمالی بین متغیر مستقل و متغیرهای تبیینی جهت پیشگیری از قضاوت نادرست در مورد نتایج گنجانده شدند.

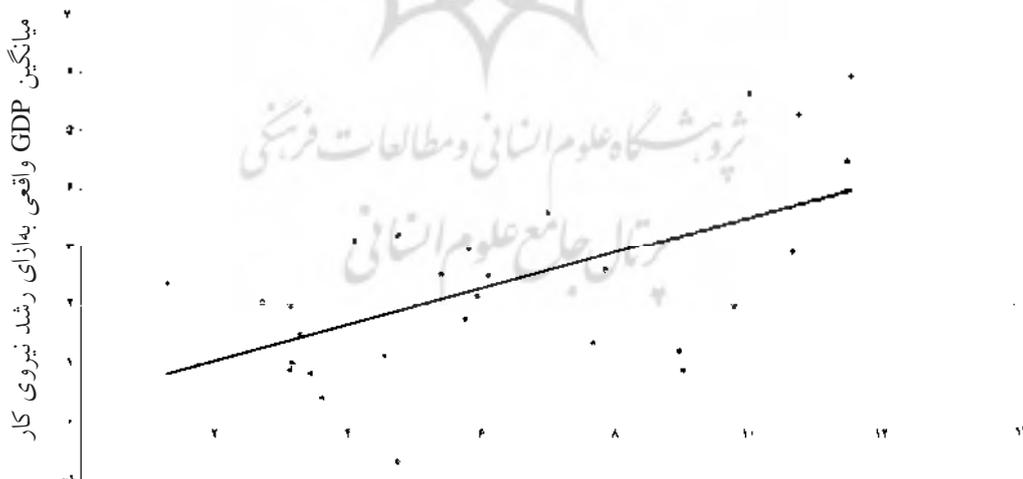
جهت دستیابی به بینش بیشتر و اصلاح انتقاد احتمالی از استفاده از چنین مدل تلفیقی تجمیع شده، بررسی‌های مشابه برای دو گروه کشور را انجام دادیم که یکی متشکل از ۱۵ کشور اتحادیه اروپا، نروژ، سوئیس و ایسلند است و گروه دیگر هم شامل کشورهای تازه راه یافته به اتحادیه اروپا (CEE/NMS) ترکیه و کرواسی هستند.

۲-۴. تفسیر داده‌ها

داده‌های تلفیقی، متشکل از ۲۹ کشور متعلق به منطقه اقتصادی اروپاست. از میان کشورهای عضو اتحادیه اروپا، لیتوانی به سبب فقدان داده‌ها حذف شد و صرفاً چند داده در مورد کرواسی و لتونی در اختیار بود. سایر کشورها عبارت از کاندیداهای عضویت در اتحادیه اروپا (کرواسی و ترکیه)، سوئیس، نروژ و ایسلند بودند (داده‌های موجود از سال ۱۹۹۲ تا ۲۰۰۴ را شامل می‌شود). باتوجه به دامنه متغیرها، برخی کشورها مانند لوکزامبورگ جهت تضمین نتایج بهتر رگرسیون حذف شدند.

برخی نقاط پراکنده، رابطه بین GDP واقعی به ازای هر نیروی کار و درآمد حق بیمه به ازای هر نیروی کار را نشان می‌دهند. اجازه دهید که تأثیر مثبت درآمد حق بیمه بر رشد واقعی را حذف کنیم.

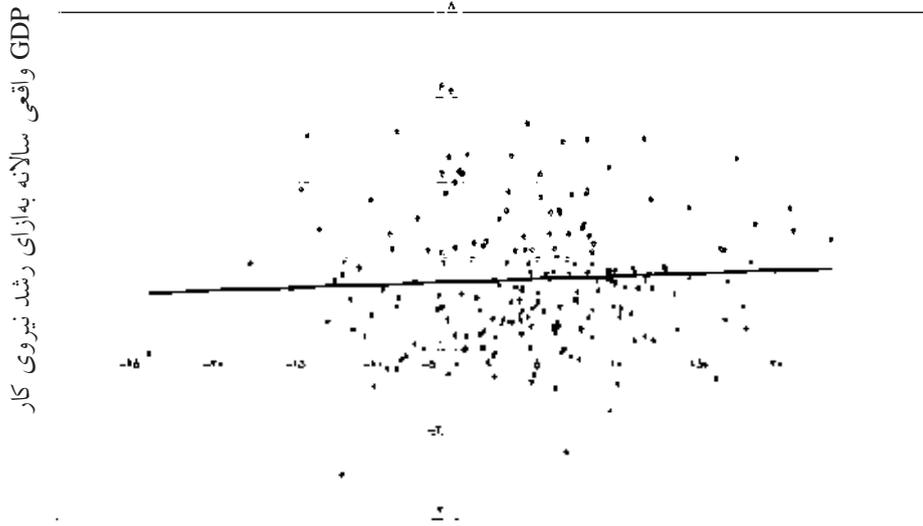
نمودار ۹. میانگین نرخ‌های رشد برای کل گروه بین سال‌های ۱۹۹۳-۲۰۰۴

میانگین کل حق بیمه واقعی به ازای رشد نیروی کار

رابطه بین میانگین نرخ رشد درآمد مجموع حق بیمه‌های واقعی و GDP واقعی به ازای هر نیروی کار یک سیر صعودی یکنواخت را نشان می‌دهد. هیچ نقطه دور افتاده‌ای مشاهده نشد، فقط کشور مالت دارای نرخ رشد منفی اندکی با میانگین ۰/۶۷٪ بود.

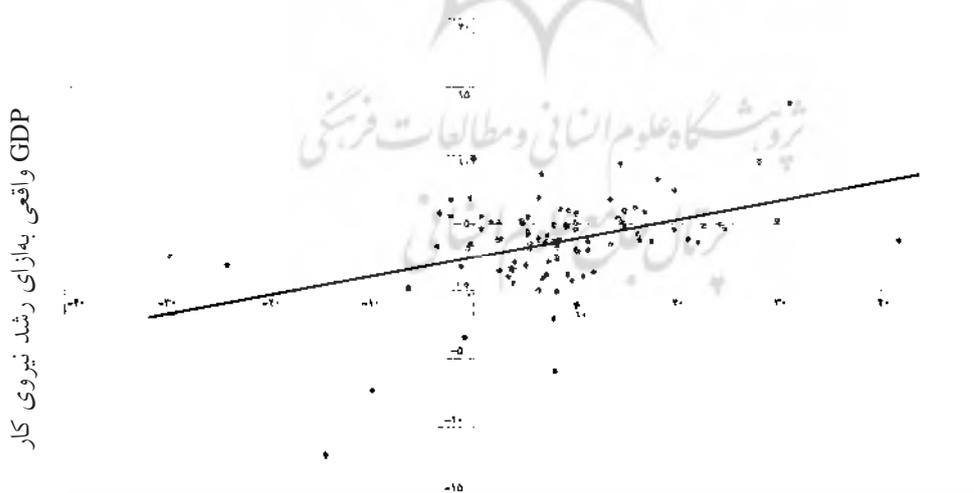
نمودار ۱۰. پراکندگی نرخ رشد حقیقه زندگی برای کشورهای گروه EU۱۵+

کل حقیقه واقعی نسبت به رشد نیروی کار

در گروه EU۱۵+، رابطه بین مجموع درآمد حقیقه‌های واقعی و GDP واقعی به ازای هر نیروی کار می‌تواند نسبتاً مثبت باشد. جفت‌های داده‌ها به‌طور همگن پس از حذف دو سال از داده‌های مربوط به لوکزامبورگ توزیع می‌شوند، که در آنها نرخ‌های رشد حقیقه، بدون افزودن رشد واقعی به‌طور قابل ملاحظه‌ای بالا بودند (بالای ۷۰٪).

نمودار ۱۱. نرخ‌های رشد سالانه مربوط به گروه CEE/NM

حقیقه واقعی به ازای رشد نیروی کار

به نظر می‌رسد که بین درآمد حقیقه و رشد واقعی در گروه CEE/NM شیب ملایمی برقرار است. همچنین جفت‌های داده‌ها به‌طور همگن توزیع شده‌اند و البته چند نکته مشاهداتی باید حذف شود. در مورد کشور فدراسیون روسیه کمی پس از فروپاشی نظام کمونیسم، که در آن صحت آمار پایین بوده و نرخ‌های رشد ممکن است به سبب ارزش پایه پایین، به شکل نامناسبی بالا باشند.

در ادامه، توضیح مختصری از داده‌های استفاده‌شده برای متغیرهای ارائه‌شده در معادلات (۵) و (۷) را از بحث فوق ارائه می‌کنیم:

- GDP واقعی سرانه هر نیروی کار (RGDP-EMP): GDP واقعی با قیمت‌های ثابت سال ۲۰۰۰ با ارزش ثابت دلار ایالات متحده در همین سال برای هر نیروی کار؛

- سهام سرمایه فیزیکی (K)^۱: تولید ناخالص داخلی واقعی به قیمت‌های ثابت سال ۲۰۰۰ برحسب دلار آمریکا تقسیم بر نیروی کار؛

- سهام سرمایه انسانی (h): شاخص ایجادشده با استفاده از اعداد و ارقام بررسی‌شده تحصیلات^۲ کارکنان و مخارج و هزینه‌های تحقیق و توسعه در قالب استفاده از دانش کارکنان^۳؛

- نرخ بهره (INT): بازدهی ۱۰ ساله اوراق قرضه دولت، بازار ثانویه، میانگین سالانه؛

- نرخ تورم (INF): میانگین تورم سالانه مطابق با شاخص‌های متناسب با قیمت‌های مصرف‌کننده^۴ از منطقه یورو؛

- درآمد ناخالص حق بیمه: درآمد حق بیمه ناخالص به صورت مجموع و تفکیک‌شده به درآمد حق بیمه حاصل از دادوستد بیمه‌های زندگی و غیرزندگی که براساس قیمت‌های ثابت و دلار ثابت ایالات متحده در سال ۲۰۰۰ محاسبه شده‌اند.

به سبب فقدان داده در برخی مجموعه‌ها (از جمله کرواسی، استونی، لوکزامبورگ، سوئیس و ترکیه) برخی شکاف‌ها باید از طریق درون‌یابی برطرف شوند. اما نتایج بررسی داده‌های تابلو، همچنان نامتوازن مانده است و شواهدی در مورد احتمالات عمومی ارزیابی دارد. اما از آنجایی که مغایرت‌های بین کشورها در گذر زمان از طریق تعاملات و تمهیدات خاص کشورها جذب گردیده و با توجه به راهکار انتخاب‌شده که دارای تأثیر ثابت است، فقدان داده‌ها هیچ‌گونه تأثیری بر روی تحقیق نداشت.

۳-۴. نتایج ارزیابی

نتیجه ارزیابی در جدول ۴ ارائه شده است و با نتایج کل نمونه برای مجموع حق بیمه‌ها به شکل خلاصه‌شده، آغاز می‌شود. کلیه محاسبه‌های مربوط به ۳ گروه، با ارزش فعلی و وقفه‌ای از مجموع حق بیمه‌های واقعی، محاسبه حق بیمه‌های زندگی و غیرزندگی صورت گرفته است. علاوه بر آن، هر معادله به صورت گام به گام با متغیرهای مربوط به تورم و نرخ بهره بسط داده شده است. از آنجایی که مقدار نتایج تا حدی

۱. سری زمانی مربوط به موجودی سرمایه فیزیکی با استفاده از روش‌های موجودی دائمی محاسبه شده است. موجودی سرمایه اولیه برطبق محاسبات Easterly and Levien صورت گرفته است.

۲. سطح‌بندی وزن آموزش برطبق طبقه‌بندی ISCED صورت گرفته است.

۳. مخارج تحقیق و توسعه برحسب درصدی از تولید ناخالص داخلی است.

ابهام‌انگیز است، جدول‌ها فقط برای نشان‌دادن اعداد و ارقام برای بحث جاری ارائه شدند، ویژگی‌ها و شاخص‌های مربوطه در ادامه مطالب به دنبال هر جدول بحث شده و خلاصه‌ای در پایان بخش ارائه می‌شود.

توضیح:

جدول ۴. نتیجه ارزیابی - کل گروه - مجموع درآمد حق بیمه واقعی به‌ازای هر نیروی کار

Explanatory Variables:	Dependent Variable: $\Delta \ln(RGDP\_EMP_{it})$							
	$PREM_{it} = PREM\_TOT_{it}$				$PREM_{it} = PREM\_TOT_{it-1}$			
$\Delta \ln(PREM_{it})$	0.0190 (1.128)	-0.0104 (-0.876)	-0.002 (-0.130)	-0.011 (-1.024)	-0.0260** (-2.157)	-0.0022 (-0.255)	-0.0211* (-1.925)	-0.0001 (-0.017)
$\Delta \ln(INT_{it})$		-0.0019*** (-3.868)		-0.0022*** (-3.669)		-0.0013** (-2.275)		-0.0003 (-0.529)
$\Delta \ln(INF_{it})$			-0.0206*** (-6.266)	-0.0005 (-0.932)			-0.0019*** (-5.803)	-0.0020*** (-3.101)
Adj. R2	0.5860	0.7540	0.6680	0.7749	0.6087	0.7536	0.6793	0.7691
F-Value	7.733	1.547	1.047	1.682	8.420	1.524	1.099	1.608
Prob > F	0.000	0.0002	0.0001	0.0005	0.000	0.0004	0.0012	0.0001

روش ارزیابی: LSDV، مدل داده‌های تلفیقی متغیر با تأثیرات ثابت زمان و ثابت کشور. آمارهای T در پرانتز ارائه شده‌اند. نتیجه‌ها نشان‌دهنده متغیرهایی می‌باشند که ضرایب آنها به ترتیب در سطح (*), ۱۰٪, (**), ۵٪ و (***) (۱ درصد) می‌باشند. تأثیرات ثابت زمانی برای هر فرضیه در هر معادله به سبب احتمال نوسانات چرخه دادوستد کوتاه‌مدت لحاظ شده‌اند:

در هنگام بررسی تأثیر مصرف بیمه برای کل کشورهای موردنظر، ارزیابی‌ها یک تأثیر منفی برای ارزش فعلی و وقفه‌ای را نشان می‌دهد. ارزش فعلی، هرگز، به‌طور چشمگیر در زمان تشریح مدل با نرخ تورم و بهره به‌عنوان متغیرهای کنترل اعمال نمی‌شود. درآمد حق بیمه و وقفه‌ای، زمانی اهمیتش را ازدست می‌دهد که نرخ بهره اضافه شود. R^2 تعدیل شده و رو به افزایش قرار گرفته و نشان‌دهنده این است که افزودن متغیرهای کنترل موجب افزایش اثربخشی مدل می‌شود، نسخه‌های کامل مدل‌ها برای خودهمبستگی بررسی شدند. برای حق بیمه‌های جاری، هیچ‌گونه خودهمبستگی مشاهده نشد، درحالی‌که مدل وقفه‌ای دارای نوعی خودهمبستگی است. از این رو، مجموع درآمد حق بیمه در هر دو معادله را نادیده می‌گیریم. علامت منفی تورم، فرضیات ما را برآورده می‌سازد. اما نرخ بهره به شکل معکوس وارد می‌شود. در صورتی‌که شکل فعلی و معتبر مدل را به شکل دقیق‌تری تحلیل کنیم، توضیحات احتمالی را می‌توان استنتاج کرد. در نخستین مدل شکل فعلی، حق بیمه‌ها وارد می‌شوند، اما چندان مهم نیستند. در مرحله دوم، هم حق بیمه‌ها و هم نرخ بهره منفی می‌شوند. چنانچه هر دو متغیر مزدوج شوند، این تغییر پیشنهاد می‌شود که برگشت‌های سال اول در مورد حق بیمه‌ها در پشت نرخ بهره قرار می‌گیرند. این امر، همسو با یافته‌های دیویس^۱ است که شرکت‌های بیمه نمی‌توانند به بازده مناسب، به سبب قوانین داشتمان و پرتفوی (سبد دارایی) دست یابند.

جدول ۵. نتیجه ارزیابی - کل گروه - مجموعه درآمد حق بیمه زندگی واقعی برای هر نیروی کار

Explanatory Variables	Dependent Variable: $\Delta \ln(RGDP\_EMP_t)$							
	$PREM_{it} = PREM\_LIFE_{it}$				$PREM_{it} = PREM\_LIFE_{it-1}$			
$\Delta \ln(PREM_{it})$	-0.0026 (-0.282)	-0.0130 (-1.989)	-0.0030 (-0.363)	-0.0100 (-1.581)	-0.0126* (-1.663)	-0.0033 (-0.614)	-0.0115* (-1.668)	-0.0016 (-0.304)
$\Delta \ln(INT_{it})$		-0.0019*** (-4.029)		-0.0007 (-1.124)		-0.0013** (-2.291)		-0.0003 (-0.556)
$\Delta \ln(INF_{it})$			-0.0020*** (-6.394)	-0.0020*** (-3.409)			-0.0019*** (-5.899)	-0.0020*** (-3.063)
Adj. R2	0.582	0.7597	0.7387	0.7773	0.6038	0.7542	0.6773	0.7693
F-Value	7.644	1.592	1.048	1.704	8.268	1.529	1.090	1.610
Prob > F	0.000	0.0003	0.0013	0.0001	0.000	0.0004	0.0012	0.0001

به نظر می‌رسد که حق بیمه‌های زندگی هیچ‌گونه تأثیر مهمی بر رشد اقتصادی در شکل فعلی نداشته و تا حدی تأثیر منفی در شکل وقفه‌ای داشته است. هر دو مدل، ویژگی‌های مشابه همانند مدل مجموع حق بیمه را نشان می‌دهند و باید به سبب خودهمبستگی نادیده گرفته شوند. تورم زمانی بر نرخ بهره غالب بوده است و در صورتی که نرخ بهره به مدل اضافه شود، همچنان مهم است.

جدول ۶. نتیجه ارزیابی - کل گروه - مجموع درآمد حق بیمه غیرزندگی واقعی برای هر نیروی کار

Explanatory Variables	Dependent Variable: $\Delta \ln(RGDP\_EMP_t)$							
	$PREM_{it} = PREM\_NONLIFE_{it}$				$PREM_{it} = PREM\_NONLIFE_{it-1}$			
$\Delta \ln(PREM_{it})$	0.07673*** (3.146)	0.0253 (1.231)	0.0271 (1.127)	0.0213 (1.075)	-0.0882*** (-4.560)	-0.0241 (-1.252)	-0.0670*** (-3.862)	-0.0147 (-0.781)
$\Delta \ln(INT_{it})$		-0.0018*** (-3.756)		-0.0005 (-0.874)		-0.0014** (-2.359)		-0.0004 (-0.638)
$\Delta \ln(INF_{it})$			-0.0019*** (-5.532)	-0.0021*** (-3.573)			-0.0017*** (-5.332)	-0.0019*** (-2.946)
Adj. R2	0.6078	0.7553	0.6707	0.7751	0.6464	0.7564	0.7018	0.7703
F-Value	8.371	1.558	1.059	1.684	9.718	1.546	1.210	1.618
Prob > F	0.000	0.0003	0.0001	0.0004	0.000	0.0003	0.0009	0.0002

تفاوت مهم نتیجه ارزیابی برای مدل‌های حق بیمه غیرزندگی، رفتار معکوس ارزش وقفه‌ای با ارزش فعلی است. در وهله نخست، به نظر می‌رسد که مخارج حق بیمه غیرزندگی مستقیم، زمانی به GDP اضافه می‌شود که نرخ بهره و تورم نادیده گرفته می‌شوند، اما مقدار وقفه‌ای در روندی مشابه کاهش یافته و حتی در صورتی که نرخ تورم و بهره لحاظ شوند، افزایش می‌یابد. ثانیاً، زمانی که به نتایج کل مجموع حق بیمه‌ها می‌نگریم، حق بیمه‌های غیرزندگی بر اثر اجتماع، بیشتر از مخارج بیمه زندگی در دوره مشابه تأثیر گذارند. اما نتایج ارزیابی باید با دقت لحاظ شوند، زیرا هر دو تحلیل رگرسیون خودهمبستگی بین متغیرهای مستقل و نتیجه را نشان می‌دهند.

جدول ۷. نتیجه ارزیابی - ۱۵ کشور اتحادیه اروپا - مجموع درآمد حق بیمه واقعی برای هر نیروی کار

Explanatory Variables:	Dependent Variable: $\Delta \ln(RGDP\_EMP_{it})$							
	$PREM_{it} = PREM\_TOT_{it}$				$PREM_{it} = PREM\_TOT_{it-1}$			
$\Delta \ln(PREM_{it})$	-0.0058 (-0.395)	-0.0041 (-0.303)	-0.0100 (-0.747)	-0.0057 (-0.419)	-0.0048 (-0.363)	-0.0032 (-0.244)	-0.0055 (-0.425)	-0.0030 (-0.229)
$\Delta \ln(INT_{it})$		-0.0018*** (-3.680)		-0.0007 (-0.989)		-0.0010 (-1.638)		-0.0005 (-0.743)
$\Delta \ln(INF_{it})$			-0.0028*** (-4.767)	-0.0020** (-2.254)			-0.0019** (-2.466)	-0.0010 (-1.089)
Adj. R2	0.6031	0.6353	0.6695	0.6497	0.6490	0.6471	0.6646	0.6478
F-Value	7.940	8.900	1.011	9.123	9.355	9.330	9.814	8.951
Prob > F	0.000	0.0000	0.0011	0.0000	0.000	0.000	0.000	0.000

یافته‌های مربوط به تأثیر مجموع حق بیمه‌های گروه ۱۵ کشور عضو اتحادیه اروپا، شبیه به نتایج کل جدول است.

این امر ممکن است ناشی از ارزش بیشتر صنعت بیمه زندگی در مجموع رقم کشورهای عضو گروه ۱۵ کشور اتحادیه اروپا باشد. هر دو تحلیل رگرسیون مربوط به خودهمبستگی بوده و نتایج باید محتاطانه تفسیر شوند. جدول ۸. نتیجه ارزیابی گروه - ۱۵ کشور عضو اتحادیه اروپا - درآمد حق بیمه زندگی واقعی برای هر نیروی کار

Explanatory Variables:	Dependent Variable: $\Delta \ln(RGDP\_EMP_{it})$									
	$PREM_{it} = PREM\_LIFE_{it}$			$PREM_{it} = PREM\_LIFE_{it-1}$		$PREM_{it} = PREM\_LIFE_{it-3}$				
$\Delta \ln(PREM_{it})$	-0.0099 (-1.115)	-0.0077 (-0.911)	-0.0119 (-1.469)	-0.0087 (-1.049)	-0.0044 (-0.539)	0.0164** (2.044)	0.0140 (1.605)	0.0131* (1.680)	0.0148* (1.802)	
$\Delta \ln(INT_{it})$		-0.0019*** (-3.730)		-0.0007 (-0.987)			0.0005 (0.539)		0.0035** (2.578)	
$\Delta \ln(INF_{it})$			-0.0028*** (-4.834)	-0.0020** (-2.300)				-0.0028*** (-2.947)	-0.0042*** (-3.354)	
Adj. R2	0.6071	0.6380	0.6794	0.6530	0.6496	0.7078	0.6976	0.7302	0.7319	
F-Value	8.096	8.992	1.032	9.241	9.375	1.131	1.069	1.233	1.202	
Prob > F	0.000	0.0000	0.0014	0.0000	0.000	0.0015	0.0021	0.0009	0.0010	

حق بیمه‌های زندگی در مدل فعلی، ارتباط منفی با رشد GDP دارند، اما فاقد هرگونه اهمیت بوده و نتایج از طریق یافته‌های حاصل از مدل با یک وقفه نشان داده می‌شوند. از آنجایی که هر دو مدل مجدداً باید دارای خودهمبستگی در نظر گرفته شوند، تأثیر حق بیمه‌ها را به صورت ۳ دوره وقفه‌ای تشریح می‌کنیم. مخارج حق بیمه به طور مثبت در هر شکل از مدل وارد شده و در سطح ۱۰٪ در نسخه بازبینی شده باقی می‌ماند. این امر نشان می‌دهد که نوعی تأثیر مثبت از فعالیت‌های سرمایه‌گذاری صورت گرفته مربوط به درآمد حق بیمه وجود دارد. این تفسیر، از طریق تأثیر مثبت و منفی نرخ بهره آسان می‌شود. تورم به شکل منفی اعمال شده و مدل تحت تأثیر خودهمبستگی نیست.

جدول ۹. نتیجه ارزیابی - گروه ۱۵ کشور عضو اتحادیه اروپا - درآمد حق بیمه غیرزندگی واقعی برای هر نیروی کار

Explanatory Variables:	Dependent Variable: $\Delta \ln(RGDP\_EMP_{it})$							
	$PREM_{it} = PREM\_NONLIFE_{it}$				$PREM_{it} = PREM\_NONLIFE_{it-1}$			
$\Delta \ln(PREM_{it})$	0.0126 (0.532)	0.0251 (1.091)	0.0114 (0.525)	0.0216 (0.958)	-0.0039 (-0.219)	0.0079 (0.358)	0.0013 (0.072)	0.0121 (0.539)
$\Delta \ln(INT_{it})$		-0.0018*** (-3.659)		-0.0007 (-1.012)		-0.0009 (-1.563)		-0.0004 (-0.604)
$\Delta \ln(INF_{it})$			-0.0027*** (-4.712)	-0.0019** (-2.173)			-0.0019** (-2.437)	-0.0011 (-1.166)
Adj. R2	0.6035	0.6393	0.6686	0.6523	0.6487	0.6474	0.6640	0.6487
F-Value	7.953	9.038	1.0008	9.217	9.344	9.339	9.791	8.982
Prob > F	0.000	0.000	0.0023	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000

نتایج بخش بیمه غیرزندگی مربوط به گروه ۱۵ کشور عضو اتحادیه اروپا مجدداً رابطه‌ای مثبت از مخارج بیمه و GDP در شکل فعلی را نشان می‌دهد، اما این تأثیر دارای اهمیت نیست. شکل وقفه‌ای تفاوت چندانی ندارد، با وجود این حقیقت که مخارج بیمه در زمان نادیده گرفتن نرخ تورم یا بهره در مدل از GDP جاری می‌کاهد. در هر دو مدل نشان می‌دهند که حق بیمه‌ها و GDP دارای خودهمبستگی‌اند. بنابراین نتیجه‌گیری استنتاج شده باید به‌طور دقیق مدنظر قرار گیرد.

جدول ۱۰. نتیجه ارزیابی - گروه CEE/NMS - مجموع درآمد حق بیمه واقعی برای هر نیروی کار

Explanatory Variables:	Dependent Variable: $\Delta \ln(RGDP\_EMP_{it})$							
	$PREM_{it} = PREM\_TOT_{it}$				$PREM_{it} = PREM\_TOT_{it-1}$			
$\Delta \ln(PREM_{it})$	0.0454 (0.948)	-0.0543* (-1.985)	0.0030 (0.067)	-0.044 (-1.659)	-0.0365 (-1.443)	0.0064 (0.429)	-0.0284* (-1.237)	0.0080 (0.566)
$\Delta \ln(INT_{it})$		-0.0024 (-1.036)		-0.0009 (-0.398)		-0.0026 (-1.035)		-0.0007 (-0.297)
$\Delta \ln(INF_{it})$			-0.0019*** (-2.960)	-0.0020* (-1.835)			-0.0018*** (-3.068)	-0.0025** (-2.142)
Adj. R2	0.3363	0.7618	0.4914	0.7832	0.3797	0.7313	0.4972	0.7662
F-Value	2.444	8.462	3.233	8.986	2.836	7.564	3.810	8.467
Prob > F	0.0090	0.000	0.0009	0.000	0.0037	0.000	0.0003	0.000

باتوجه به گروه CEE/NMS و با در نظر گرفتن تأثیر درآمد حق بیمه، تصویر واضح نیست. براساس این مدل، مجموع مخارج بیمه به شکل منفی اعمال می‌شود، در صورتی که نرخ بهره به‌کارگرفته شده مثبت باشد اما در زمانی که هیچ متغیر کنترلی استفاده نشده یا صرفاً تورم اضافه شود، تفاوت چندانی ایجاد نمی‌کند. مجموع تورم کمتر، ظاهراً جایگزینی برای رشد GDP است تا نرخ بهره و مخارج بیمه زمانی دارای همبستگی منفی است که به سطوح مهمی می‌رسد. در شکل وقفه‌ای، درآمد حق بیمه زمانی منفی می‌شود که نرخ تورم اضافه شده و مجدداً با وارد کردن نرخ بهره محو می‌شود، در حالی که شکل فعلی به‌طور معکوس عمل می‌کند، هیچ خودهمبستگی مشاهده نشد.

جدول ۱۱. نتیجه ارزیابی - گروه CEE/NMS - درآمد حق بیمه زندگی واقعی برای هر نیروی کار

Explanatory Variables:	Dependent Variable: $\Delta \ln(RGDP\_EMP_t)$							
	$PREM_t = PREM\_LIFE_t$				$PREM_{it} = PREM\_LIFE_{it-1}$			
$\Delta \ln(PREM_t)$	-0.0092 (-0.391)	-0.0292** (-2.452)	-0.0016 (-0.076)	-0.0212 (-1.480)	-0.0186 (-1.160)	-0.0003 (-0.035)	-0.0144 (-0.996)	0.0019 (0.223)
$\Delta \ln(INT_t)$		-0.0026 (-1.188)		-0.0016 (-0.685)		-0.0037 (-1.072)		-0.0008 (-0.354)
$\Delta \ln(INF_t)$			-0.0018*** (-3.108)	-0.0013 (-1.006)			-0.0018*** (-3.102)	-0.0024*** (-2.115)
Adj. R2	0.3230	0.7782	0.4514	0.7783	0.3674	0.8415	0.490	0.7635
F-Value	2.359	9.188	3.234	8.763	2.742	7.496	3.727	8.354
Prob > F	0.0116	0.000	0.0009	0.000	0.0048	0.000	0.0003	0.000

نتایج مربوط به درآمد بیمه زندگی در ارتباط با رشد GDP شدیداً متفاوت از نتایج مربوط به ارزش مجموع است. حق بیمه‌های زندگی، ظاهراً دارای ارتباط منفی بوده و با وجود یک رویداد، هرگز به سطوح مهم نمی‌رسند. درآمد حق بیمه فعلی از طریق موجودی سرمایه در دوره مشابه جذب نمی‌شود و احتمالاً تأثیر مثبت نمی‌تواند دقیقاً پس از یک دوره حاصل شود. ممکن است بازارهای مالی کمتر توسعه یافته در کشورهای CEE/NMS نتوانند نتایج مثبت مشابه همانند سیستم‌های رشد یافته‌تر در گروه ۱۵ کشور عضو اتحادیه اروپا را ارائه کنند.

جدول ۱۲. نتیجه ارزیابی - گروه CEE/NMS - درآمد حق بیمه غیرزندگی واقعی برای هر نیروی کار

Explanatory Variables:	Dependent Variable: $\Delta \ln(RGDP\_EMP_t)$							
	$PREM_t = PREM\_NONLIFE_t$				$PREM_{it} = PREM\_NONLIFE_{it-1}$			
$\Delta \ln(PREM_t)$	0.1869*** (3.294)	0.0598 (1.062)	0.1198 (1.663)	0.0465 (0.871)	-0.1792*** (-3.968)	-0.0715 (-1.518)	-0.1556*** (-3.728)	-0.0596 (-1.327)
$\Delta \ln(INT_t)$		-0.0027 (-1.111)		-0.0010 (-0.406)		-0.0031 (-1.303)		-0.0014 (-0.577)
$\Delta \ln(INF_t)$			-0.0011 (-1.474)	-0.0023* (-2.012)			-0.0015*** (-2.959)	-0.0022* (-1.982)
Adj. R2	0.4744	0.7351	0.4905	0.7650	0.5435	0.7529	0.6244	0.7798
F-Value	3.572	7.475	3.613	8.195	4.571	8.352	5.725	9.069
Prob > F	0.0003	0.000	0.0003	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000

بخش بیمه غیرزندگی در کشورهای CEE/NMS، ظاهراً بر رشد GDP فعلی، همانند کشورهای گروه ۱۵ کشور عضو اتحادیه اروپا می‌افزاید، اما به نظر می‌رسد که نتایج دقیق‌تر باشند. هزینه‌های دوره قبل منفی هستند، به‌ویژه زمانی که همراه با تورم بالاتر بوده و از این رو، یافته‌ها نشانگر هزینه‌های گروه ۱۵ کشور عضو اتحادیه اروپا نیستند. از آنجایی که یافته‌های گروه EU15+، دارای خودهمبستگی می‌باشند، مقایسه در مجموع معتبر نیست، اما یک تفاوت معین در نظام مالی را می‌توان مورد تأیید قرار داد. نرخ بهره به‌طور چشمگیر (مهم) اعمال نمی‌شود، اما دارای یک تأثیر نسبتاً منفی است.

در ارتباط با نتیجه کلی، تصور می‌کنیم که بیان تأثیر نسبتاً مثبت بخش بیمه بر اقتصاد به‌طور کلی امکان‌پذیر است. اگر چه ارزیابی‌های ساده ممکن است گمراه‌کننده باشند، ایجاد مرحله به مرحله مدل‌های رگرسیون و تفکیک به دو گروه کشور متفاوت، برخی دیدگاه‌های دیگر را در پیش رو قرار دادند. نتایج

ارزیابی یک نقش مثبت چشمگیر خدمات بیمه زندگی برای رشد GDP واقعی در گروه EU15+ و همچنین یک تأثیر مداوم در مسیری مشابه از مخارج بیمه غیرزندگی برای کشورهای CEE/NMS را نشان داده‌اند. طبق تصورات، شکل‌گیری سرمایه مهم‌ترین شاخص رشد است. دلیل تأثیر منفی ورودی سرمایه انسانی را می‌توان در ساختار خاص استفاده‌شده برای این شاخص مشاهده کرد. علاوه بر ساختار مطرح‌شده توسط الر و همکارانش^۱، مخارج تحقیق و توسعه را هم در نظر گرفتیم. هنگام مقایسه یافته‌های خود با یافته‌های فهرست‌شده در بازنگری مبحث فوق، می‌توانیم از مباحث وب، گریس و اسکیر^۲ حمایت کنیم که بیان می‌کنند درآمد بیمه غیرزندگی در صورتی مهم نیست که به بررسی کل داده‌های تلفیقی پرداخته و بر تأثیرات بلندمدت تمرکز نماییم. نتایج مربوط به گروه ۱۵ کشور عضو اتحادیه اروپا، فقط با کشورهای دارای نظام مالی پیشرفته نتایج هماهنگ است و مشابه با یافته‌های کاتالان و همکارانش^۳ است. علاوه بر آن، می‌توانیم از مباحث دیویس^۴ و لاپورتا^۵ از این منظر حمایت نماییم که مقررات و محیط قانون می‌توانند شاخص‌های اصلی نظام‌های مالی کارآمد باشند. اما مسئله مطرح‌شده در مباحث روسیو و واپل^۶ را نمی‌توان به اندازه کافی پاسخ داد، زیرا نتایج به اندازه کافی قوی نیستند تا بیان کنند که از دست دادن اهمیت بانک‌ها طی سال‌های جاری در اثر رشد بخش بیمه بوده است.

۵. نتیجه‌گیری

مهم‌ترین هدف مقاله حاضر، افزایش درک نقش بیمه در رابطه رشد اقتصاد با بخش مالی بوده است. منطق نهفته در این مبحث دو جنبه دارد: از یک سو، اهمیت بخش بیمه در واسطه‌گری مالی در گذر زمان افزایش یافته است و بزرگی و شدت روابط بین بیمه، بانکداری و بازارهای سرمایه نیز افزایش یافته است، در نتیجه، تأثیر احتمالی بیمه بر اقتصاد باید رشد کرده باشد. از سوی دیگر، رابطه قوی بین رشد اقتصادی با تأمین مالی بانک/سهم موجود است که عمدتاً در مطالعات تجربی قبل از دهه ۱۹۹۰ مشاهده شده و ظاهراً طی سال‌های اخیر دچار نوسان شده‌اند. آیا تضعیف رابطه تأمین مالی با رشد اقتصادی که بسیاری از مشاهده شده ملاحظات سیاست‌گذاری را سوق داده است، در اثر رشد واقعی بخش بیمه و نقش آن ایجاد شده است؟ چنانچه یک رابطه علی و قوی بین بیمه و رشد اقتصادی وجود داشته باشد، این مسئله منجر به اتخاذ خط‌مشی‌های گوناگونی خواهد شد؛ به‌عنوان مثال، در اصلاحات پی‌درپی در بازارهای نوظهور و در حال گذار در زمینه اولویت‌های توسعه بازار مالی.

1. Eller, Haiss and Steiner, 2005
2. Webb, Grace and Skipper, 2002
3. Catalan et al., 2000
4. Eller and Athors, 2005
5. Davis, 2000 ; La Porta et al., 1996 & 1997
6. Rousseau and Wachtel, 2005

بنابراین، ما به تحلیل حوزه‌های متعدد تأثیر بخش بیمه بر رشد اقتصادی پرداخته‌ایم، شامل: انتقال ریسک، صندوق‌های ذخیره جایگزین، سرمایه‌گذاری فعالیت‌های نهادی تأثیرگذار (مانند بانک - بیمه) و تهدیدات ممکن. علاوه بر آن، شواهدی را در مورد اندازه و رشد بخش بیمه در مقابل دیگر بخش‌های مالی ارائه کردیم. سپس به بازنگری بحث مربوط به رابطه بیمه زیر رشد اقتصادی بیمه - رشد و همچنین بررسی‌های تجربی پرداختیم. اگرچه، تعداد تحلیل‌های تجربی بسیار اندک است به‌نظر می‌رسد که حداقل شواهد ضعیفی وجود داشته باشد که GDP، نرخ بهره و نرخ تورم با مصرف بیمه دارای همبستگی باشند.

پس از تعریف امکانات گوناگون جهت اندازه‌گیری تأثیر بخش بیمه، یک تابع اصلاح‌شده تولید را جهت نشان دادن مدل رشد درونزا مطرح کردیم. تحلیل تجربی داده‌های تلفیقی از ۲۹ کشور برای دوره ۱۹۹۲ تا ۲۰۰۴ جهت برآورد کردن ضرایب و اهمیت هر عامل ورودی استفاده شده است. با یک روش گام‌به‌گام و تقسیم به کشورهای کمتر توسعه‌یافته و کشورهای دارای بازارهای مالی رشد یافته‌تر، دیدگاه و بینش وسیع‌تر گردید. نتایج، شواهد اندکی را مربوط به همبستگی بین درآمد حق‌بیمه زندگی و رشد GDP برای کشورهای دارای بازارهای مالی رشد یافته در بلندمدت و کوتاه‌مدت نشان دادند. یافته‌های ما به یافته‌های ترکیب شده (ترکیبی) با بحث بازنگری رابطه رشد - بیمه اضافه شدند و مشابه پیوند ضعیف به‌دست‌آمده در رابطه بانک و موجودی مالی و رشد در سال‌های اخیر می‌باشند. بنابراین می‌توانیم این فرضیه را نادیده بگیریم که یک بخش بیمه در حال گسترش موجب تضعیف رابطه تأمین مالی - رشد می‌شود.

طبق بررسی‌ها به این نتیجه می‌رسیم که یک نقطه تئوری خوب برای بخش بیمه وجود دارد که بر رشد اقتصادی تأثیرگذار است (و بالعکس). اما شواهد ضعیف اندکی تا به حال به‌دست‌آمده است. یافته‌های تجربی نشان می‌دهند که تفاوت‌هایی بین کشورهای کمتر توسعه‌یافته و کشورهای دارای بازارهای مالی بالغ و رشد یافته وجود دارند که ارزش مشاهده داشته و می‌توانند به امکانات آینده در زمینه بررسی این رابطه، با استفاده از شاخص‌های متفاوت نقش بیمه و ساختار مدل و دوره‌های زمانی طولانی‌تر اشاره داشته باشند. با توجه به بدنه عظیم پژوهش در مورد رابطه بین بانک بازار سرمایه - مالی و رشد اقتصادی، یقیناً نیاز به بررسی‌های تجربی بیشتر در مورد رابطه رشد - بیمه، هم در مورد بیمه و هم از نظر گنجاندن بیمه در تحقیقات وسیع‌تر، حس می‌شود. نادیده گرفتن این مبحث، نه درک بهتر مجموع رابطه را آسان ساخته و نه اهمیت رو به افزایش خدمات بیمه برای عموم جامعه و نه تفسیر و شرح ارتباط بیمه و GDP را تأیید می‌کند.

تفاوت بین اهمیت بخش بیمه برای رابطه مالی - رشد و تأیید به‌دست‌آمده از پژوهشگران تاکنون، موجب شده است که انجام بررسی بیشتر را پیشنهاد کنیم که به برطرف‌سازی شکاف‌های علمی اصولی در نظریه اقتصاد کلان و پاسخ‌گویی به این سؤال کمک خواهد کرد که چرا به‌نظر می‌رسد رابطه تأمین مالی - رشد در مورد داده‌های جدیدتر کمتر مورد توجه قرار گرفته است.

پیوست‌ها

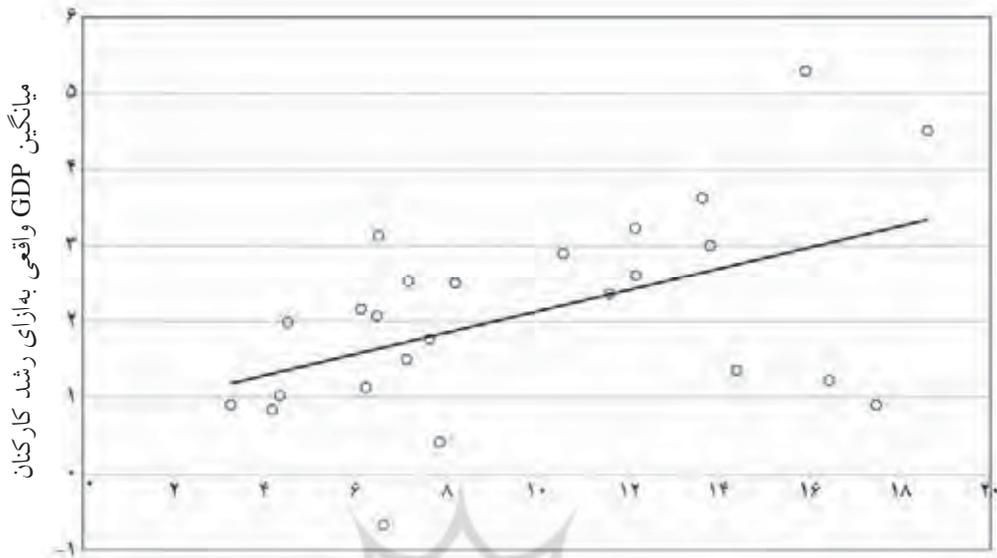
پروژه‌های پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

پروہشگاہ علوم انسانی و مطالعات فرہنگی
پرتال جامع علوم انسانی

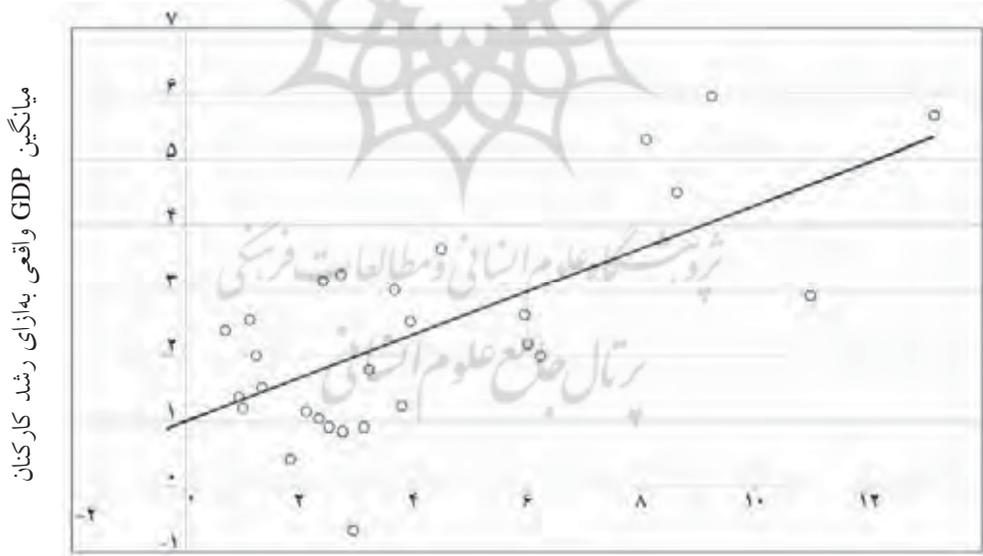
پیوست ۱

نمودار ۱. میانگین نرخ رشد حق بیمه واقعی (۱۹۹۳-۲۰۰۴) برای کل داده‌های تلفیقی

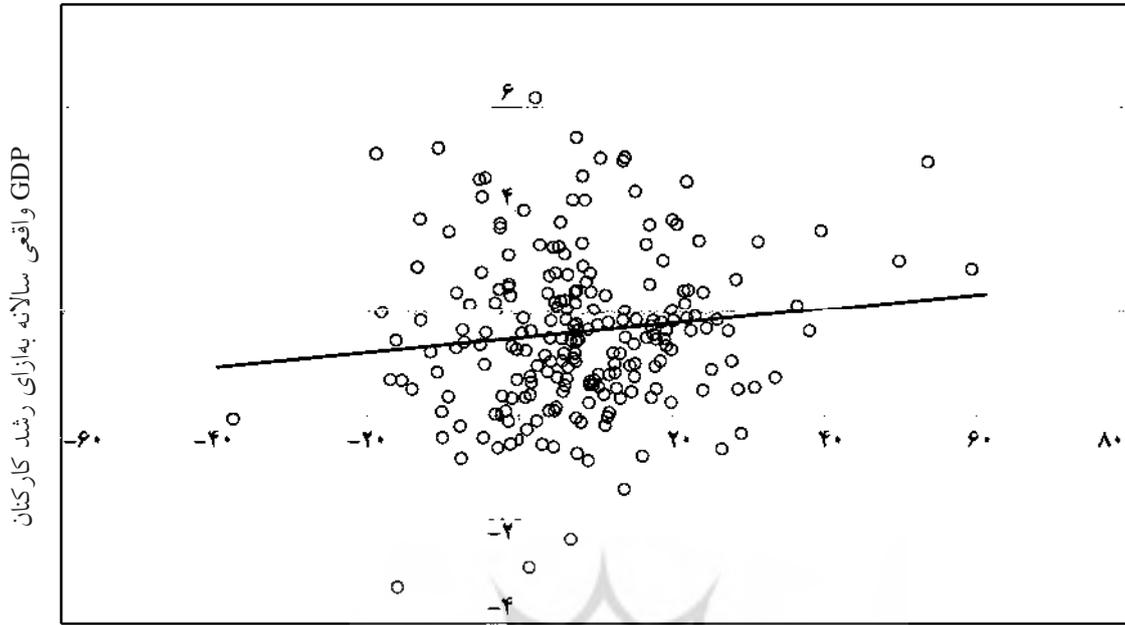
میانگین حق بیمه‌های به‌ازای رشد کارکنان

نمودار ۲. میانگین نرخ رشد حق بیمه غیر زندگی (۱۹۹۳-۲۰۰۴) برای کل داده‌های تلفیقی

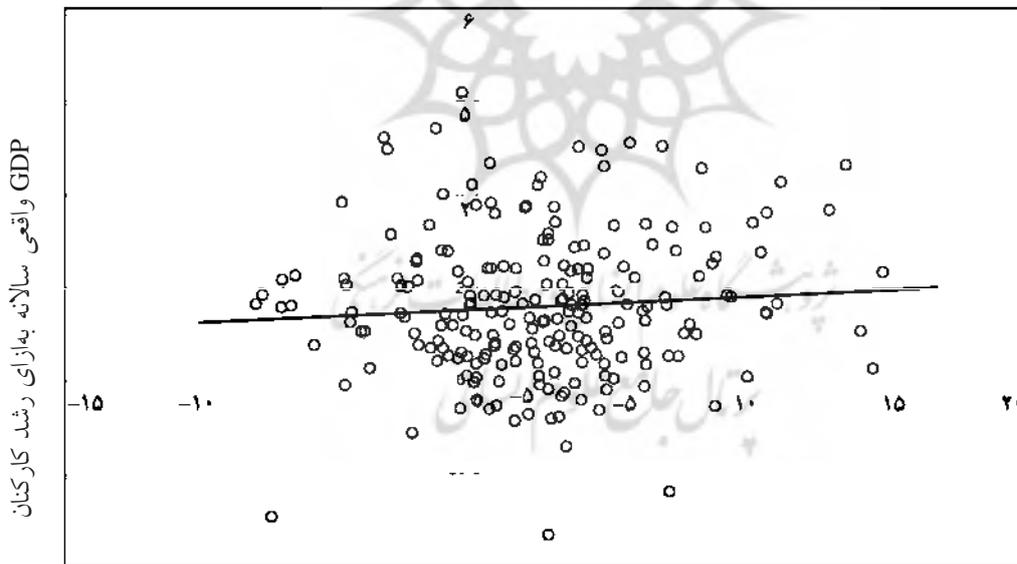
میانگین حق بیمه‌های غیرزندگی به‌ازای رشد کارکنان

نمودار ۳. نمودار پراکنش نرخ رشد حقیبمه سالانه زندگی برای گروه EU15

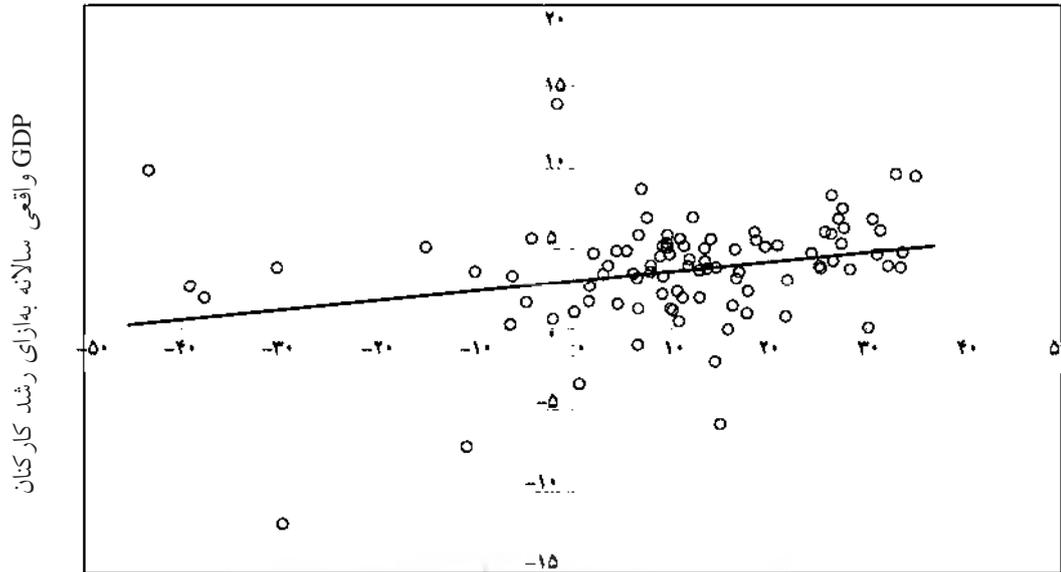
حقیبمه سالانه زندگی به ازای رشد کارکنان

نمودار ۴. نمودار پراکنش نرخ رشد حقیبمه سالانه زندگی برای گروه EU15+

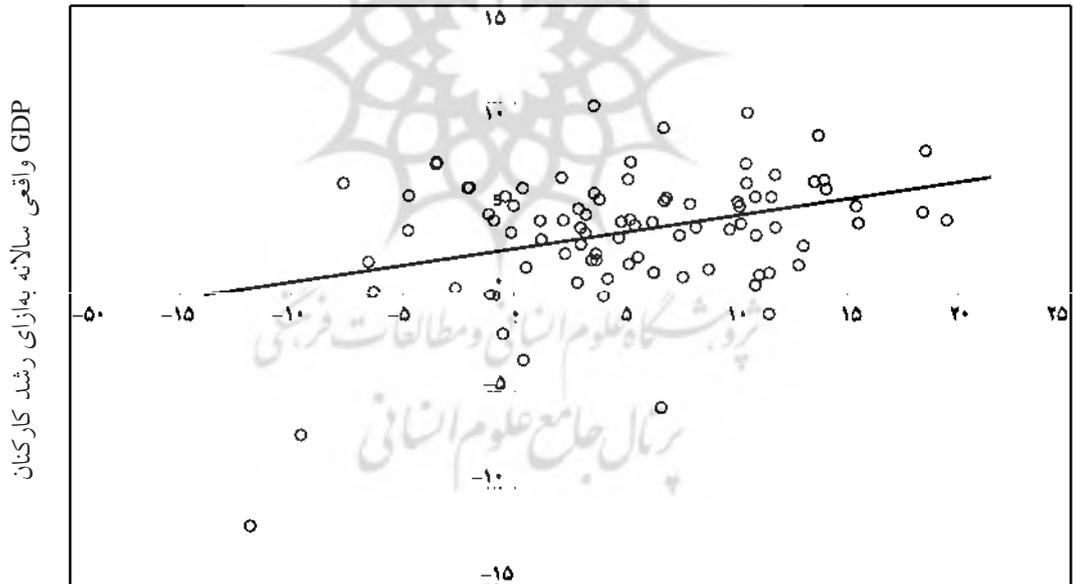
حقیبمه سالانه زندگی به ازای رشد کارکنان

نمودار ۵. نمودار پراکنش رشد حقیقه سالانه زندگی برای گروه CEE/MMS

حقیقه سالانه زندگی به‌ازای رشد کارکنان

نمودار ۶. نمودار پراکنش حقیقه سالانه غیرزندگی برای گروه CEE/MMS

حقیقه سالانه غیرزندگی به‌ازای رشد کارکنان

پیوست ۲. نتایج کامل ارزیابی

جدول ۱. استدلال‌های متغیر نامعلوم نتیجه‌های ارزیابی کل داده‌های تلفیقی - کل حق‌بیمه‌های واقعی

Explanatory variables:	Dependent variable: $\Delta \ln(RGDP\_EMP_t)$							
	$PREM_t = PREM\_TOT\_EMP_t$				$PREM_t = PREM\_TOT\_EMP_{t-1}$			
C	0.0094*** (4.014)	0.0200*** (5.541)	0.0167*** (6.919)	0.0170*** (4.779)	0.0125*** (5.522)	0.0168*** (4.162)	0.0177*** (7.846)	0.0152*** (3.856)
$\Delta \ln(PREM_t)$	0.0190 (1.128)	-0.0104 (-0.875)	-0.0020 (-0.130)	-0.0116 (-1.024)	-0.0260** (-2.157)	-0.0022 (-0.255)	-0.0211* (-1.925)	-0.0001 (-0.017)
$\Delta \ln(k_t)$	0.5373*** (6.730)	0.5849*** (10.292)	0.6100*** (8.410)	0.6444*** (11.360)	0.5284*** (6.527)	0.5749*** (9.828)	0.6087*** (8.151)	0.6275*** (10.617)
$\Delta \ln(h_t)$	-0.0324** (-2.157)	-0.0089 (-0.809)	-0.0291** (-2.157)	-0.0027 (-0.259)	-0.0369** (-2.446)	-0.0132 (-1.164)	-0.0293** (-2.138)	-0.0051 (-0.454)
INT_t		-0.0019*** (-3.868)		-0.0022 (-0.931)		-0.0013** (-2.275)		-0.0003 (-0.529)
INF_t			-0.0020** (-6.266)	-0.0005*** (-3.669)			-0.0019*** (-5.803)	-0.0020*** (-3.101)
Adj. R2	0.5860	0.7540	0.6680	0.7749	0.6087	0.7536	0.6793	0.7691
F-Statistic	7.7333	1.5473	1.0472	1.6820	8.4203	1.5246	1.099	1.6087
Probability	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Observations	196	171	194	171	187	164	185	164

جدول ۲. دیگر نتیجه‌های ارزیابی کل داده‌های تلفیقی - کل حق‌بیمه‌های واقعی

Durbin-Watson	1.8075	1.7295	2.2179	1.8438	1.8246	1.7858	2.1839	1.8594
Akaike info criteria	-5.5622	-6.3735	-5.7784	-6.4583	-5.6186	-6.3775	-5.8129	-6.4384
Schwarz criteria	-4.8597	-5.6938	-5.0710	-5.7602	-4.9274	-5.6971	-5.1166	-5.7390
Residual test				-0.0184 (-0.3065)				0.1683** (2.9085)
Wald test: -0.5 * C(1)				-0.5184				-0.3316

جدول ۳. نتیجه‌های ارزیابی برای کل داده‌های تلفیقی - حق‌بیمه‌های واقعی زندگی

Explanatory variables:	Dependent variable: $\Delta \ln(RGDP\_EMP_t)$							
	$PREM_t = PREM\_LIFE\_EMP_t$				$PREM_t = PREM\_LIFE\_EMP_{t-1}$			
C	0.0106*** (4.484)	0.0211*** (5.870)	0.0168*** (7.199)	0.0177*** (4.947)	0.0123*** (5.329)	0.0170*** (4.240)	0.0177*** (7.736)	0.0154*** (3.926)
$\Delta \ln(PREM_t)$	-0.0026 (-0.281)	-0.0130 (-1.989)	-0.0030 (-0.363)	-0.0100 (-1.581)	-0.0126* (-1.663)	-0.0032 (-0.614)	-0.0114* (-1.668)	-0.0015 (-0.017)
$\Delta \ln(k_t)$	0.5320*** (6.589)	0.5702*** (10.073)	0.6068*** (8.308)	0.6288*** (11.006)	0.5187*** (6.335)	0.5720*** (9.753)	0.6009*** (7.980)	0.6254*** (10.617)
$\Delta \ln(h_t)$	-0.0331** (-2.177)	-0.0110 (-1.003)	-0.0296** (-2.184)	-0.0048 (-0.445)	-0.0345** (-2.276)	-0.0130 (-1.148)	-0.0272* (-1.975)	-0.0051 (-0.454)
INT_t		-0.0019*** (-4.029)		-0.0006 (-1.124)		-0.0013** (-2.291)		-0.0003 (-0.529)
INF_t			-0.0020** (-6.394)	-0.0020*** (-3.409)			-0.0019*** (-5.899)	-0.0019*** (-3.101)
Adj. R2	0.5828	0.7596	0.6682	0.7773	0.6038	0.7542	0.6773	0.7693
F-Statistic	7.6449	1.5928	1.0483	1.7041	8.2686	1.5292	1.090	1.610
Probability	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Observations	196	171	194	171	187	164	185	164

جدول ۴. نتیجه‌های ارزیابی برای کل داده‌های تلفیقی - حق بیمه‌های واقعی زندگی

Durbin-Watson	1.7982	1.7421	2.2185	1.8416	1.8370	1.7812	2.1988	1.8540
Akaike Info criteria	-۹.۵۵۴۵	-۶.۳۹۶۹	-۵.۷۷۹۲	-۶.۴۶۹۱	-۵.۶۰۶۱	-۶.۳۸۰۰	-۹.۸۰۶۷	-۶.۴۳۹۱
Schwarz criteria	-۴.۸۵۲۰	-۵.۷۱۷۲	-۵.۰۷۱۷	-۵.۷۷۰۹	-۴.۹۱۴۹	-۵.۶۹۹۵	-۵.۱۱۰۴	-۵.۷۳۹۷
Residual test				0.1750*** (2.131)				0.1720** (2.0932)
Wald test: -0.5 + C(1)				-0.3249				-0.3279

جدول ۵. نتیجه‌های ارزیابی برای کل داده‌های تلفیقی - حق بیمه‌های غیرزندگی

Explanatory variables:	Dependent variable: $\Delta \ln(RGDP\_EMP_t)$							
	$PREM_t = PREM\_NONLIFE\_EMP_t$				$PREM_t = PREM\_NONLIFE\_EMP_{t-1}$			
C	0.0090*** (4.178)	0.0189*** (5.360)	0.0156*** (6.742)	0.0159*** (4.572)	0.0121*** (5.905)	0.0172*** (4.333)	0.0168*** (8.026)	0.0156*** (4.011)
$\Delta \ln(PREM_t)$	0.0767*** (3.146)	0.0253 (1.231)	0.0271 (1.127)	0.0213 (1.075)	-0.0881*** (-4.560)	-0.0240 (-1.252)	-0.0699*** (-3.862)	-0.0147 (-0.780)
$\Delta \ln(k_t)$	0.4788*** (6.009)	0.5597*** (9.323)	0.5848*** (7.736)	0.6216*** (10.342)	0.6326*** (7.913)	0.6026*** (9.709)	0.6838*** (9.221)	0.6421*** (1.039)
$\Delta \ln(h_t)$	-0.0357** (-2.433)	-0.0100 (-0.904)	-0.0305** (-2.257)	-0.0038 (-0.354)	-0.0382*** (-2.667)	-0.0141 (-1.249)	-0.0311** (-2.353)	-0.0061 (-0.539)
INT_t		-0.0018*** (-3.756)		-0.0005 (-0.874)		-0.0014** (-2.359)		-0.0004 (-0.638)
INF_t			-0.0019** (-5.532)	-0.0021*** (-3.573)			-0.0017*** (-5.332)	-0.0019*** (-2.946)
Adj. R2	0.6078	0.7553	0.6707	0.7751	0.6463	0.7564	0.7018	0.7702
F-Statistic	8.3717	1.5580	1.0589	1.6836	9.718	1.5468	1.2103	1.618
Probability	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Observations	196	171	194	171	187	164	185	164

جدول ۶. دیگر نتیجه‌های ارزیابی برای کل داده‌های تلفیقی - حق بیمه‌های واقعی غیرزندگی

Durbin-Watson	1.8822	1.7446	2.2084	1.8586	1.7136	1.7671	2.0579	1.8499
Akaike Info criteria	-۵.۶۱۶۳	-۶.۳۷۹۱	-۵.۷۸۶۷	-۶.۴۵۹۱	-۵.۷۱۹۸	-۶.۳۸۹۲	-۵.۸۸۵۶	-۶.۴۴۳۱
Schwarz criteria	-۴.۹۱۳۸	-۵.۶۹۹۳	-۵.۰۷۹۲	-۵.۷۶۱۰	-۴.۰۲۸۶	-۵.۷۰۸۸	-۵.۱۸۹۳	-۵.۷۴۳۸
Residual test				0.1595* (1.9376)				0.1763** (2.0851)
Wald test: -0.5 + C(1)				-0.3404				-0.3236

جدول ۷. نتیجه‌های ارزیابی برای گروه +EU15- کل حق بیمه‌های واقعی

Explanatory variables:	Dependent variable: $\Delta \ln(RGDP\_EMP_t)$							
	$PREM_t = PREM\_TOT\_EMP_t$				$PREM_t = PREM\_TOT\_EMP_{t-1}$			
C	0.0062*** (3.325)	0.0191*** (4.823)	0.0129*** (5.821)	0.0157*** (3.748)	0.0083*** (4.461)	0.0149*** (3.351)	0.0122*** (5.043)	0.0140*** (3.102)
$\Delta \ln(PREM_t)$	-0.0057 (-0.395)	-0.0041 (-0.303)	-0.0099 (-0.747)	-0.0056 (-0.418)	-0.0047 (-0.362)	-0.0032 (-0.243)	-0.0055 (-0.424)	-0.0030 (-0.229)
$\Delta \ln(k_t)$	0.5911*** (7.093)	0.4867*** (5.860)	0.6050*** (7.937)	0.5507*** (6.389)	0.5214*** (6.247)	0.4643*** (5.403)	0.5480*** (6.651)	0.4951*** (5.478)
$\Delta \ln(h_t)$	-0.0265** (-1.994)	-0.0244* (-1.908)	-0.0209* (-1.711)	-0.0203 (-1.603)	-0.0399*** (-3.148)	-0.0336** (-2.614)	-0.0294** (-2.242)	-0.0295** (-2.205)
INT_t		-0.0018*** (-3.679)		-0.0007 (-0.988)		-0.0006 (-1.638)		-0.0005 (-0.743)
INF_t			-0.0027*** (-4.767)	-0.0019** (-2.254)			-0.0019** (-2.466)	-0.0010 (-1.089)
Adj. R2	0.6031	0.6352	0.6695	0.6497	0.6490	0.6471	0.6646	0.6478
F-Statistic	7.9397	8.9002	1.0116	9.1231	9.3550	9.2205	9.8144	8.951
Probability	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Observations	138	128	136	128	132	122	130	122

جدول ۸. دیگر نتیجه‌های ارزیابی برای +EU15- کل حق بیمه‌های واقعی

Durbin-Watson	1.2866	1.4612	1.8245	1.7073	1.5477	1.7352	1.7325	1.8921	2.0711
Akaike info criteria	-6.3894	-6.5317	-6.5720	-6.5687	-6.5348	-6.6969	-6.435	-6.7697	-6.8578
Schwarz criteria	-5.7319	-5.8856	-5.9081	-5.9002	-5.8796	-6.0322	-6.0902	-6.0977	-6.1793
Residual test				0.2019* (2.0424)					-0.0418 (-0.3552)
Wald test: -0.5 < (1)				-0.2980					-0.5418

جدول ۹. نتیجه‌های ارزیابی برای گروه +EU15- حق بیمه‌های واقعی زندگی

Explanatory variables:	Dependent variable: $\Delta \ln(RGDP\_EMP_t)$							
	$PREM_t = PREM\_NONLIFE\_EMP_t$				$PREM_t = PREM\_NONLIFE\_EMP_{t-1}$			
C	0.0059*** (3.365)	0.0187*** (4.850)	0.0124*** (5.841)	0.0153*** (3.734)	0.0080*** (4.679)	0.0143*** (3.314)	0.0119*** (5.177)	0.0133*** (3.005)
$\Delta \ln(PREM_t)$	0.0126 (0.531)	0.0251 (1.091)	0.0114 (0.525)	0.0216 (0.957)	-0.0039 (-0.219)	0.0079 (0.357)	0.0012 (0.071)	0.0120 (0.539)
$\Delta \ln(k_t)$	0.5742*** (6.474)	0.4558*** (5.222)	0.5890*** (7.246)	0.5215*** (5.739)	0.5270*** (6.223)	0.4588*** (5.216)	0.5495*** (6.586)	0.4883*** (5.345)
$\Delta \ln(h_t)$	-0.0276** (-2.050)	-0.0259** (-2.022)	-0.0219* (-1.764)	-0.0216* (-1.704)	-0.0397*** (-3.137)	-0.0336** (-2.616)	-0.0292* (-2.222)	-0.0292** (-2.185)
INT_t		-0.0018*** (-3.659)		-0.0007 (-1.012)		-0.0009 (-1.563)		-0.0004 (-0.603)
INF_t			-0.0027*** (-4.712)	-0.0018** (-2.173)			-0.0019** (-2.437)	-0.0011 (-1.166)
Adj. R2	0.6035	0.6392	0.6686	0.6523	0.6478	0.6474	0.6640	0.6487
F-Statistic	7.9533	9.0382	1.0080	9.2177	9.3445	9.2298	9.7912	8.9828
Probability	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Observations	138	128	136	128	132	122	130	122

جدول ۱۰. دیگر نتیجه‌های ارزیابی برای گروه EU15+

Durbin-Watson	1.3665	1.5072	1.8135	1.7261	1.5427	1.5926	1.7736	1.7038
Akaike info criteria	-6.3805	-6.5354	-6.5543	-6.5668	-6.5324	-6.5956	-6.5719	-6.5937
Schwarz criteria	-5.7230	-5.8892	-5.8904	-5.8984	-5.8772	-5.9521	-5.9102	-5.9272
Residual test				0.1649** (1.7145)				0.2071** (2.0983)
Wald test: -0.5 + C(1)				-0.3350				-0.2929

جدول ۱۱. نتیجه‌های ارزیابی برای گروه EU15+ - حقیقه‌های واقعی زندگی

Explanatory variables:	Dependent variable: $\Delta \ln(RGDP\_EMP_{it})$							
	$PREM_{it} = PREM\_TOT\_EMP_{it}$				$PREM_{it} = PREM\_TOT\_EMP_{it-1}$			
C	0.0100 (1.175)	0.0250 (1.590)	0.0227** (2.563)	0.0274 (1.647)	0.0168* (1.966)	0.0243 (1.427)	0.0267*** (3.203)	0.0234 (1.470)
$\Delta \ln(PREM_{it})$	0.0454 (0.947)	-0.0543* (-1.985)	0.0030 (0.067)	-0.0442 (-1.659)	-0.0365 (-1.443)	0.0064 (0.429)	-0.0283 (-1.237)	0.0079 (0.566)
$\Delta \ln(k_{it})$	0.6967*** (3.270)	0.7717*** (6.508)	0.7806*** (3.987)	0.7645*** (6.755)	0.6742*** (3.179)	0.7501*** (5.912)	0.7495*** (3.893)	0.7469*** (6.311)
$\Delta \ln(h_{it})$	-0.0507 (-1.280)	0.0203 (0.711)	-0.0476 (-1.321)	0.0309 (1.109)	-0.0421 (-1.036)	0.0124 (0.405)	-0.0388 (-1.062)	0.0281 (0.948)
INT_{it}		-0.0024*** (-1.036)		-0.0009 (-0.397)		-0.0026 (-1.035)		-0.0007 (-0.297)
INF_{it}			-0.0018*** (-2.960)	-0.0020* (-1.835)			-0.0018*** (-3.068)	-0.0024** (-2.142)
Adj. R2	0.3363	0.7618	0.4514	0.7832	0.3797	0.7311	0.4972	0.7662
F-Statistic	2.4443	8.4626	3.2330	8.9863	2.8363	7.5649	3.8109	8.467
Probability > F	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0037	0.0000	0.0003	0.0000
Observations	58	43	58	43	55	42	55	42

جدول ۱۲. دیگر نتیجه‌های ارزیابی برای گروه EU15+

Durbin-Watson	1.9670	2.3724	2.4119	2.2448	1.8925	2.0043	2.3261	2.0041
Akaike info criteria	-4.5327	-5.9133	-4.7162	-6.0035	-4.5573	-5.7719	-4.7592	-5.9062
Schwarz criteria	-3.7867	-5.1351	-3.9346	-5.1843	-3.8639	-5.0272	-4.0293	-5.1201
Residual test				-0.1367 (-0.7674)				-0.0441 (-0.2396)
Wald test: -0.5 + C(1)				-0.6367				-0.5441

جدول ۱۳. نتیجه‌های ارزیابی برای گروه EU15+ - حق بیمه‌های واقعی غیرزندگی

Explanatory variables:	Dependent variable: $\Delta \ln(RGDP\_EMP_t)$							
	$PREM_t = PREM\_LIFE\_EMP_t$				$PREM_t = PREM\_LIFE\_EMP_{t-1}$			
C	0.0128 (1.4910)	0.0274* (1.809)	0.0230*** (2.742)	0.0267* (1.758)	0.0157* (5.329)	0.0256 (1.519)	0.0261*** (3.113)	0.0248 (1.573)
$\Delta \ln(PREM_t)$	-0.0092 (-0.3913)	-0.0292** (-2.452)	-0.0016 (-0.076)	-0.0212 (-1.480)	-0.0185 (-1.663)	-0.0003 (-0.035)	-0.0143 (-0.995)	0.0019 (0.223)
$\Delta \ln(k_t)$	0.7132*** (3.3235)	0.7398*** (6.494)	0.7821*** (4.023)	0.7404*** (6.501)	0.6654*** (6.335)	0.7481*** (5.821)	0.7438*** (3.800)	0.7489*** (6.235)
$\Delta \ln(h_t)$	-0.0526 (-1.2917)	0.0075 (0.277)	-0.0480 (-1.310)	0.0163 (0.573)	-0.0357 (-2.276)	0.0099 (0.326)	-0.0338 (-0.909)	0.0249 (0.854)
INT_t		-0.0026 (-1.188)		-0.0016 (-0.685)		-0.0027 (-1.072)		-0.0008 (-0.353)
INF_t			-0.0018*** (-3.108)	-0.0013 (-1.006)			-0.0018*** (-3.102)	-0.0025** (-2.115)
Adj. R2	0.3230	0.2782	0.4514	0.2783	0.3674	0.2292	0.4897	0.2635
F-Statistic	2.5599	9.1884	3.2911	8.7632	2.7426	7.4969	3.7274	8.3547
Probability	0.0116	0.000	0.0009	0.000	0.0048	0.000	0.0003	0.000
Observations	58	43	58	43	55	42	55	42

جدول ۱۴. دیگر نتیجه‌های ارزیابی برای گروه CEE/NMS - حق بیمه‌های واقعی زندگی

Durbin-Watson	1.9805	2.3268	2.4148	2.1452	1.9205	1.9305	2.3603	1.9549
Akaike info criteria	-4.5129	-5.9847	-4.7162	-5.9814	-4.5378	-5.7643	-4.7444	-5.8945
Schwarz criteria	-3.7668	-5.2065	-3.9347	-5.1622	-3.8443	-5.0195	-4.0144	-5.1084
Residual test				-0.0693 (-0.4096)				-0.0291 (-0.1601)
Wald test: -0.5 * C(1)				-0.5693				-0.5291

جدول ۱۵. نتیجه‌های ارزیابی برای گروه CEE/NMS - حق بیمه‌های واقعی غیرزندگی

Explanatory variables:	Dependent variable: $\Delta \ln(RGDP\_EMP_t)$							
	$PREM_t = PREM\_NONLIFE\_EMP_t$				$PREM_t = PREM\_NONLIFE\_EMP_{t-1}$			
C	0.0027 (0.346)	0.0242 (1.453)	0.0124 (1.222)	0.0240 (1.534)	0.0217*** (3.002)	0.0305* (1.857)	0.0297*** (4.184)	0.0291* (1.874)
$\Delta \ln(PREM_t)$	0.1896*** (3.294)	0.0597 (1.062)	0.1198 (1.663)	0.0465 (0.870)	-0.1792*** (-3.968)	-0.0715 (-1.518)	-0.1556*** (-3.728)	-0.0596 (-1.327)
$\Delta \ln(k_t)$	0.6919*** (3.657)	0.7229*** (5.700)	0.7401*** (3.914)	0.7253*** (6.072)	0.7980*** (4.382)	0.8232*** (6.278)	0.8432*** (5.083)	0.8075*** (6.511)
$\Delta \ln(h_t)$	-0.0536 (-1.521)	0.0049 (0.163)	-0.0510 (-1.466)	0.0201 (0.687)	-0.0411 (-1.179)	-0.0024 (-0.081)	-0.0385 (-1.217)	0.0132 (0.448)
INT_t		-0.0027 (-1.111)		-0.0010 (-0.406)		-0.0031 (-1.303)		-0.0014 (-0.577)
INF_t			-0.0011 (-1.474)	-0.0023* (-2.012)			-0.0015*** (-2.959)	-0.0022* (-1.982)
Adj. R2	0.4743	0.7351	0.4905	0.7650	0.5435	0.7529	0.6244	0.7798
F-Statistic	3.5722	7.3758	3.6136	8.1959	4.5717	8.3524	5.7256	9.0698
Probability	0.0003	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Observations	58	43	58	43	55	42	55	42

جدول ۱۶. دیگر نتیجه‌های ارزیابی برای گروه CEE/NMS - حق بیمه‌های واقعی غیرزندگی

Durbin-Watson	2.1719	1.8429	2.3370	1.9002	1.6228	1.7841	1.9784	1.8648
Akaike info criteria	-4.7659	-5.8071	-4.7901	-5.9228	-4.8640	-5.8560	-5.0509	-5.9661
Schwarz criteria	-4.0199	-5.0289	-4.0085	-5.1037	-4.1705	-5.1112	-4.3210	-5.1800
Residual test				0.0360 (0.2141)				0.0510 (0.2746)
Wald test: -0.5 * C(1)				-0.4639				-0.4489

Aaron, H. J., 1966. The Social Insurance Paradox. *Canadian Journal Of Economics And Political Science*, 32.

Allen, F and Santomero, A. M., 1996. *The theory of financial intermediation*, the Wharton School, University of Pennsylvania.

Allen, F and Santomero, A. M., 1999. *What do financial intermediaries do*, The Wharton School, University Of Pennsylvania.

Arestis, P. and Demetriades, P., 1997. Financial Development and Economic Growth: Assessing the Evidence, *Economic Journal*, 107 (442), pp. 783-99.

Back Shall, T., 2004. Improving performance with credit default swaps, The Barra Credit Series, Barra Inc. Baudino, Patrizia / Caviglia, Giacomo / Dorucci, Ettore / Pineau, Georges, 2004, Financial FDI to the EU Accession Countries, ECB Paper submitted to Working Group Members, BIS CGFS (Bank for International Settlements Committee on the Global Financial System), <<http://www.bis.org/publ/cgfs22ecb.pdf>>.

The Bank H. Laing Company Act of 1956 is a united States Act of Corgresy that regalates the actions of Bank Holding Companish.

Beale, L., / Fernando, A., / Hördahl, P., / Krylova, E. and Monnet, C., 2004. *Measuring Financial Integration in the Euro Area*, ECB Occasional Paper no. 14, April, <http://www.ecb.int/pub/pdf/scopes/ecbocp14.pdf>

Beck, T and Webb, I., 2002. *Economic, demographic and institutional determinants of life insurance consumption across countries*, World Bank and International Insurance Foundation.

Beck, T., Demirgüç-Kunt, A., Levine, R., 2003. Law and Finance: Why does Legal Origin Matter "Journal of Monetary Economics", 46. pp. 31-77.

Been Stock, M., Dickinson, G and Khajuria, S 1988, "The relationship between property-liability insurance penetration and income: An international analysis. *The Journal of Risk and Insurance*, vol. 55: (2), pp..259 –72, American Risk and infoemte Association

Blum, D., Federmaier, K., Fink, G and Haiss, P., 2002. *The Financial-Real sector nexus: theory and empirical evidence*, IEF Working Paper No. 43,

<http://fgr.wu-wien.ac.at/institut/ef/nexus.ht>.

Boon, T. K. 2005. *Do commercial banks, stock market and insurance market promote economic growth? an analysis of the singapore economy*, Working Paper of the School of Humanities and Social Studies, Nan yang Technological University.

Bosworth, Barry, P. and Triplett, J. E., 2001 "Productivity in the Services Sector, in *Services in the International Economy*, by Stern, Robert, M., University of Michigan Press.

Bosworth, B. P. and Collins, S. M., 2003. *"The Empirics of growth: An update*, Draft working Paper, Brookings Instition, and Georgetown University.

Bosworth, B. P. and Triplett, J. E., 2004. "Price, Output and Productivity of Insurance, Chapter 6 in *Services Productivity in the United States: New Sources of Economic Growth*, Brookings Institution Press.

Browne, M. J., Chung, J. and Frees, E. W., 2000. International property-liability insurance consumption, *The Journal of Risk and Insurance*, 67(1), pp.73-90.

Browne, M. J. Kim, K., 1993. An international analysis of life insurance demand, *The Journal of Risk and Insurance*, pp. 616 –34, .

Butler, R. J., Gardner, B. D. and Gardner, H. H. 1998. More than cost shifting: moral hazard lowers productivity, *Journal of Risk and Insurance*, 67(1), pp.73-90.

Capie, F., and 1993, *Money and banking*, refresh 16, Economic History Society

Carey, M. and Stulz, R. M. *The risk of financial institutions*, Forthcoming from the University of Chicago Press.

Catalan, M., Impavido, G. and Musalem, A. R., 2000. Contractual savings or stock markets development: which leads?. *Policy Research Paper no. 2421*, World Bank, Washington.

CEA (Comitia European des Assurances). , 2004, *European Insurance in Figures*, <<http://www.cea.assur.org>>.

Chaplin, G., 1999. *Insuring Corporate Failure: Credit Default Swaps*, presented at AFIR (Actuarial Approach for Financial Risks) Colloquia in Tokyo.

Claessens S., and Leaven, L., 2002. *Financial development, property rights and growth*, CEPR Discussion Paper 3295.

Corder, M., 2004, Assessing risks from UK non-bank financial sectors. *Financial Stability Review* 17, Bank of England.

Crooks G. J., 1997, *Ban, cassurance: Positioning for affiliations – lessons from Europe, Canada and the United States*, LOMA and Publications, Atlanta.

Cummins, J.D., Tennyson, S., and Weiss, A., 1999. Consolidation and Efficiency in the U.S. Life Insurance Industry, *Journal of Banking and Finance*, 23(2-4),pp. 325-57.

Das, U. S., Davies, N. and Podgier, R., 2003, Insurance and issues in financial soundness. *IMF Working Paper 03/138*.

Davis, E. P., 2000. Portfolio regulation of life insurance companies and pension funds. *paper presented to the 30. November OECD Insurance Committee Meeting in 2000*.

Davis, E. P. and Hu, Y. 2004. Is there a link between pension-fund assets and economic growth? A Cross-Country Study, *Public Policy Discussion Papers from Department of Economics and Finance*, Brunel University, Uxbridge, Middlesex UB8 3PH, England.

De Fiore, F. and Uhlig, H., 2005. *Bank finance versus bond finance: what explains the differences between US and Europe?*. Paper presented at the First Conference of the Second Phase of the ECB-CFS Research Network on „Competition, Stability and Integration in European Banking“, organized by CEPR/Bank of Belgium, May 2005 , system. /March2005Papers/DeFiore_Uhlig.pdf <<http://www.eu-financial>>

Demirgüç-Kunt, Asli / Detragiache, E., 1998. The determinants of banking crisis in developing and developed countries, *IMF Staff Papers*, 45.

Dickinson, G., 1998. *Issues in the effective regulation of the asset allocation of life insurance companies*. in Ed. Blumenstein, H. / Funke, N., Institutional investors in the new financial landscape, OECD.

Dierick, F., 2004. *The supervision of mixed financial services groups in Europe*. European Central Bank Occasional Paper Series, no. 20.

Draghi, M., Giavazzi, F., and Merton, R. C., 2003, Transparency, risk management and international financial fragility, *Harvard Business School Working Paper No. 03-118*; Harvard NOM Working Paper No. 03-41.

Drake, L and Llewellyn, D. T., 1998. Mutuals in the Financial System. *Financial Stability Review*. 5, Bank of England.

Easterly, W. and Levine, R., 2001. What have we learned from a decade of empirical research on growth? It's not factor accumulation: stylized Facts and growth models, *The World Bank Economic Review*, 15(2). Pp. 177-219.

ECB., 2003. Recent developments in financial structures of the euro area, *ECB Monthly Bulletin*, October 2003, pp: 39-52

ECB., 2005a. Consolidation and diversification in the Euro area banking sector, *ECB Monthly Bulletin*, May 2005, pp: 79-87.

ECB., 2005b. The intermediation role of insurance corporations and pension funds and its impact on monetary developments, *ECB Monthly Bulletin*, June 2005: 17-19.

European Commission, 2005a. *Financial Integration Monitor 2005*, Commission Staff Working Document SEC (2005) 927.

European Commission, 2005b. *Financial integration monitor 2005 - Background document*, Internal Market and Services DG Working Paper.

Effenberger, D., 2004. Kreditderivate: Wirkung auf die Stabilization der Finanzmärkte. *EU Monitor Nr. 293*, <<http://www.dbresearch.de>> April 2004: 1-14, Deutsche Bank Research

Eller, M. , Haiss, P. and Steiner, K., 2005. Foreign direct investment in the financial sector: the engine of growth for Central and Eastern Europe? *IEF Working Paper No. 70*, Research Institute for European Affairs, University for Economics and Business Administration Vienna, <<http://fgr.wu-wien.ac.at/institut/ef/nexus.html>>.

Engen, E. M. and Gruber, J., 2001. Unemployment insurance and precautionary saving. *Journal of Monetary Economics*, 47(3), pp. 545-579

Esho, N. , Kirievsky, A., Ward, D and Zurbruegg, R., 2004, Law and the determinants of property-casualty insurance, *The Journal of Risk and Insurance*, v 71 (2), pp. 265 –83.

EU (European Commission Directorate-General Economic and Financial Affairs) 2005, The remarkable development of the credit derivatives market, *Quarterly Note on the Euro-Denominated Bond Markets*, 83, January-March 2005. pp. 11-22,

<http://europa.eu.int/comm/economy_finance/publications/bondmarkets_en.htm>.

Euro stat, 2001., *Special Feature on Insurance and Pension Funds*, European Communities, Brussels.

Favara, G. W., 2003. An empirical reassessment of the relationship between finance and growth, *IMF Working Paper 03/123*.

Federal Reserve Bank of Kansas City, 1997. *Maintaining financial stability in a global economy: a symposium*, Kansas City.

Fink, G., Haiss, P. and Hristoforova, S., 2003. Bond markets and economic growth, *IEF Working Paper no. 49 Research Institute for European Affairs*. University for Economics and Business Administration Vienna.

Fink, G., Haiss, P. and Vuksic, G., 2004. Changing importance of financial sectors for growth from transition to, cohesion and european integration. *IEF Working Paper no. 58, Research Institute for European Affairs*, University for Economics and Business Administration Vienna, <<http://fgr.wu-wien.ac.at/institut/ef/nexus.html>>.

Fink, G., Haiss, P. and Hristoforova, S., 2005. *Credit, bonds and stocks in seven large economies*, paper presented at the 16th Asian Finance Association Conference (Asian Fa) on Role of capital markets in wealth creation and prosperity, Kuala Lumpur, Malaysia, July 2005, AsianFa 2005 Conference CD Paper No. 29, <<http://fgr.wu-wien.ac.at/institut/ef/nexus.html>>.

Fink, G., Haiss, P. and Kirchner, H., 2005. Die financiering über anleihenemissionen und zusammenhänge zum wirtschaftswachstum, Kredit und Kapital, vol. 38,no 22 pp. 1-25.

Fink, G., Haiss, P., Mantler. H. C., The Finance-Growth Nexus: Market Economies vs. Transition Countries. *IEF Working Paper No. 64, Research Institute for European Affairs*, University for Economics and Business Administration Vienna, <<http://fgr.wu-wien.ac.at/institut/ef/nexus.html>>.

Fukuyama, F., 1995. *Trust: the social virtues and the creation of property*, Hamish Hamilton, London

Fukuyama, F., 2001. *Culture and economic development: cultural concerns*, published in Smelser, N.J. / Baltes, Paul B., International Encyclopedia of Social and Behavioral Science, 3130-3134, Pergamon Press, Oxford.

Gavin, M., Hausmann, R., 1996, the roots of banking crisis: the macroeconomic context, *Inter-American Development Bank Working Paper 318*, Washington.

Giannetti, M., Guise, L., Jappelli, T., Padula, M. and Pagano, M., 2002. Financial market integration, corporate financing and economic growth. *Economic Papers No. 179*,

<http://europa.eu.int/comm/economy_finance/publications/economic_papers/2002/ecp179en.pdf>.

Goodhart, C., 1995. *Price Stability and Financial Fragility*, published in: Financial Stability in a Changing Environment, St Martin's Press, New York.

Grace, M. F. and Rebello, M. J., 1993. Financing and the demand for corporate insurance, *Geneva Papers on Risk and Insurance*, 18, pp.147 –72.

Glass Steagallact in 1933. In the Wake of the 1929 Stock Market crash and during a nationwide Commerical bank failare and the Great be Pression.

Graff, M., 2000. Finanzielle Entwicklung und reales Wirtschaftswachstum, Tübingen: J. C. B. Mohr (Siebeck). Haldane, Andrew / Hall, Simon / Saporta, Victoria / Tanaka, Misa, June 2004, *Financial Stability Review No. 16*, Bank of England.

Hak Bin, C. 2003. *FDI in the financial sector:The experience of asean countries over the last decade*. Contribution to the BIS Committee on the Global Financial System, Monetary Authority of Singapore. <<http://www.bis.org/publ/cgfs22mas.pdf>>.

Hanekopf, S., 1998. *Einlagensicherung in der bank- und Versicherungswirtschaft*, Deutscher Universitätsverlag Gabler.

Hayakawa, H., Fischbeck, P. S. and Fischhoff, B., 2000. The Japanese Automobile Insurance Industry: Regulation and Market Structure, *Journal of Insurance Regulation*, 18(3): 385-403.

Hishikawa, Isao, 2003, *Financial sector FDI in Asia: Brief overview*, Note for the meeting of the BIS Committee on the Global Financial System <www.bis.org/publ/cgfs22boj2.pdf>.

Hofstede, G, 1995, Insurance as a product of national values, *Geneva Papers on Risk and Insurance*. 20(4), p. 243-9.

Hofstede, G, 28.11.2004, *A summary of my ideas about organizational cultures*, personal homepage at:<<http://feweb.uvt.nl/center/hofstede/page4.htm>>.

Holsboer, J. H., 1999. Repositioning of the Insurance Industry in the Financial Sector and its Economic Role, *The Geneva Papers on Risk and Insurance*, 24 (3), pp. 243-90.

Hsiao, C., 2003. *Analysis of Panel Data*, 2 and Ed, Cambridge University Press, Cambridge.

Hudson, P., 1990. *Proto-industrialisation*, refresh No. 10, Economic History Society.

International Association of Insurance Supervision (IAIS), 2003. *Paper on credit risk transfer between insurance, banking and other financial sectors*, presented to the Financial Stability Forum, for up-to-date working papers visit:<<http://www.iaisweb.org>>.

IMF, 2000. *Macprudential Indicators of Financial System Soundness*.

IMF, 2003a. Financial sector assessment programm – Review, lessons, and issues going forward.

IMF, 2003b. *Financial Soundness Indicators* – Background Paper.

Khan, M. and Senhadji, A., 2000. Financial development and economic growth: an overview , *IMF Working Paper*, 00/209.

Kashyap, Anil, K. / Rajan, R. and Stein, J. C., 1999. Banks as liquidity providers: an explanation for the co-existence of lending and deposit-taking, *NBER Working Paper No. 6962*, National Bureau of Economic Research.

Keeley, M. C., 1990. Deposit insurance, risk, and market power in banking. *American Economic Review*, 80, pp. 1183–200.

King, R. and Levine, R., 1993a. Finance and growth: Schumpeter might be right, *Quarterly Journal of Economics*, 108(3), 717–37.

King, R. and Levine, R., 1993b. Finance, entrepreneurship, and growth – theory and evidence, *Journal of Monetary Economics* 32: 513–42.

Kong, J and Singh, M., 2005. Insurance companies in emerging markets, *IMF Working Paper* 05/88.

Kunreuther, H., 2002. *The role of insurance in managing extreme Events: implications for terrorism coverage*, in Business Economics, National Association for Business Economics.

La Porta, R., Lopez-de, S. F , Shleifer, A and Vishny, R. W., 1996, Law and Finance, *NBER Working Paper*. no. 5661.

La Porta, R., Lopez-de, S., F , Shleifer, A and Vishny, R. W., 1997. Legal determinants of external finance, *NBER Working Paper*, 5879.

La Porta, R., Lopez-de, S. F., Shleifer, A and Vishny, R. W., 1999. Investor protection and corporate governance, *Journal of Financial Economics*. 58 (1) pp. 3-27.

Leflaive, V, *The supervision of insurance solvency: Comparative analysis in OECD countries*, in: Insurance and Private Pensions Compendium, Book 1, Part 1:2.a, OECD.

Leung, M. K. and Young, T., 2002. China's Entry to the WTO: Managerial implications for foreign banks, *Managerial and Decision Economics*, 23(1), pp 1 – 8.

Levine, R. and Zervos, S., 1996, "Stock market development and long-Run growth", *World Bank Economic Review*, 10(2), pp. 323-39.

Levine, R. and Zervos, S., 1998. Stock markets, banks and economic growth. *American Economic Review*, 88(3). Pp. 537-58.

Levine, R. and Loayza, N. and Beck, T., 2000. Financial intermediation and growth: Causality and causes, *Journal of Monetary Economics*, 46(1), pp. 31-77.

Lim, C. C. and Haberman, S., 2003. *Macroeconomic variables and the demand for life insurance in malaysia*, Faculty of Actuarial Science and Statistics, CASS Business School, City University London.

McKinnon, R. I., 1973. *Money and capital in economic development*, Washington D. C. Brookings Institution. Mendels, F. F., 1972. Proto-industrialisation: The first phase of the industrialisation Process. *Journal of Economic History*, 32.

Merton, R. C. 2004. On financial innovation and economic growth, Foreword in *Harvard China Review*. 5.

Miles, C., 2002. Large complex financial institutions (LCFIs): Issues to be considered in the FSAP, *MAE Operational Paper OP/02/3*, Washington: IMF, Monetary and Exchange Affairs Department.

Miles, W., 2003. The role of non-bank financial intermediaries in propagating Korea's financial crisis", *Review of Pacific Basin Financial Markets and Policies*. 6(1), World Scientific Publishing Ca. and Center for PBBEF Research.

Misun, Jan and Tomsik, V., 2002. Does foreign direct investment crowd in our crowd out domestic investment?. *Eastern European Economics*, 40(2), pp. 38-56.

Outreville, J. F 1990, The economic significance of insurance markets in developing countries, *The Journal of Risk and Insurance*, 57 (3), pp. 487 - 98.

Outreville, J. F., 1996. Life insurance markets in developing countries, *The Journal of Risk and Insurance*, 63 (2), pp. 263 – 78.

Pagano, M., 1993. Financial markets and growth: An overview, *European Economic Review*, 37(1) pp. 613-22.

Park, H., Borde, S. F. and Choi, Y., 2002. Determinants of insurance pervasiveness: a cross-national analysis, *International Business Review*, 11. pp. 79 – 86.

Poterba, J. M., Venti, S. F. and Wise, D, A., Personal retirement saving programs and asset accumulation, *NBER Working Paper 5599*.

Pye, R. B. K., 2003. *The evolution of the insurance sector in Central and Eastern Europe (CEE) and the Newly Independent States (NIS) of the former Soviet Union*, Research Paper presented to the IX Dubrovnik Economic Conference on "Banking and the Financial Sector in Transition and Emerging Market Economies".

Raikes, D., 1996. Bancassurance: European approaches to capital adequacy, *Financial Stability Review*, 1, Bank of England.

Ranade, A. and Ahuja, R., 1999. *Insurance, chapter 15, India development report*, by Kirit Perikh, Oxford University Press.

Ranade, A., Ahuja, R., 2001. Impact on saving via insurance reform, Indian Council for Research on International Economic Relations, *Working Paper 67*.

Rees, R. and Kessner, E., 1999. Regulation and efficiency in european insurance markets, *Blackwell Publishers for CEPR Economic Policy No. 2* pp: 365 – 397.

Rioja, F. and Valev, N., 2004. Does one size fit all? A reexamination of the finance and growth relationship, *Journal of Development Economics*, 74, pp. 429-47.

Rivaud-Danset, D., Dubocage, E. and Salais, R., 2001. *Comparison between the financial structure of SMES and that of large enterprises (LES) using the BACH database*, European Commission, Directorate General for Economic and Financial Affairs.

Rojas-Suárez, L. and Weisbrod, S. R., 1995. Financial fragilities in Latin America: the 1980s and 1990s. *IMF Occasional Paper 132*, Washington.

Rousseau, P., L., and Wachtel, P., 1998. Financial intermediation and economic performance: Historical Evidence from five industrialized countries, *Journal of Money, Credit and Banking*, 30, pp. 658-678.

Rousseau, P., L., and Wachtel, P., 2001. *Inflation, financial development and growth*, in Negishi, R. et al. (eds.), *Economic Theory, Dynamics and Markets: Essays in the Honor of Ryuzo Sato*, Deventer: Kluwer.

Rousseau, P and Wachtel, P2005. *Economic growth and financial depth: is the relationship extinct already?*. Paper Presented at the UNU / WIDER Conference on Financial Sector Development for Growth and Poverty Reduction, July, Helsinki

Rule, D., 2001. Risk transfer between banks, insurance companies and capital markets, *Financial Stability Review*, 11: 127-59, <<http://www.bankofengland.co.uk>>.

Shaw, E., 1973. *Financial deepening in economic development*, Oxford University Press, New York.

Solow, R. M., 1956, A contribution to the theory of economic growth, *Quarterly Journal of Economics*, 70, pp. 65-94.

Sterling, R. 2000., *Insurance regulation and supervision in OECD countries, Asian Economies, Latin-American countries and CEEC and NIS countries*, In *Insurance and Private Pensions Compendium for Emerging Economies*, Book 1, Part 2:1.b, OECD.

Stulz, R., 2004. Should we fear derivative. *Journal of Economic Perspectives*. 18, pp. 173-92.

Swiss Re, 2001, Profitability of the non-life insurance industry: It's Back to basics time, *Sigma*, 5/2001, Zürich.

Szablicki, R. 2002. *Growth and the life insurance market*, Draft Paper from the Department of Economics, Vienna University of Business Administration and Economics.

Van den Berghe, L. A. A., 1999. *Convergence in the financial services industry*, published in *Insurance and Private Pensions Compendium For Emerging Economies*, Book 1, Part 1:5a, Insurance and Private Pensions Unit, OECD, 2001, 173-285.

Ward D and Zurbruegg, R. 2000. Does insurance promote economic growth – evidence from OECD Countries?, *The Journal of Risk and Insurance*. 67 (4), pp. 489-506.

Webb, I. P., Grace, M. and F Skipper, H. D. 2002 The effect of banking and insurance on the growth of capital and output, *Center for Risk Management and Insurance Working Paper*, 02-1, Robinson College of Business, Georgia State University, Atlanta.

Zhi, Z., 1998. *Die Nachfrage nach Lebensversicherungen: Eine empirische Analyse für China*, Mannheimer Manuskripte zu Risikotheorie, Portfolio Management und Versicherungswirtschaft, Universität Mannheim.

Zou, H. and Adams, M. B., 2004. The corporate purchase of property insurance: Chinese evidence, *Journal of Financial Intermediation*, Currently in Press, Olin School of Business, Washington University.

فراخوان ارسال مقاله

پژوهشکده بیمه وابسته به بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران با هدف ارتقاء، بسط، گسترش و نهادینه کردن علم بیمه با رویکرد مطالعه موردی یک موضوع خاص بیمه‌ای و تحلیل مباحث آن، نشریه «گزارش موردی» را منتشر می‌کند

این نشریه قابل استفاده برای کسانی است که به دنبال مباحث خاص بیمه‌ای به صورت تئوریک هستند که از آن میان می‌توان به دانشجویان بیمه و اقتصاد، مدیران عالی‌رتبه صنعت بیمه کشور، اساتید دانشگاه‌ها و دست‌اندرکاران صنعت بیمه اشاره کرد؛ لذا از کلیه استادان، پژوهشگران، صاحب‌نظران و کارشناسان محترم برای ارائه مقالات دعوت به عمل می‌آید.

الف. شرایط پذیرش مقاله

۱. مقالات می‌توانند به صورت تألیفی و یا ترجمه باشند. باید همراه با مقالات ترجمه‌شده، نسخه اصلی آنها نیز ارسال شود.

۲. مقالات باید به مطالعه موردی یک موضوع خاص بیمه‌ای بپردازند.

۳. حجم مقالات باید با توجه به شرایط مندرج در بند «ب» حداقل ۴۰ صفحه باشد.

۴. مقالات ارسالی نباید قبلاً در نشریه‌های داخلی و خارجی یا مجموعه مقالات سمینارها و مجامع علمی چاپ شده باشند و نباید همچنین برای انتشار به جای دیگر واگذار شده باشند.

۵. مقالات باید دارای فهرست منابع و مأخذ مستند و اطلاعات کتاب‌شناختی معتبر باشند.

۶. مقالات ترجمه‌ای حداکثر در سال ۲۰۰۵ چاپ شده باشند (مگر در موارد خاص و با تأیید داور).

۷. مقالات ارسال‌شده، را داوران تعیین‌شده از سوی معاونت محترم پژوهشی مورد ارزیابی قرار می‌دهند و پذیرش نهایی آنها نیز مشروط به تأیید معاونت پژوهشی است.

۸. حق ویرایش مقالات برای نشریه محفوظ است.

۹. مسئولیت مطالب، نظریات و اطلاعات ارائه‌شده در مقاله‌ها و صحت و سقم آنها برعهده مؤلف(ان)/ مترجم(ان) است.

۱۰. دریافت مقاله به صورت الکترونیکی امکان پذیر است.

۱۱. مقالات دریافت‌شده به مؤلف(ان)/ مترجم(ان) بازگردانده نمی‌شوند.

ب. نحوه نگارش مقاله

۱. مقاله حداقل در ۳۰ صفحه A4 با فاصله خطوط multiple1.1 و حاشیه‌های ۲ سانتی‌متر از هر طرف در نرم‌افزار Word تایپ شود.

۲. نوع قلم و اندازه آن مطابق با شرایط مندرج در جدول (۱) باشد.

۳. اصول نگارش زبان فارسی به‌طور کامل رعایت شود و از به‌کاربردن اصطلاحات انگلیسی که معادل فارسی آنها در فرهنگستان زبان فارسی تعریف شده‌است، حتی‌الامکان خودداری شود.

جدول (۱) - نوع قلم و اندازه

اندازه قلم	نام قلم	موقعیت استفاده
۱۶	lotus B پررنگ	عنوان مقاله
۱۴	B lotus	متن مقاله
۱۵	B lotus پررنگ	تیترهای اصلی
۱۴	B lotus پررنگ	تیترهای فرعی
۱۴	B lotus	عناوین جدول‌ها و شکل‌ها
۱۴	B lotus	متن جدول‌ها، شکل‌ها و منابع
۱۱	B lotus	پاورقی فارسی
۱۰	Times New Roman	پاورقی انگلیسی

ج . شیوه تنظیم منابع

در ذکر منابع، سبک Harvard که به شرح زیر است، رعایت شود:

۱. منابع انتهای متن

- کتاب: نام خانوادگی، نام نویسنده سال انتشار، عنوان کتاب (ایتالیک)، نام مترجم، ناشر، محل نشر، نوبت چاپ، صفحه یا صفحات.

- مقاله: نام خانوادگی، نام نویسنده سال انتشار، عنوان مقاله (در گیومه)، عنوان نشریه (ایتالیک)، دوره، شماره (ماه یا فصل انتشار)، صفحه یا صفحات.

- منابع الکترونیکی: نام خانوادگی، نام نویسنده سال انتشار، عنوان مقاله (ایتالیک)، تاریخ دقیق دسترسی به مقاله در اینترنت، < آدرس اینترنتی >.

۲. منابع داخل متن:

- (نام خانوادگی نویسنده، سال انتشار اثر)

علاقتمندان برای دریافت اطلاعات تکمیلی می‌توانند به نشانی زیر مراجعه فرمایند:

نشانی: تهران - سعادت آباد - میدان کاج - خیابان سرو غربی - شماره ۴۳ - دفتر نشریه گزارش موردی - شماره

تماس ۲۲۰۸۴۰۸۴ جهت مکاتبه با نشریه به آدرس الکترونیکی workingpaper.irc.ac.ir مراجعه فرمایید.

فهرست گزارش‌های موردی‌های منتشرشده در پژوهشکده بیمه

- گزارش موردی ۱ (دی ۱۳۸۹): کلیات اقتصاد برنامه‌های بیمه اجتماعی
- گزارش موردی ۲ (اسفند ۱۳۸۹): آمارهای حوادث جاده‌ای در کشورهای منتخب و تحلیل خسارت‌های پرداختی بیمه شخص ثالث در ایران
- گزارش موردی ۳ (فروردین و اردیبهشت ۱۳۹۰): اوراق بهادار بیمه‌ای
- گزارش موردی ۴ (خرداد و تیر ۱۳۹۰): نقش شاخص‌ها در انتقال ریسک در صنعت بیمه
- گزارش موردی ۵ (مرداد و شهریور ۱۳۹۰): شاخص‌های پایه‌ای نرخ بیمه زلزله ساختمان‌های ایران
- گزارش موردی ۶ (مهر و آبان ۱۳۹۰): اصلاح سیستم خدمات درمانی در ژاپن: کنترل هزینه‌ها، ارتقای کیفیت و تضمین برابری
- گزارش موردی ۷ (آذر و دی ۱۳۹۰): بیمه در کشورهای در حال توسعه: بهره‌گیری از فرصت‌های موجود در بیمه‌های خرد
- گزارش موردی ۸ (بهمن و اسفند ۱۳۹۰): پولشویی و روش‌های جلوگیری از آن در صنعت بیمه
- گزارش موردی ۹ (فروردین و اردیبهشت ۱۳۹۱): کاربرد ملی مقررات ساختمان در مدیریت ریسک و نرخ‌گذاری بیمه آتش‌سوزی
- گزارش موردی ۱۰ (خرداد و تیر ۱۳۹۱): پیشگیری شناسایی و مقابله با کلاهبرداری در بیمه
- گزارش موردی ۱۱ (مرداد و شهریور ۱۳۹۱): تجربه کشور هندوستان در حذف تعرفه بیمه‌های غیرزندگی
- گزارش موردی ۱۲ (مهر و آبان ۱۳۹۱): تدوین بیمه‌نامه زلزله در بخش مسکن و ارائه مدلی کاربردی جهت بررسی نقش بیمه در بهبود کیفیت ساختمان

راهنامه‌ی اشتراک دو ماهنامه گزارش موردی

لطفاً قبل از پر کردن برگه درخواست اشتراک به نکات زیر توجه نمایید:

۱. کلیه مکاتبات خود را با ذکر شماره اشتراک انجام دهید.
۲. نشانی خود را کامل و خوانا و با ذکر کدپستی بنویسید.
۳. بهای اشتراک سالانه ۶ شماره از نشریه با هزینه ارسال مبلغ ۱۵۰/۰۰۰ ریال می‌باشد.
۴. بهای اشتراک را به شماره حساب ۲۱۷۸۹۵۹۰۰۱۰۰۰، بانک ملی (سیبا)، شعبه سعادت آباد، کد ۱۰۱۱ بنام تمرکز وجوه درآمد اختصاصی پژوهشکده بیمه واریز کنید و فیش بانکی را به همراه فرم اشتراک تکمیل شده به دفتر گزارش موردی ارسال نمایید.
۵. اشتراک از جدیدترین شماره به بعد پذیرفته می‌شود.

دفتر گزارش موردی: تهران - سعادت آباد - میدان کاج - فیابان سرو غربی - پلاک ۱۴۳

(صندوق پستی: ۱۴۴۹۹-۱۹۳۹۵)

تلفن: ۲۲۳۵۷۷۷۹ فکس: ۲۲۰۶۶۰۶۵

« مسؤل بفش اشتراک : علی احمدي »

برگ درخواست اشتراک دو ماهنامه «گزارش موردی»

قبلاً مشترک بوده‌ام ..... قبلاً مشترک نبوده‌ام ..... شماره اشتراک .....

نام کتابخانه، شرکت، سازمان، مؤسسه ..... نام خانوادگی .....

مدت اشتراک: ..... تعداد مورد درخواست: ..... شروع اشتراک از شماره: .....

نشانی دقیق: .....

کدپستی: ..... کد شهرستان و تلفن: ..... نامبر: .....

به پیوست رسید بانکی شماره ..... بانک ملی شعبه ..... کد ..... به مبلغ .....

..... ریال بابت اشتراک ارسال می‌گردد.

تاریخ و امضا